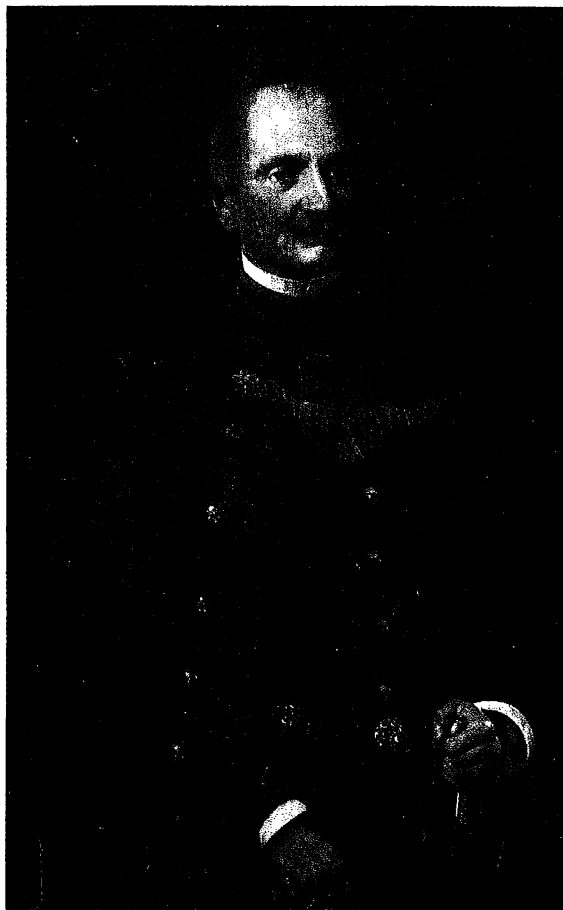

IGEHIRDETO

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Hidvégi gróf Mikó Imre
az Erdélyi Református Egyházkerület egykori főgondnoka,
politikus, gazdaság- és művelődésszervező, miniszter

Tizennyolcadik évfolyam
2007. december

12

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Biró Sándor: Serkenjünk fel! Róma 13,8–14.....	543
Gede Mátyás: Várakozásaink. Lukács 7,17–19.....	544
Makkai Péter: Az advent üzenete. 2Péter 3,14–15a.....	546
Sikó Csaba: Te vagy-e az eljövendő, vagy mást várjunk? Máté 11,1–6.....	549
Timár Erika: Nátánél adventje. János 1,44–51.....	551
Timár Zsolt: Hivatalos vagy a királyi menyegzőre. Máté 22,1–14.....	554

Prédikációk a Kolozsvári Református Kollégium 450 éves évfordulóján

Pap Géza: Az oktatás arany szabálya. 2Timóteus 2,3–6.....	558
Imre István Zoltán: Konzervatív és liberális egyszerre?! 1Mózes 2,15; János 8,36.....	560
Csiha Kálmán: Amikor nem fogy el az olaj. 2Királyok 4,1–7.....	561

Prédikációk karácsony nagyhetére

Lőrincz István: A pásztorok és az angyalok.	
A pásztorok. Lukács 2,8–9a.....	565
Az Úr dicsősége. Lukács 2,9b.....	566
Az angyal megszólal. Lukács 2,10a.....	567
Az üzenet. Lukács 2,10b.....	568
Született – nektek – ma. Lukács 2,11a.....	569
A Megtartó. Lukács 2,11b.....	570

Prédikációk karácsony ünnepére

Fazekas Zsolt: Üdvözítő kegyelem – Isten karácsonyi ajándéka. Titusz 2,11–12.....	572
Gede Ildikó: A ráतालálás öröme. Máté 2,11.....	575
Surányiné Réti Katalin: Én vagyok a fényes hajnalszillag. Jelenések 22,16b; Filippi 2,12–16.....	577
Székelly József: Karácsonyi levél. 1János 1,1–4.....	579
Visky János: Megjelent! Titusz 2,11.....	582

Prédikáció karácsony és újév közötti vasárnapra

Kovács József: A betlehemi gyermek megöletése. Máté 2,16–18.....	586
--	-----

Prédikáció ősztendő napjára

Bibza Gábor: Az „Oszlop” védelme alatt. 2Mózes 13,20–22.....	589
--	-----

Prédikáció sákramentumos istentiszteletre

Keresztelési igehirdetés

Jenei Tamás: Tegyétek tanítványai! Máté 28,18–20.....	591
---	-----

Úrvacsorai igehirdetés

Dr. Victor János: „Mifelőlünk valami jobbról gondoskodott.” 1Korinthus 11,25.....	593
---	-----

A Genezáret partján

Jerry Bridges: Kegyelem (12.)	
A szeretet próbája.....	595
Törvény és kegyelem.....	597

Alkalmi prédikációk

Esketési igehirdetés:

Farkas László: Boldogságunk garanciája. Zsidók 13,8.....	600
--	-----

Temetési igehirdetés:

Id. Fazekas Sándor: Tudom, az én megváltóm éi... Jób 19,25.....	602
---	-----

Tanulmány a restaurálásról

Jakobovits Miklós: A képre Restaurátor öröme.....	605
---	-----

A címlapon: Hídvégi gróf Mikó Imre portréja. A festmény a Protestáns Teológiai Intézet dísztermében található. Restaurálta Venczel Árpád. A felvételt László Miklós készítette.

Vasárnapi prédikációk

Biró Sándor

Gyergyószentmiklós

Serkenjünk fel!

Alapige: Róma 13,8–14

Bibliaviasítás: Efézus 5,1–14

Testvéreim! Az Úr visszajövetelének, a világosság megjelenésének gondolata sokunkban ellentétes érzéseket vált ki, mint a dolgok nyilvánvalóvá válása; egyfelől a felszabadultság érzésével, másfelől félelemmel tölt el attól függően, hogy milyen a viszonyom Istennel, a magát embertársaimmal azonosító Krisztussal.

Az a nap nyilvánvalóvá teszi az igazságot, Isten és felebarátom iránti szeretetemet, de nyilvánvalóvá teszi a sötétség dolgait: bűneimet, hitványságaimat is. Ama nap közelségének a gondolata sürgetővé kellene tegye életünk rendbetételét. Az evangéliumok, az apostolok nem szűnnek meg figyelmeztetni, hogy minden annak a napnak mindent leleplező világosságában nyer értelmet. Lelepleződik a valóság. Krisztus úgy jelenik meg, mint akinek adatott minden hatalom mennyen és földön, Ő az Első és Utolsó, számunkra ezért az örök jövő az igazi *advent*.

Lehet benne kételkedni, észérvekkel tagadni, a sötétség törvényei szerint élni, de ez nem változtat azon, hogy itt van az Úr napjának hajnala.

Krisztus visszajövele sem próbálhatja meg jobban a mi hitünket, értelmünket, mint az üdvtörténet sok más eseménye, amely értünk történt, a teremtett bűnbe esett emberiségért. Érted és értem.

A keresztyén hívó ember tisztában van azzal, hogy a Krisztus elfogadásával milyen változás állott be az életében, hogy az idő sodrásának feszültségében tudja terveit megfogalmazni, döntéseit meghozni. Számunkra semmi sem lehet jelentéktelen, semmi sem közömbös, minden a célra mutat: a Krisztussal való találkozásra.

Pál apostol azt mondja, most közelebb van hozzánk az üdvösség, mint mikor hívők-ké lettünk. A Szentírás, néhol nagyon is élénk színekkel megrajzolt napot az ünnep, az örvendezés napjának nevezi, azok esetében, akik megtisztították magukat, „ruháikat” a bárány vérében. A bűnbocsánatot nyert bűnösök számára, akik nem teszik hiábavalóvá az ő kegyelmét hitetlenségükkel, alvásukkal. Mennyire összecseng a 11. vers Jézus tíz szűzről mondott példázatával. A cél közelsége a találkozásra való sürgős készülés halaszthatatlan fontosságára figyelmeztet. Az a korszak, amelyet a sötétség, az emberi önzés határoz meg, a vége felé közeledik. A nappal, a világosság a küszöbön van!

A testi dolgaink mögött is ott kell látnunk a felénk jövő Urat. A „nap elközelgett” – mondja az apostol. Akik az Isten szeretetének világosságában járnak, már a nappal emberei. Azok másként látják a dolgok közötti összefüggéseket, másként embertársaikhoz fűződő viszonyukat, azok már annak a napnak jegyében mérlegelik dolgaikat. Még az intim, vagy személyesnek nevezett kapcsolataik is továbbmutatnak az önző örömszerzésen. Minden lemondás, önfegyelem, ami szeretetből, tiszta hitből fakad, értelmet nyer abban, hogy Krisztus visszajön ítélni élőket és holtakat. Ne csapjon be a látszat, amely arról akar meggyőzni, hogy az emberi gonoszság sűrűsödik, hogy a sötétség erői győzedelmeskednek. Azzal számoljunk, ami a legerősebb: a *szeretettel*, amivel adósok vagyunk nemcsak szűkebb környezetünk felé, hanem minden embertársunknak. Minden

törvényt közös nevezőre hozó szeretet parancsának betöltése sürgetővé, halálosan komollyá válik azzal, hogy a nap elközelgett. Vegyük észre, hogy mennyire veszélyesen élünk, hogy milyen felhalmozott adósságaink vannak még a szűkebb környezetünkben is, mennyi kiegyenlíthetlen számlánk van Istennel és felebarátainkkal szemben. Nyilván nehéz törleszteni. De jaj nekünk, ha tétlenségben, alva talál. Ébredjünk és ébresszünk, családtagjainkat, gyülekezetünket, néptünket és megtapasztaljuk, hogy oszlik a homály, hogy a sötétség erőt legyőzi a világosság, amire olyan nagy szüksége van az önmagától csak a pusztulás felé botorkálni tudó emberiségnek.

„Vessük le a sötétség cselekedeteit” – mondja az apostol. A világosságban felismert csúnya, foltos viseletünket, mindazt, ami nem méltó az ünnepre, Krisztus megtisztított gyermekeire. Mi mindent itt kell hagynunk az Úr asztalánál. Itt tiszta ruhát kapunk, de nemcsak ruhát, hanem látást is, amely rádöbent arra, hogy akit eddig ellenségnek ítéltél, az is a te felebarátod. Ami itt történik, kézzelfogható jegye Isten szeretetének, a benne hívők számára elkészített örök ünnepnek. Ámen.

Gede Mátyás

Székelyudvarhely-Belváros

Várakozásaink

Alapige: Lukács 7,17–19

Bibliolvasás: János 1,19–34

Még néhány nap csupán, s ebben az esztendőben is újból bizonyosságát nyerjük annak, hogy velünk az Isten, hogy beteljesednek váradalmaink 2007-ben is.

Sok mindent vártunk – ez az igazság! – ez évben is. Már az első pillanatok leütötték sokféle várakozásaink alaphangját, midőn hírből hallott áldásaival-átkaival, nagy haragások közepette ránktelepedett az EU.

Mert kiben nem fogalmazódtak meg ilyen és ehhez hasonló gondolatok: mikor lesz már egy cseppet jobb nekünk is, mikor tudunk már mi is olyan derűsen, gondtalanul mosolyogni, mint a nyugati ember, mikor segít már rajtunk valaki, hogy hármaskisebbségi sorsunkban itt, az erdélyi hegyek alatt fel ne morzsolódjunk, mikor szusszanhatunk már kissé az őrállásban?

Most már esztendőnyi idő tapasztalataival gazdagabbak vagyunk, talán bölcsebbek is. Helyükre kerültek, beteljesedtek kisebb-nagyobb várakozásaink, illúziók jöttek-mentek, egy azonban biztos. Az az egy biztos és az volt 365 napon át, hogy a Mindenható, a kegyelmes Isten ígéretei egytől-egyig maradéktalanul valóra váltak egyéni és közösségi életünkben egyaránt. Minden fölé való odahajlásunk abban a hitünkben erősített meg, hogy Isten „ama Báránya” irgalmas volt hozzánk: semmi ki nem ragadott az Ő szeretetéből. Ugye így volt?

A most hallott igéből az derül ki, hogy Keresztelő Jánosnak is megvoltak a maga bizonyosságai. Sok mindent tudott már, s mégis, mintha még mindig adventben élne, még mindig várna valakit ez az ember.

Mit is tudott?

Tisztában volt azzal, hogy kicsoda ő valójában, tudta azt is, hogy hol az ő helye.

„Nem én vagyok a Messiás” – mondja, s ebben az is benne van, hogy van Messiás, itt van, eljött, de nem én vagyok az. Tudja és kimondja.

Azt is tudja és kimondja, hogy ő nem Illés, a próféta. Az őt kérdezők, de a nép tagjai is igen jól ismerték Malakiás próféciáját: „Íme én elküldöm nektek Illést, a prófétát, mielőtt eljön az Úrnak nagy és félelmetes napja. És az atyák szívét a fiakhoz fordítja, a fiak szívét pedig az atyákhoz, hogy el ne jöjjenek és meg ne verjem a földet átokkal.” (4,5–6) Annyira biztosak voltak Illés visszajövetelében, hogy például, ha két zsidó valamilyen anyagi ügy miatt egymásnak esett és nem tudott megegyezni, inkább elnapolták a megoldást Illés visszajöveteléig. Abban hittek, hogy Illés jövetele a biztos jele a Messiás megérkezésének.

Keresztelő János tudja és kimondja: ő nem Illés!

Azt is tudja és kimondja, hogy ő nem próféta, hanem valami egészen más. Kiáltó szónak, útegyengetőnek mondja magát valaki előtt. Nem rendezett utak, csak csapások, ösvények voltak mindenfelé. De ha készült valahova a király, hatalmas munkálatok kezdődtek. Dombokat hordtak szét, mélyedéseket tömtek be, utat döngöltek a kiindulóponttól a célig a király útján, s míg elhaladt, kiáltó szó hirdette előtte, hogy ki közeledik az úton. Ezt tudja magáról Keresztelő János és ennyit vállal is. De azt is tudja, hogy az, aki utána érkezik, az olyan valaki, akinek még a saruja szíját sem méltó megoldani. Olyan az egész, mintha állandóan lefelé ligitálná önmagát. De azt is látnunk kell, hogy úgy nő Keresztelő János, ahogy személyét lefelé ligitálja. Mert aki magát megalázza, felmagasztaltatik.

Ezen az adventi vasárnapon, sóhajtásnyi időre karácsonytól, futtassuk végig egy pilanatra azt, hogy esztendőnyi várakozásaink közepette nem abban reménykedtünk-e, hogy hátha valamiképpen nagyobbra nőhetnénk valakinek-valakiknek a szemében? Mert ha megtörtént, akkor ama karácsonyi „Gyermek” nagyon aprónak, jelentéktelennek tűnhet majd „Nagyságos” önmagunknak. Akkor már nem tudjuk igazán, hogy kik is vagyunk tulajdonképpen és hol is a helyünk, miként tudta Keresztelő János, aki lefelé ligitálva egész lényével Jézus Krisztusra mutatott.

Tudta, hogy kicsoda, azt is, hogy hol a helye.

Áldott, szép, tiszta emberi helyeket kínált számunkra az Isten a lassan múltó esztendőben. Adta helytállásra, öröme, örömteli szolgálatra a családban, a munkahelyen, a barátok között, a gyülekezetben. Hogy is volt, milyen is volt az a helytállás most, hogy lassan megérkezünk az ünnepben Az elé, Aki mindvégig beteljesítette örömeinket, s jött, hogy helyt álljon valamennyiünkért az Atya színe előtt?

Keresztelő János mindazzal, amit tud, örömmel mondja ki: „Íme az Istennek ama Báránya, aki elveszi a világ bűnét.”

De valami történt, valami megpattanhatott benne, talán a körülmények, talán a börtön, ki tudja? Elbizonytalanodik, megtorpan, kételyei támadnak, pedig annyi mindent tud, mindenben helyt állt, mindig erős volt, most kérdez: „Te vagy-e az, aki eljövendő, vagy mást várjunk?”

Nem lehet-e az, hogy ez valahol a magunk kérdése is (volt)?

Annyi áldással, örömmel, igazi értékkel jött közel hozzánk Isten. Legyünk őszinték, nem valami mást vártunk olykor, mint amit kaptunk? Azzal lehet a gond, hogy netán nem Valakit, hanem valamit vártunk. Péter azt mondja egyszer, hogy az örök élet beszéde nálad van Uram, ugyan hova mehetnénk máshova? Elég volt-e ennyi? Nagy tehetsége van az embernek arra, hogy mindig mást várjon, s elkószáljon máshová, mint ahol a helye van.

Keresztelő János elbizonytalanodott, még mindig valaki mást akart várni. De nem titkolta el kétségeit, megtorpanását. Tanítványai előtt sem akarta a kemény, hitében erősen álló ember szerepét eljátszani, amikor már nem volt az. Tulajdonképpen azok a

kételyek lesznek veszélyesekké, amelyek nem valósak, de amelyeket az ember mégis komolyan vesz.

Valahogy nem illett Keresztelő János számára a képbe az, hogy amit ő hirdetett az utána jövőről, hogy tüzelt fog keresztelni, szórólapát lesz a kezében, gabonáját csűrbe takarítja, a polyvát megemészti, fejsze lesz a kezében, az még nem lett láthatóvá. Azt kell látnia, hogy az ítéletet megelőzi a kegyelem. Nem vonja kétségbe azt, hogy Jézus isteni dolgokat művel, de tényleg az-e Ő, akinek el kell jönnie Messiásként?

Amíg valaki bizonyos afelől, hogy Isten ígéretei nem rossz tréfák az ember irányába, addig nem kell féltetni. Az még talpra áll hitében. Keresztelő Jánosnak kérdései vannak. Nem hallgatja el. Jó helyen kérdez. Ebben benne van az is, hogy teljesen Jézusra hagyatkozik. Amit Ő válaszol majd, az megoldja az ő problémáját is.

Amíg valaki itt keresi kérdéseire a választ, nyugodt lehet abban, hogy gondjai meg fognak oldódni.

A következőkben Jézus a tényekkel üzen a kérdezőnek. Keresztelő János minden bizonnyal értett a szóból, minden bizonnyal helyére zökkent előbbi meggyőződése: Jézusban beteljesedtek Isten ígéretei. Mégis más világ ez, amióta Ő megjelent benne Isten szeretetével és kegyelmével.

Advent utolsó vasárnapjára keresett meg mindezzel bennünket Isten: várakozókat, kétségessékedőket, helytállókat, kérdezőket, hogy betöltse örömet, miként tette eddig is. Hogy a karácsonyt várók újból meggyőződjenek arról, hogy valóban más világ ez a Krisztus-félénk világa.

Halálíg tartó hűségéért minden tisztelet megilleti Keresztelő Jánost. Mi azonban nem az ő tanítványai vagyunk, nem Isten kemény ítéletét hirdetjük. Mi az Isten irgalmas szeretetét hirdető várakozásainkat beteljesítő Jézus Krisztus tanítványai vagyunk, a Szentlélek általi örömben és erőben. Ámen.

Makkai Péter

Árkos

Az advent üzenete

Alapige: 2Péter 3,14–15a

Bibliavetítés: 2Péter 3,1–15a

Egyik napról a másikra változnak meg az üzletek kirakatai. Színesebb, hangulatosabb lesz a város. Még nem érződik a tél szaga, de már készülődünk az ünnepekre. Advent van – mondja valaki mellettem. Milyen igaz, milyen jó, hogy az embereknek eszébe jut az advent. Több fény, több szeretet, hirdetik a plakátok és csalogatnak a bőségesen ellátott kirakatok. Lesz miből válogatni szeretteink számára. A sok Mikulás mellett még egy kis jászolbölcső, betlehemes is megjelenik. Az üzlet, a reklám belopja az ünnep hangulatát mindenki szívébe. Szinte úgy érezzük, hálások kellene legyünk érte, pedig itt van a legnagyobb veszély, amire Péter apostol nem restell két levelet is szálni: „Ez már a második levélírásum nektek, szeretteim, amellyel a ti tiszta gondolkodásotokat emlékeztetés által serkentetem.” (2Pt 3,1) Az apostol jól látja, hogy bizony nagyon gyakran a mi gondolkodásunk, ítéletképességünk elhalványul. Szükség van a serkentésre, az éber tartásra, a figyelmeztetésre. Jó, ha már most tisztázunk újból, mi is az advent. Szinte hallom a gyermekeket, konfirmandusokat válaszát: várakozás, a készülődés ünnepe. Igen ám, de mire készülünk? Testvéreim, hangsúlyoznom

kell, az advent nem a karácsonyra való készülődés ünnepe. Nem a jászolban meghúzó-dó ártatlan kisgyermek ünnepe. Nem arra készülünk, hogy a karácsony minél szebb és kellemesebb legyen, hogy a kis Jézusra emlékezzünk. Hanem az ég és föld Urának megérkezésére készülünk, aki megítél eleveneket és holtakat. Jézus Krisztus teljes hatalommal érkezik vissza és mindannyiunknak meg kell majd állnunk ítélszéke előtt. Ez az advent elsődleges üzenete.

Már az ösgyülekezet idején megjelentek azonban olyanok, akik ezt az üzenetet megpróbálták elhalványítani és a maguk hasznára fordítani.

Mit is hirdettek ezek az emberek, miért támadja őket Péter annyira vehemensen? Először Péterről kell elmondanunk, hogy mindezt az ő pásztori felelősségének és elkötelezettségének tudatában teszi. Ő nem az elvakult, habzó szájú fundamentalista, aki se nem lát, se nem hall és saját igazáért képes ölni is. Szó sincs róla. De a Krisztus igazáért mindenképpen a végsőkig kiáll, és ha kell, akkor szép szóval, ha kell, keményebben lép fel, de mindig az életét is odaáldozó szeretet jegyében. Már ez a magatartás mennyire elgondolkoztató. A mai keresztyén világ megfáradt, elfásult. Az állandó hamis tolerancia, humanizmus annyira megmértelyezte az ítélőképességét, hogy fel sem emeli már a hangját. Csúfolhatják, gúnyolhatják, megszegényíthetik, mindezt némán tűri, nem azért, mintha az áldozat szerepét vállalná, hanem azért, mert eltunyult. Saját vezetői, ideológusai – hogy ne mondjam teológusai – fordulnak ellene. A keblén felnevelkedett gyermekei állnak elő hajmeresztő gondolatokkal és igényekkel, amelyek alapjaiban támadják. Persze, sokan azt mondják, hogy ez a szekularizált világ. Nem az, én a keresztyénségről beszélek, azokról a teológusokról, lelkészekről, akik relativizálják a bűnt, akik azt mondják, nincs Sátán, és akik azt hirdetik gyülekezeteinkben: homoszexuális akarsz lenni, lehetsz, abortuszt akarsz, megteheted, ki akarod élni a maximumig az élvezeteket, semmi akadály, minden erkölcsi törvényt semmibe veszel, megcsalod feleséged, gyermekeid, munkatársad, csak hogy te lehess a központban? Mínderre szabad vagy.

És testvérek, újból hangsúlyozom, ezt nem a világ fiai teszik, nem azok, akiknek semmi közük az egyházhoz és Krisztushoz. Ha csak azok tennék, akkor Péter nem írt volna olyan sűrűn ebben a témában. De sajnos nem így van, sajnos megkeresztelt, gyülekezeti tagok teszik ezt, élnek így. Magukat hívő embereknek nevezik, sőt tisztséget vállalnak az egyházban, vagy éppen szószékre mennek. Péter pont ezektől akar óvni, hiszen ezek az emberek megnyerő beszédeket tudnak tartani, szépen beszélnek, és azt mondják, amire a hallgatóság vár. Szimpatikus, sikeres, megnyerő emberek, csak éppen olyanok, mint a *víz nélküli kutak és eső nélküli fellegek* (2,17), Péter apostol szavaival élve. A szabadságot hirdetik, a tan, az életvitel, a hit szabadságát. A hitvallásokat, a hagyományokat semmibe veszik, sőt tehernek tartják. Nem ismernek tekintélyt, előljárót, atyát, felsőbbiséget. Érdemes elolvasnunk Péter levelének a második részét. Sokan követik őket, sokan élvezettel szívják magukba az általuk hirdetett hamis evangéliumot. Vegyünk egy példát: itt van a nemrég világszenzációt kellett Júdás evangéliuma. Még az utcán is megállított egy kedves úriember. Tiszteletes úr, maga nem is tudja, hogy 2000 évig hazudtak nekünk, most aztán végre fény derül mindenre, és gúnyos vigyorral mutat egy erről szóló újságcikket.

Hát igen: Az áruló hős, a tolvaj példakép, a hazug az igazság bajnoka, az erkölcsstelen a szabadság védelmezője. Ilyen a világ! A gond testvéreim, hogy a legyengült, vérszegény keresztyén egyházunk nem tudja kivédeni a támadást.

Mikor Mohamedről megjelent egy karikatúra, a muszlimok felgyújtottak több nagykövetséget, mikor a pápa elszólta magát, az egész arab világ habzó szájjal követelte a

bocsánatkérést. Mikor megjelenik egy Da Vinci Kód, amely alapjaiban csúfolja meg hitünket, akkor mindenki tapsol és az egyház meg se mer szólalni. Valami nagy, nagy baj van. Ezért figyelmeztet Péter, ezért tartja szükségesnek ébresztgetni a gondolkozásunkat.

Mindezek háttérben az a tanítás áll, ami már Péter apostol idején belülről támadta meg az egyházat. William Barclay nagyon jól foglalja össze, hogy hova vezet az, ha az ember nem akarja a történelem és világ sorsát Isten szemszögéből nézni. Ha tagadja, hogy a világ egy jól meghatározható cél felé halad. Ha nem akar tudomást venni arról, hogy a történelemnek lesz egy vége, és hogy lesz felelőségre vonás. Ha csupán azt szajkózza, hogy egy nagy körforgásban veszünk részt, minden úgy van, ahogy volt és lesz, nincs cél, nincs vég, nincs számonkérés. Tehát mindenki azt teheti, ami neki tetszik, és ami hasznot hoz. Ez Barclay szerint elsősorban a hedonizmushoz vezet: *semmi voltam, semmi vagyok, hát ha már élünk, akkor együnk, igyunk, engedjük szabadon testi vágyainkat* – hirdeti a hedonista. Másodsorban apátiába: *semmit nem ér az életünk, se múltunk, se jövődönk, nem érdekel, mi történik velem és körülöttem* – mondja az apátiába merült ember. Végül pedig a teljes elkeseredésbe és nagyon gyakran öngyilkosságba vezet ez az út. Ez a sokakat rabul ejtő gondolkodás, tanítás eredménye. Hát ettől akar már kezdet kezdetétől megóvni Péter apostol és világosan hangsúlyozza a gyülekezeteknek: A világ egy jól meghatározható cél felé halad, a történelem Isten kezében van. Ezt a világot velejéig megrontotta a bűn és nem maradhat fenn. Ennek a világnak el kell pusztulnia. De Isten, *aki úgy szerette ezt a világot, hogy egyszerűen Fiát adta érte*, mint egy üszkös fadarabot menti ki népét a mindent megemésztő lángokból. Mert Isten nem a pusztítás Istene, hanem az életé, a teremtésé. Ez a világ azért ég meg, hogy helyet adjon az új égnek és új földnek, amelyet szeretetei számára – nekem és neked – készített elő az Úr. Ez az advent örömezenete.

Nem is olyan példanélküli ez az esemény. Mennyire igaza van Péternek, mikor ébresztgeti a gyülekezeteket. Volt egy özönvíz, akkor sem hitték el az emberek, hogy Isten ítélete hamarosan bekövetkezik és nem tettek semmit. Csak egyedül Noé hitt és szabadult meg. De aztán az özönvizet gyorsan elfelejtették, már Péter korában kedves kis mítosznak tartották, nem is beszélve a mai emberről. Ha akkor megtörtént az ítélet, akkor ma sem fog elmaradni, mert Isten betartja ígéreteit, hirdeti az apostol. Az, hogy még nem következett be, az Ő hosszútűrésének köszönhető. De bármikor bekövetkezhethet, megérkezhet, és akkor nem marad el az ítélet, ellenségeinek kárhozatra vetése, megromlott világunk megéégése. Egyedül érettünk tartja vissza Isten az ítéletét, a világegést. Ahogy az egyik nagy keresztyén politikus mondta: *nem az a csoda, hogy az ember már képes elpusztítani az egész világot, hanem az, hogy még nem tette meg*. Isten csodálatos türelmének, hűségének, szeretetének köszönhető, hogy még nem jött el a végítélet. Érettünk vár. Ennyire fontosak vagyunk neki. Ismersz testvéreket, akik nincsenek itt a gyülekezetben, akik hátat fordítottak Megváltójuknak, akiket megfertőzött a hamis tanítás, akik hedonizmusban, apátiában, vagy teljes elkeseredésben szenvednek? Érettük vár még a mi Urunk, nekik kell még visszajönni, megtérni.

Ezt kell nekünk adventkor hirdetni, ez az advent figyelmeztetése.

Ha pedig tudjuk, hogy mit várunk, akkor azt is tudnunk kell, hogyan várjuk. Péter apostol ezzel a felhívással fordul a gyülekezethez: *igyekezzetek, hogy szeplő nélkül és hiba nélkül valóknak találjon titeket*. A kultuszban használt szakkifejezések ezek. Az áldozatban bemutatott állatnak kellett szeplő és hiba nélkülülinek lenni. Két dolgot szeretnék ezzel kapcsolatosan hangsúlyozni. Az egyik, hogy Péter apostol egy istentiszteletre készít fel. A nagyon félelmetes, világegésről való tudósítás után felüdítően hang-

zik. Nekünk nem a világvégétől kell félnünk, hanem az azt követő istentiszteletre kell felkészülnünk. A hívők serege új eget és új földet vár, melyben igazság lakozik, melyben Istent mindörökké magasztalhatja. A másik, hogy Krisztus volt az egyedüli tökéletes áldozat. Szepítő és hiba nélkül. Mi soha nem lehetünk igazán tiszták, hibátlanok, minket egyedül Krisztus tehet azzá. Imádkozó lélekkel énekeljük hát: „Mossál meg engem, és leszek fehér miként a hó!”

Végül hozzátesszi az apostol, hogy békességben. Gondoljuk csak meg, a keresztyén gyülekezetek ott álltak az üldöztetés, háborúság kellős közepében. Milyen békességről beszélhet Péter? Krisztus búcsúbeszédében így szól a tanítványaihoz: békességet hagyok néktek. Igen, Péter, aki hallotta ezeket a szavakat, aki közvetlen címzettje volt az ígéretnek, most a gyülekezetnek adja tovább a Krisztustól kapott békességet. Ez az advent bizonyosságának békessége, mellyel nyugodtan mondhatjuk: „Bizony jövel Uram Jézus.” (Jel 22,20) Ámen.

Sikó Csaba

Kolozskara

Te vagy-e az eljövendő, vagy mást várjunk?

Alapige: Máté 11,1–6

Bibliavetítés: 2Péter 3,9–18

Isten kegyelméből újabb adventet ünnepelhetünk, mely a Jézus Krisztus eljövételére, visszajövetelére való várakozás ünnepe. Miután az első advent, Jézus első eljövetele megtörtént, amikor megszületett Betlehemben, a Szentírás bizonyosságot tesz arról, hogy mi most egy második adventben élünk, a feltámadt és mennybe ment Urunk újabb eljövételére várakozunk, aki megígérte, hogy visszajön ítélni élőket és holtakat. Mivel nem mindegy, hogy a keresztyén ember hogyan várakozik az Úr eljövételére, szükségünk van, hogy Isten igéje útmutatást, segítséget adjon nekünk a megfelelő adventi várakozáshoz. Így figyeljünk most az ige üzenetére.

A Jézus Krisztus megszületése előtti időben erős várakozás volt Izráelben a Messiásnak, az Úr felkentjének eljövételére, aki ítéletet tart és a választottakat megszabadítja. (Többször is olvassunk erről Ézsaiás próféta könyvében és a zsoltárokból.) Ez a várakozás abban az időben tetőzött, amikor Keresztelő János elkezdte működését, és nagy hatással hirdette, hogy „térjete meg, mert elközelített a mennyeknek országa...” Amint Jézus megjelent a Jordánnál, Keresztelő János bizonyosságot tett róla, hogy Ő az Istennek ama Bírónya, aki elveszi a világ bűneit, továbbá, hogy szórólapát van a kezében, és megtisztítja a gabonát a polyvától, vagyis *ítéletet tart* igazság és hamisság fölött.

Mai igénkben arról olvassunk, hogy Keresztelő János börtönbe került, és lelkén bizonytalanság lett úrrá. Mélyreható kérdések kezdik gyötörni, melyek nyomán – úgy tűnik – a Jézusba vetett hite is megingott. Ezért küldi két tanítványát Jézushoz ezzel a kérdéssel: Te vagy-e az eljövendő, vagy mást várunk? Az *eljövendő* latinul *adventust* jelent. Tehát az eljövendő Messiásba vetett hit valaminek hatására megfeneklett, és ez kínzó, mardosó lelki válságba sodorta Jánost. Felmerülhet bennünk a kérdés, hogy vajon mi okozta ezt a bizonytalanságot abban a személyben, aki olyan egyértelműen tett bizonyosságot Jézusról? Különböző magyarázatokat találhatunk, melyekkel óvatosoknak kell lennünk. Ha például valaki arra gondolna, hogy a baj, megpróbáltatás hatására bizonytalanodott el, ami őt érte azáltal, hogy börtönbe vetették dorgáló szavaiért, nem

biztos, hogy jó úton jár. Itt az igében arról olvasunk, hogy „mikor meghallotta a fog-ságban a Krisztus cselekedeteit” (2. v.), akkor küldi hozzá a saját tanítványait az említett kérdéssel. Ebből úgy tűnik, hogy más cselekedeteket várt az Eljövendőtől, az Adventustól, másképp képzelte el Krisztust és működését. Ezt támasztják alá azok a szavai is, amelyekkel mint Ítéző Bíróról beszél róla, akinek szórólapát van a kezében. Ehelyett azt hallja, hogy ez a Jézus magához engedi a bűnösöket, együtt eszik és iszik velük, inkább a vámszedőkkel, paráznákkal áll szóba, mint az igazakkal. Nem így képzelte ő Krisztust. Az ő adventi várakozása más Messiásra irányult. Ezért bizonytalanodik el, inog meg a Jézusba vetett hite, és teszi fel a fájó kérdést: Te vagy-e az eljövendő, vagy mást várjunk?

Korunk keresztyén emberének gondolkodásában is gyakran fellelhető ez a keresztlőjános bizonytalanság. Itt is – ott is hallani templomba járó emberektől, hogy hiába mondja a Biblia, hogy az igazaknak jó dolguk lesz és a gonoszokat, hamisakat megítéli Isten, a világ mégis tele van gonosszaggal, azoknak megy jól, akik lopnak, csalnak, hazudnak stb. Hiába beszél az ige szeretetről, megbocsátásról, az önzés, a kapzsiság, az ellenségeskedés, harag, bosszúállás látható mindenfelé... Hiába szigorú parancsolat az erkölcsi tisztaság, serdülőkortól idősebb korig burjánzik a paráznaság és házasságtörés... Van-e értelme ezek után a szeretet, a tisztaság, a krisztusi normák hirdetésének, van-e értelme a keresztyén életvitelnek, vagy „mást várjunk”, más felé forduljunk? A radikálisabb kétségkedők részéről pedig sokszor halljuk, hogy miért szenved és hal meg annyi ártatlan, hogy nézheti el Isten, ha létezik, miért nem vet gátat a háborúknak, betegségeknek, miért van annyi rossz? Van úgy, hogy valaki hisz Istenben, amikor viszont baj éri, és úgy érzi, hiába imádkozik, mert Isten nem segíti meg, meginog a hite, kétségek ébrednek benne Isten létével, ígéreteivel kapcsolatosan. Bizony ma is meg-megjelenik ez a Keresztelő János által feltett kérdés, még ha kissé más megfogalmazásban is. És néha kiderül életünk egy adott helyzetében (betegség, haláleset vagy bármi egyéb rossz kimenetelű történés esetén), hogy más Krisztust vártunk, másként képzeltek el Isten vezetését életünk számára. Ha pedig ilyen gondolatok, kérdések gyötörnek valakit, ha csalódottságot érez Isten felé, nagyon ellehetetlenedik számára az adventi várakozás őszinte megélése.

Ezért fontos megértenünk a Jézus válaszát, amelyet itt az igében Keresztelő János kérdésére ad, mert a mi bizonytalanságainkra is gyógyírt nyújt. Azt mondja: „Menjetek el és jelentsétek Jánosnak, a miket hallotok és láttok: A vakok látnak, és a sánták járnak; a poklosok megtisztulnak, és a siketek hallanak; a halottak föltámadnak, és a szegényeknek evangélium hirdették.” (4–5.) Benne van ebben a válaszban: János, ne csak a rosszat lásd körülötted, hanem próbáld meglátni mindazt a jót is, ami általam történik, amelyek önmagukért beszélnek, és választ kapsz a kérdésedre.

Értjük-e a felhívást, amit Jézus szavai ebből az igéből intéznek hozzánk? Azt szeretné, hogy ne csak a rosszat lássuk meg, ami körülöttünk történik, hanem a jót is! És ez nem is olyan könnyű! Elgondolkoztató, testvéreim, hogy az ember inkább arra van beállva, hogy a rosszat lássa – vagy a szenzációt: ha megfigyeljük, hogy például a tévéhíradók milyen híreket sugároznak, akkor látnunk kell, hogy sokkal több a negatív töltetű hír, mint a jó dolgokról beszámoló hír. Vajon miért nem számolnak be sok jó dologról? Ezek nem elég érdekesek, illetve nem szenzációsak? Tényleg kell nekünk tudni, például, hogy hol, mikor, hány repülőgép zuhant le, vagy hol milyen rablás, erőszakos cselekmény történt? Úgysem tartjuk észbe őket. És úgysem emlékszünk már az év végén az év elején történt ilyen dolgokra – hát még a tavalyiakra, tavalyelőttiekre! Nem beszélve arról, hogy ezek a hírek semmi jóra serkentő hatással nincsenek ránk. Ugyanígy, a kocsmákban (akár falun, akár városban) szintén inkább a negatív vonatkozású híreket

és pletykákat beszélnek egymás közt az emberek, mint a jó dolgokról szólókat. Sőt, sokszor, ha szóba is jön egy-két jó dolog, gyanakvással kommentálják az illető eseményt...

Vajon miért beszélnek olyan keveset azokról az eseményekről – vagy akár áldozat-vállalásokról –, amelyekre a szeretet indít embereket? Nem elég fontos (vagy érdekes) az utcagyerekek, kallódó fiatalok, szenvedélybetegek, börtönben ülők felkarolása? Nem elég jó téma az életigenlő szociális tevékenységekről több-kevesebb részletességgel beszámolni, melynek révén a törődés és segítség lelkületét élesztenék bennünk? Nem elég izgalmas a keresztyén misszionáriusok tevékenysége a „pogány” népek között? Nem kellene a tiszta erkölcsről, a családról, mint egyik fő értékről, a becstületről, hűség-ről többet beszélni? De hogyan tudunk beszélni ezekről, ha inkább a rosszra figyelünk magunk körül?

Jézus szavai éppen ezt akarják tudatosítani bennünk: vegyük észre az általa történő – nem feltétlenül harsogó – jó dolgokat: hogy „a vakok látnak, a sánták járnak, a poklosok megtisztulnak”, azaz Isten szavát szívükbe fogadva a lelki vakok látni kezdenek (például az élet helyes értelmét, a szeretet és hűség értékét és értelmét), alkoholisták meggyógyulnak (azaz nemcsak kigyógyulnak a szenvedélybetegségből, hanem új, jó irányt vesz életük), csüggedők reménységet, gyászolók vigasztalást nyernek, haragosok kibékülnek, életek, otthonok változnak meg.

Aki ezeket meglátja, az már látja is a választ arra a sokat hangoztatott kérdésre, hogy hol van Isten, ha ilyen sok a rossz és ilyen sok a gonoszság ezen a világon: látja, hogy ott van Isten a sok rossz és gonosz között, és azon fáradozik, hogy azokat jóra fordítsa át!

Ha meglátjuk életünk eseményei és a körülöttünk történő dolgok között Krisztus érettünk fáradozó szeretetét, Keresztelő Jánossal együtt megértjük, hogy bizony Ő az eljövendő, és nem kell mást várnunk. Őreá van szükségünk, az irgalmas, életet megtisztító, megjobbító kegyelmű Jézus Krisztusra, nem valamilyen más messiásra. Nyíljon a szívünk, hogy befogadjuk az Ő szeretetét és jóságát, amellyel életünket igazgatni akarja, hogy ezáltal megerősödjünk a belé vetett, Őt követő hitben, és másoknak is továbbadhassunk belőle. Így várjuk őt ebben az adventben, így készüljünk a karácsonyra, a szeretet ünnepére. Ámen.

Timár Erika

Alsósófalva

Nátánáel adventje

Alapige: János 1,44–51

Bibliavetés: János 1,35–52

1.

Kedves testvéreim! Mielőtt Jézus Krisztus a galileai Kánába ért volna a tanítványai-val, valami különös dolog történt. Újabb taggal bővült a tanítványi köre. Ezúttal Filep volt Isten eszköze, aki Bethsaidából származott. Abból a városból, amely Péternek és Andrásnak, Jézus másik két tanítványának a városa volt. Ő találkozott Nátánáellel. Hogy hol történt ez a találkozás: nem lehet tudni. Egyformán lehetséges, hogy a Jordán mellékén vagy Kánaán határában.

Arról olvastunk, hogy miképpen hívja el Jézus Filepet az Ő követésére, valamint, hogy Filep hogyan tesz bizonyosságot a Mesterről Nátánáel előtt.

Nem tudunk sokat e két tanítványról. De a kevés is elég ahhoz, hogy rájőjjünk, milyen emberek voltak ők, mi jellemezte életüket, és mi az, ami követésre való példaként állhat életükből előttünk, a mindenkori ember előtt.

Jézus e két tanítvány közül csak Filephez intézi a már jól ismert felszólítást: „Kövess engem!” Konkrét feladatot kapott: „Kövess engem!”, vagyis lép a nyomomba. Ez a felszólítás és az ennek való engedelmesség elég volt ahhoz, hogy Filep élete teljesen megváltozzon, mássá legyen, új értelme legyen annak. Legyen következménye, azaz gyümölcse, ami a másik tanítvány sikeres elhívásával kapcsolatos.

Ebben az adventi időszakban, amikor sziporkázó fények, tomboló hangok próbálják az embert „elcsábítani”, vajon eszünkbe jut-e az advent igazi lényege? Mennyire tölti be otthonainkat, szívünket a Jézusra való várakozás igazi öröme? Hiszen életünk egy állandó advent.

Vajon ebbe a várakozásba beleszendül-e a mi Urunk szüntelenül hívogató szava: „Kövess engem”? Mert sok „modern” ember számára volna ez gyógyító, életmentő recept!

Amikor Filep megpillantotta Nátánáelt, nagy lelkesedéssel mondott el mindent, amit csak tudott: „Aki felől írt Mózes a törvényben, és a próféták, megtaláltuk a názáreti Jézust, a József fiát.” (Jn 1,46)

Filep egyszerű ember volt. Nem is sejtette, hogy az olyan Szentírás-szakértő ember számára, mint amilyen Nátánáel volt, mekkora problémát okozott a bizonyágtétele.

2.

– Hogy Jézus Názáretből való? – Hiszen Mikeás próféta mást mondott! Azt, hogy a Messiás Betlehemből jön majd. És József fia a Messiás? Hát nem Isten közvetlen küldötte a Messiás?

Még sok hasonló kétség merült fel Nátánáelben, éppen abból kifolyólag, hogy jól ismerte az ószövetségi írásokat és próféciákat. Nem is akarta mindjárt hinni, amiket Filep elmondott neki. Kétkedve kérdezte: „Támadhat-e valami jó Názáretből?”

Az Írásokban egyetlen próféciát sem talált, amely szerint Názáretből származik a Messiás. Mindezek ellenére elindul, hogy találkozzon Jézussal. Tette ezt Filep hívására. Úgy tűnik, hogy Filep nem csüggedt el. Nem tudta folytatni a „küzdelmet” Nátánáel megnyeréséért. De hívogatta őt. Hogy tudott volna vitatkozni egyszerű ember létére egy olyan tanult, művelt emberrel, mint Nátánáel? További érvelés helyett csak annyit mondott: „Jer és lásd meg!” Úgy gondolta, ha megismeri Jézust, elmúlnak majd a kételyei, és úgy fog hinni Benne, ahogy az eddig kiválasztott tanítványok.

Filep tenni akar valamit, s tesz is: gyümölcstöt terem Isten dicsőségére. Ez a gyümölcs: hívni mást is Jézus követésére. Biztatni, bátorítani mindenkit a Jézussal való járásra. Ő nem tétovázott, nem halogatta a hívogatóást, hanem az első alkalmat felhasználta a másik ember hívogatóására. Nem sok eredménnyel jár a kedvetlen, fásult, közböcs, fáradt keresztyén ember missziója.

Filep tehát „megnyerte” Nátánáelt Jézus számára. Lehet, hogy ez az Írásokat ismerő ember kényszeredetten, hitetlenkedve ment, azzal a gondolattal, hogy majd minden kiderül a személyes találkozásnál.

Kedves testvéreim, nekünk is ez a feladatunk! Hogy elinduljunk feléje, miképpen Ő is elindult felénk. Hiszen az első karácsonykor megnyílt az ég, s ezen át Isten szeretete alászállt emberi formában miközénk. Elindult mindenki felé, felénk, hogy megismerjük Őt, hogy elfogadjuk Őt, hogy hallgassunk Reá, hogy engedelmeskedjünk Neki.

Igazán boldog ember az, aki elindul Jézus felé. Aki belátja, hogy eddig más irányba haladt az élete, talán rossz irányba, talán helytelen módon, de most egy fordulatot vesz az élete. Újat kezd, elindul a Mester felé.

Aztán Jézustól hangzik egy megállapítás Nátánáel felé: „Íme egy igazán izraelita, akiben hamisság nincsen!” Nátánáelnek rá kellett döbennie, hogy a Mester tökéletesen ismeri őt, valamint, hogy sokkal előbb várta, mintsem ő tudott volna róla. Jézus szavai-ból az derül ki, hogy nem csak testi módon, hanem lelki módon is igazi izraelitának tartja. Azaz olyan embernek, akinek az élete, gondolkodása, magatartása, cselekedetei Isten gyermekének az életéhez hasonlít.

Mi is lehetünk ilyen emberek, ha elindulunk, s meg is érkezünk Jézushoz, az Ő közelébe. Mert ott Nála, mellette megváltozik az ember. Megszületik az új ember, a mai Nátánáel, Isten dicsőségére és az emberek javára.

Természetesen ennek az igazán izraelitának furcsa, hogy Jézus ismeri őt, tud róla. Tudja, hogy a fügefafa alatt volt korábban.

3.

Jézus tudja, hogy kiben mi lakik. Látta, hogy mi volt Nátánáel szívében, és látja, hogy mi van a mi szívünkben is. Akkor is lát, amikor a fügefafa alatt vagyunk, de akkor is, amikor elfelejtkezünk róla.

„...Látalak téged, amint a fügefafa alatt voltál...”

Nagy hatással voltak ezek a szavak az „igazán izraelitára” Ő valóban egy fügefafa alatt töltötte az időt, csendes imádkozásba merülve. Izraelben gyakori szokás volt, hogy ahol a lakás egyetlen helyiségből állt, és az imádkozás órájában nem különülhetett el valaki a család többi tagjától, kiment a kertbe és valamelyik fügefafa alatt merült el az imádkozásban. A fügefák nagy árnyéka igen kellemes, alkalmas hely volt az elcsendesedésre, az elmélkedésre. Palesztinában kb. hét méter magasra nőtt a fügefafa, levelei nagyok voltak, ágai lefelé növe sátorszerűen hajoltak össze. Alatta el is lehetett rejtőzni.

Van-e nekünk olyan helyünk, fánk, ahol csendben, nyugodtan, zavartalanul imádkozhatunk? Legyen ilyen hely az életünkben, legyen fánk, melynek koronája alatt Istent hívhatjuk segítségül, mert kell az ilyen fa árnyéka és csendje!

Nátánáel úgy gondolta, hogy Istenen kívül senki sem látta, illetve hallotta őt. És most előtte áll egy idegen, aki nem is az ő városából való, akivel soha azelőtt nem találkozott, és ez az idegen mindent tud róla, mindent látott, ami a fügefafa alatt történt. Honnan tudhat egy idegen olyasmit, amit csak Isten tudhat? Mindent tud, amit Isten tud? Akkor Ő Istennek a Küldöttje, a Messiás!

Letérdelt és azt mondta: „Mester, te vagy az Isten Fia, Izrael királya!” Más emberként emelkedett fel a most már felismert Isten Fia elől. Teljesen kicserélődött. Nyoma sem volt már benne a kételkedésnek, tele volt boldog meggyőződéssel.

Az értelem ma is megpróbál útjába állni a hitnek. A kettő nem ellentéte egymásnak. A hit nem az értelem következménye, hanem Isten ajándéka. Megtörténik, hogy az értelmes ember könnyen okoskodik, azt is érteni szeretné, ami nem az értelem tárgya, amihez túlságosan kicsi az emberi értelem. Péter félretette a halászati szaktudását(értelmét), és Jézus szavára bevetette a hálót. Az eredmény a csodálatos halfogás lett. Ha Péter csak az értelmére hallgat, akkor örökre elmarad a csoda.

Aki ajkára veszi e szavakat, aki szívében hordozza e hitvallást: „Te vagy az Isten Fia!”, annak Jézus szintén ígéri, hogy: „Nagyobbakat látsz majd ezekenél. Bizony mondom nektek, mostantól fogva meglátjátok a megnyílt eget és az Isten angyalait, amint felszállnak és leszállnak az ember Fiára!” Ezek a szavak előre, a jövőbe mutatnak.

Ekkor nevezte magát Jézus első ízben Ember Fiának. Mintha erős hangsúlyt akart volna tenni arra, hogy Ő Isten Fia, de Ő igazi, valóságos ember is! Mintha azt mondta volna ezzel, hogy készüljön fel arra, hogy az isteni dolgok mellett emberi dolgokat is fog látni. Amikor látja majd nagyon emberi módon éhezni, szomjazni, sírni, szenvedni és meghalni. Óvta Nátánáelt attól, hogy rosszul képzelje el az Ő földi küldetését.

4.

Ami még különös Jézus jövendölésében, hogy azt idézi, ami Bételben történt Jákóbbal, amikor testvére haragja elől menekülve, éjszakai álmában látta az eget és földet összekötő létrát, amelyen az angyalok közlekedtek le s fel.

Jákób Izráelt példázta, amilyen helyzetben volt Jézus idejében. Izráel éppoly súlyosan vétkezett, mint annak idején Jákób. Most Isten megmutatja Izráelnek is, amit annak idején Jákóbnak. Vagyis azt, hogy az Ő irgalma, végtelen kegyelme és szeretete Jézusban kapcsolatot készít az ég és föld – Isten és a bűnös ember között.

Isten segítsen meg mindnyájunkat, hogy ebben az adventi időszakban is, ki-ki a maga belső szobájában, a „fügefája” alatt tudjon elcsendesedni, könyörögni, hogy adja meg a találkozás áldott alkalmát és lehetőségét a mi Urunk Jézus Krisztus által. Ámen.

Timár Zsolt

Alsósófalva

Hivatalos vagy a királyi menyegzőre

Alapige: Máté 22,1–14

Bibliaolvasás: Lukács 14,16–24

Az adventi evangélium a mennyek országát állítja elénk. Azt az országot, melyről a mi Urunk Jézus Krisztus nagyon sok mindent elmondott földi élete folyamán – többnyire példázatok formájában.

A felolvasott igeszakasz is tulajdonképpen egy példázat, melynek segítségével a mennyek országába nyerhetünk betekintést. E példázatban Jézus a mennyek országát egy királyhoz hasonlítja. Egy olyan királyhoz, aki fia számára menyegzőt készített és aki elküldte szolgálait a meghívandó személyekhez, hogy jöjjenek el a vendégségbe. De a meghívottak nem törődtek sem a meghívással, sem a királlyal, aki hozzájuk küldte szolgálait, hogy bárcsak eljőnének a vendégségbe.

Tudnunk kell, hogy Jézus kiknek mondta e példázatot, valamint, hogy mi okból kifolyólag beszélt a mennyek országáról.

Jézus – miután bevonult Jeruzsálembe – az Őt faggató főpapok és a farizeusok kérdései egyikére válaszként mondott el több példázatot, amelyek közül a felolvasott ige a mennyek országát állítja elénk, valamint annak urát, magát az Ő Istenét.

Azt az Ő Istenét, aki nemcsak megteremtette a világot és benne az embert, hanem aki szeretetének minden áldásában és ajándékában részesíteni akarja őt. Őt – a bűnös embert, aki sokszor ellene fordul, aki lázad ellene, aki jobban szeretné, ha a maga ura lehetne. De akit – bűnei ellenére – mégiscsak szeret, mégiscsak felkarol, s mindent megtesz annak érdekében, hogy Hozzá térjen és hazafelé tartson, az atyai hajlék irányába.

Isten – az Ószövetség idején is – számtalan esetben küldte a prófétákat az ő népéhez. Miképpen küldte Keresztelő Jánost is, Fia közvetlen elődjét, az Ószövetség utolsó

nagy prófétáját. Küldte azokhoz az emberekhez, az ő választott népéhez, hogy szívükre beszéljen, hogy visszatérítse, azaz odafordítsa a bűnös ember szívét teremtő Urához és Istenéhez. Aki, a választott nép, Izráel minden bűne ellenére, csak szerette, és szeretetének, illetve irgalmának minden áldásában részeltetni akarta őt. Ezért küldte Fiát is, Jézus Krisztust hozzájuk, akiben azért fordult népe felé, hogy tudomására hozza: a menyeyei Atya mindent elkészített. Csak jönni kell, hogy a megígért isteni áldásokat, magát a mennyeknek országát elfogadják és magukévá tegyék. Mivel Isten ezt is elkészítette. Mert annyira szereti a bűnös embert, hogy Fiáért elfogadja, magáénak vallja és a menyeyek országának áldásait neki adja és ajándékozza.

Jézus az elmondott példázatban arról is beszél többek között, hogy a meghívottak, az úgynevezett hivatalosok nem vették komolyan a meghívást. Azaz nem törődtek vele. Sem a meghívással, sem a Meghívóval. Sem a szolgálkkal, akik a meghívót kézbesítették a hivatalosoknak.

Nem nehéz kitalálni, hogy Jézus mire célzott a példázatban, s hogy milyen szándékból mondta el a példázatot.

A király, aki fia számára lakodalmat készített – az Istent ábrázolja. Aki prófétáit minden esetben azért küldte az ő választott népéhez, hogy visszatérítse szívüket és életüket Önmagához. De a prófétagyilkos nép – majdnem minden esetben rászolgált kiérdemelt elnevezésére, mivel nagyon sok esetben a hozzá küldött prófétákat megölték, legyilkolták. S amely azt jelentette, hogy nem érdekli őket az az Isten, akinek nevében ők, a próféták eljárak és Uruk parancsát teljesítették.

Az elkészített vendégséget, menyegzőt ezáltal örökre eltaszították maguktól. Azaz azt a nagy-nagy lehetőséget, hogy ott lehessenek és ott örvendezhessenek abban a dicsőségben, ahová az ősatyák: Ábrahám, Izsák, Jákob és a többiek kerültek.

Isten hozzánk is el-küldi az ő prófétáit. Születésünktől halálunk órájáig hallunk mi is arról, hogy Isten, a mi jó Atyánk – az ő Fia közvetítésével – elkészítette az ő országát, azaz a menyegzőt számunkra is. Persze a prófétákat ma lelkipásztoroknak hívják, akik mint elődeik, a próféták – csak azt hirdetik, csak arra buzdítanak, csak azért hívogatnak mindenkit kivétel nélkül, hogy megteljen az atyai ház. Hogy mindenki részesüljön az atyai hajlék dicsőségében és örömeiben. És hogy mindenki megtapasztalja és átélje Isten szeretetét, irgalmát és kegyelmét azáltal, hogy Ő nemcsak elkészítette az atyai hajlékot, azaz a menyegzőt, hanem annak boldog részesévé is akar tenni.

Az ige azért szól alkalomról-alkalomra, vasárnapról vasárnapra, ünnepről ünnepre, hogy bárcsak minél többen lennének azok, akik boldogan elfogadnák és magukévá tennék e meghívást.

Olyan szomorú és sajnálatos azonban, hogy nagyon sokan nem törődnek e meghívással. Akik közömbösök maradnak egész életükön át az Igével szemben, vagy akik hitetlenül töltik mindennapjaikat. Vagy, akik elfoglaltságra vagy máségybre hivatkozva nem érnek rá az Isten által felkínált hívásra igennel válaszolni. Kedves testvérem! Talán te is egyike vagy azoknak, akik így gondolkoznak. Vagy lehet, hogy a gyermeked vallja ezt a felfogást. Vagy valaki, olyan személy, aki a szívedhez és életedhez közel áll. Lehet, hogy a barátod vagy a testvéred osztja e véleményt, illetve hódol ennek. Nemrégiben kezembe került egy folyóirat. Ennek a folyóiratnak egyik cikke az emberi életet mutatta be röviden. A cikk címe ez volt: „Az életed filmje így peregjen le?”

A cikk arról szólt, hogy egy személy ült a televízió előtt, és láthatta az emberi életet, annak szakaszait leperegni szemei előtt. Kilenc ilyen szakaszra volt felosztva az emberi élet, s miközben lepergett előtte a film, elgondolkozhatott azon, hogy az ember élete szakaszaiban akar vagy nem akar Istenre figyelni, Istenre hagyatkozni?!

A kilenc szakasz így mutatta be az emberi életet:

1. A csecsemőkor, amikor túl fiatal, hogy Istenre gondoljon;
2. Gyermekkor, amikor még túl gondtalan, hogy Istenre gondoljon;
3. A kamaszkor, amikor még túl öntudatos, hogy Istenre gondoljon;
4. Az ifjúkor, amikor túl szerelmes, hogy Istenre gondoljon;
5. A pályakezdő ember, amikor túl elfoglalt, hogy Istenre gondoljon;
6. Az élet derekán levő ember korszaka, amikor túl sok gondja van, hogy Istenre gondoljon;
7. Az idősödő ember korszaka, amikor elfáradt, hogy Istenre gondoljon;
8. Az öregkor, amikor túl idős, hogy Istenre gondoljon;
9. A halál beálltával elkezdődő korszak, amikor túl késő, hogy Istenre gondoljon!

Emberi életünk különböző szakaszaiban – legyen az ifjúkor, felnőtt- vagy öregkor – szól Isten hívása: „Jertek el, mert immár minden kész!” Szól az adventi időben is, hogy bárcsak minél többen meghallanák és befogadnák az ő szavát, az ő hazahívó és hazaváró atyai figyelmeztetését. Ma még nem késő meghallani s igennel válaszolni erre a kegyelmes atyai, hívogató szóra. De holnap lehet, hogy késő lesz! Ahogy késő lehet annak az embernek is, akinek leperreg földi élete, annak mind a kilenc szakasza, és egyszer csak túl késő lesz válaszolni az atyai hívásra.

A példázat arról is említést tesz, hogy miután a hivatalosak elutasították a meghívást, a király figyelmé ezentúl mások felé irányult. Olyan emberekkel töltötte meg a lakodalmas házat, akik a Lukács evangéliuma szerint: szegények, csonkabonkák, sánták és vakok voltak. Vagyis itt Jézus utalást tesz a pünkösöd utáni nagy misszióra, amely a Szentlélek eljövetele által valósul meg, s amikor beteljesedik Isten akarata: a háznak meg kell telnie.

Ezentúl már nincs különbség gazdag és szegény, zsidó és pogány között, hisz valóra válik Isten személyválogatás nélküli kegyelmének megnyilvánulása.

Ha a hivatalosok, azaz Izráel népe eltaszította magától Isten feléjük kinyújtott kegyelmét, a Jézus Krisztusban nekik ajándékozott megváltást és a mennyek országának örökségét, akkor Isten kegyelme a pogányok felé fordul, hogy őket hívja és fogadja magához ingyen kegyelméből a Jézus Krisztusba vetett hit által.

A példázat elbeszéli, hogy végül a lakodalmas terem csak megtelt vendégekkel. A király megjelenve a teremben, sajnálattal állapítja meg, hogy egyiküknek nincs menyegzői ruhája. A vendégek közül csak egynek nem volt megfelelő öltözete. Meg is kérdezte tőle, hogy mi okból kifolyólag nincs menyegzői ruhája. A válasz a vendég részéről merő hallgatás volt. Mire a király utasítja a szolgákat, s eltávolíttatta a menyegzői ruha nélküli vendéget a lakodalomból.

Minden ember méltatlan léteire kap meghívást Isten országának örömébe. Bár, aki azt hiszi, hogy ennek elfogadása semmire sem kötelezi, az saját magát csapja be, csalja meg – ezáltal kizárja magát a menyegzőről.

Ebben az adventi időben, amikor előretekintünk a karácsonyra is – vegyük számba életünket. Azaz azt a ruhát, amit életünknek minden napján bepiszkítunk. Hisz ez a ruha a mi életünket jelenti, s amely nagyon sokszor bemocskolódik vagy összerongyolódik. Csúnya szavak, indulatos természet, büszkeség, irigység, káromló szó, vagy akár átkozódás révén. Nem beszélve azon cselekedetekről, amelyek feketévé teszik azt a ruhát, életünk ruháját, amiért Jézus Krisztus életét adta, vérént ontotta, hogy tisztává tegye.

Van, aki ezt hallva megváltozik, kiváltképpen arra gondolva, hogy helye ott van a menyegzőn, Isten örök dicsőségében. De vannak olyanok is, akik bár hallják egész életükön át a kegyelmes isteni hívást, a lehetőséget a megtérésre, az Istenhez való odafordulásra, mégsem tesznek semmit annak érdekében, hogy új menyegzői ruhát kérjenek az üdvösség Urától.

Az ige megállapítása szerint ezek nem lesznek ott a menyegzőn, hanem azon a helyen, ahol sírás és fogcsikorgatás fog hallatszeni, s ahol Jézus megállapítása szerint sokan lesznek a hivatalosak közül, akik nem vették komolyan a meghívást. Míg a választottak, a kevesek – Isten ajándékeképpen – örülni fognak az örökkévalóság dicsőségében – együtt a Királlyal és a Fiával, az Úr Jézus Krisztussal.

Kedves testvéreim, az adventi idő előretekintés is. Előretekintés a karácsony felé, az ígérek beteljesedése felé, az Isten országa felé. Azaz ébresztő jellegű, hogy míg Isten kegyelmi ideje tart, el kell nyerjünk a menyegzői ruhát, amely egyben belépő a menyegzőre. Ámen.

Tamási Miklós

Hozzád vagyok készülőben

Hozzád vagyok készülőben
juhászbunda télidőben.
Amerre a csillag mutat,
a gyalogút arra szalad.

Arra hajlik még a nád is,
csillagporral fedett fák is,
arra aranylik a szalma
a szegényes istállóban.

Ott állok meg jászolodnál,
ugye énrólam is tudtál,
mikor mint a kereszt foglya,
áldást adtál a latorra.

Tudtad, egyszer elindulok:
mint az árnyék hosszabbodom,
mint a csillag fényesedem,
mint az ének teljesedem.

Mint az egynapos gödölye,
az én szívem olyan gyöngye.
Juhászbunda télidőben
Hozzád vagyok készülőben.

Prédikációk a Kolozsvári Református Kollégium 450 éves évfordulóján

Pap Géza
Kolozsvár

Az oktatás aranyszabálya

Alapige: 2Timóteus 2,3–6

Keresztyén Testvéreim!

Eléggé elcsépelte közhelynek számít ma templomról és iskoláról együtt szólni, a ketőt egymás mellé helyezni. De tudnunk kell, hogy ez nem az elmúlt tizenhét év találmánya, nem az iskoláink visszaszerzéséért folytatott harcunk lecsapódása. Már a reformáció idején egymás mellé kerül ez a két kifejezés, hiszen a Heidelbergi Káténk a 103. kérdésre: „Mit követel Isten a negyedik parancsolatban?“, a következő választ adja: „Először azt, hogy az igehirdetés és az iskolák fenntartassanak...” A felekezeti oktatás fenntartása számunkra hitvallási kötelesség.

A reformáció alapelve szerint a Bibliából megismert igazságot gyermekeinkkel is meg kell ismertetnünk. Isten igazságát nemcsak a templomban, de az iskolában is hirdetni kell. Mi, reformátusok, Isten ígéje alapján meg vagyunk győződve arról, hogy az emberi élet kiteljesedéséhez istenismeretre van szükség. Ebből adódóan, református egyházunk folyamatos harcot vívott és vív a hitvallás szabta kötelesség teljesítése érdekében, miközben folyamatosan akadályokba ütközik. A 450 év harcát ezen a háromnapos ünnepségen bizonyára sokan sokféleképpen idézik, én most csak a közelmúlt néhány drámai pillanatára térek ki. A jelenlevők közül sokan emlékezhetnek arra a tiltakozó gyűlésünkre, amikor itt álltunk a szemerkélő esőben az utcán, a templom és az iskola között, és hangos imádságban vittük vesztésre álló ügyünket Isten elé. Nemsokára megtörtént a csoda, könyörgésünk meghallgatásra talált: néhány hónappal később, 2003. január 7-én már félévet nyitó, hálaadó istentiszteletre gyűlhettünk össze ősi kollégiumunk dísztermében, ahol hangzott az ige: „Éreztétek és lássátok meg, hogy jó az Úr! Boldog az az ember, aki őbenne bíz.” (Zsolt 34,9) Az épületet részben visszakaptuk, most csak az a kérdés, hogyan lehet feléleszteni az egykori református oktatás hagyományait, hogyan képviselheti ez az iskola azt a lelkületet, amely erőt adott oly sok egykori diáknak.

Valahogy úgy vagyunk, amint Pál mondja az 1Kor 3,11-ben, hogy a fundamentum megvan, s az nem más, mint a mi Urunk Jézus Krisztus, de erre a meglévő fundamentumra nekünk kell felépítenünk az új református kollégiumot. Az apostol pedig erre az építő munkára nézve figyelmeztet bennünket: „Ki-ki meglássa, miként épít rá.”

Kérdésünk hallatán – hogyan lehet a meglévő alapra kollégiumot építeni – mindenkinek lehetnek elképzelései, gondolatai, tervei. De a mostani ige nem hagy bennünket magunkra, nem vagyunk csupán a saját elképzeléseinkre hagyatva, hiszen Pál megfogalmazza számunkra a felekezeti oktatás aranyszabályát: „És amiket tőlem hallottál sok bizonyosság által, azokat bízzad hív emberekre, akik másoknak a tanítására is alkalmasak lesznek.” (2Tim 2,2) Mindenki alkalmas a mások oktatására? Nyilvánvalóan nem! Pál szerint az oktatóknak hív, azaz Istenfélő embereknek kell lenniük, mert a biztos alapra csak istenfélő emberek tudnak református kollégiumot építeni. Ezt az alapszabályt három képpel hozza közelebb hozzánk, három lelki tulajdonságot elevenít meg előttünk:

1. Az első az engedelmesség. Azt mondja: „*Jégy Krisztus jó vitéze*”. A római hadsereg katonája jelenik meg előttünk, aki bármikor kész a bevetésre. A katona legfőbb tulajdonsága az engedelmesség. Krisztus jó vitéze a hadvezérre néz, egyedül annak akar tetszeni, aki elhívta, hogy a seregébe állítsa. Isten olyan vitézeket keres, akik engedelmeskednek neki, akik tudják, hogy a hadvezér átlátja az egész csatateret, és győzelemre tudja vezetni seregét. Az Istennek engedelmes oktató alkalmas arra, hogy másokat oktasson. Ez az ige ma azt jelenti, hogy az az alkalmas oktató, aki figyel a fővezérre, aki jár templomba, aki keresi azokat az alkalmakat és lehetőségeket, ahol az Ő szava szól. Aki jó példával jár a diákok előtt, s megmutatja, odaélt életét, mit jelent istenfélő életet élni, mit jelent Istennek engedelmeskedni. Kérdem viszont: hogyan lehet református kollégiumot építeni, ha a tanári kar nagy része nem jár rendszeresen templomba? A munkának terhét nem az hordozza, aki lelkiismeretesen megtartja óráit, hanem az, aki azt is tudja, hogy az Istennek engedelmeskedő élet a leghatásosabb eszköz gyermekeink nevelésében.

2. A második a tisztesség. Azt olvastuk: „*Ha pedig küzd is valaki, nem koronáztatik meg, ha nem szabályszerűen küzd.*” A sportvilágból vett kép arra emlékeztet, hogy a versenyeken szigorú szabályok vannak; ugyanúgy a keresztyén életben is vannak szabályok, amiket be kell tartani. Győzni csak az fog, korszorút csak az kap, aki tisztességesen küzd. A Sátán olykor megkísért mindenkit: muszáj mindig tisztességesen élni, nem lehetne egy kicsit csalni? Pál azt mondja, hogy nem lehet. Ez a világ tele van tisztességtelen emberekkel, akik kisebb vagy nagyobb csalással akarnak sikereket elérni, s megvannak győződve arról, hogy ezt senki sem veszi majd észre. Ha mi gerinces, egyenes, tisztességes generációt szeretnénk nevelni, akkor nekünk magunknak is tisztességgel kell az előttünk lévő küzdőteret megfutnunk. Nekünk kell számukra felmutatni azt a másságot, ami nem a mi alaptermészetünkéből fakad, hanem amit Krisztus munkál bennünk. Tisztességes emberré nevelni csak tisztességben élő emberek tudnak.

3. A harmadik a reménység. „*Aki munkálkodik, a földművelőnek kell a gyümölcsökből először részesülnie.*” Pál végül a szántóvető ember képét állítja eléünk, s úgy tűnik, hogy az oktató jutalmára, javadalmazására tereli figyelmünket: „mélto a munkás a maga bérére”. Mintha azt mondaná: a nevelő, a tanár munkáját méltányolni kell, aki oktat, azt meg kell fizetni, csak így lehet eredményes, lelkiismeretes, odaadó munkát várni tőle. Lehet, hogy sokan szívesen folytatnák ezt a témát, de sajnálattal kell megállapítanunk, hogy Pál ebben a versben nem a tanárok javadalmazási kérdése felé szeretné terelni gondolatainkat. Inkább arra akarja felhívni a figyelmünket, hogy a szántóvető úgy végzi munkáját, hogy jó reménységgel van afelől, hogy munkájának lesz gyümölcse, és hogy az eredményt is látni fogja. Az elvetett magokra Isten az áldását adja, és terem a föld harminc annyit, hatvan annyit és száz annyit. A tanári munka magvetés: az oktató magot vet az emberi elmékbe; s lehet, hogy fáradságos munkája olykor nem kecsegtet sok reménnyel, azonban tudja, hogy a növekedést ebben az esetben is Isten adja. Nincs nagyobb öröm a tanár számára, mint amikor láthatja erőfeszítésének gyümölcseit, amikor látja, hogy a tudásnak és ismeretnek általa elvetett magjai szárba szökkennek és gyümölcst teremnek!

A református oktatás 450. évfordulójához érve református kollégiumaink fordulóponthoz érkeztek. A biztos alapon állva, meg kell teremtenünk azt a szellemiséget, amely az elmúlt évszázadokban kisugárzott az épület falai közül, és egy életen keresztül elkísérve a nemzedékek sokaságát, megtartó erő tudott lenni sokak számára. A biztos alapra református lelkületet, szellemiséget, református kollégiumot kell építenünk. Ezt csak Isten iránti engedelmisséggel, tisztességgel és jó reménységgel tehetjük. Kérjük Istent, legyen a segítségünk terveinek megvalósításában! Ámen.

Konzervatív és liberális egyszerre?!

Alapige: 1Mózes 2,15; János 8,36

Kedves konzervatív, liberális barátaim!

Tudom, hogy e két kifejezést általában nem használjuk egyszerre, és főleg nem tartjuk érvényesnek egy időben ugyanarra az emberre, vagy emberekre. Én mégis szívből remélem, hogy mi, akik ma itt vagyunk és ünnepelünk, egyszerre vagyunk konzervatívok és liberálisok.

E két kifejezés – bár politikai pártok, csoportok kisajátították – elsősorban nem is politikai, hanem teológiai meghatározások. Sajnos, idő múltával elveszítették eredeti jelentésüket, átalakultak, s ma mindkettőt rosszul használjuk. Remélem, hogy rövidesen megértjük mi az eredeti jelentésük, s magunkat bátran fogjuk egyszerre konzervatív és liberális embereknek nevezni.

A napokban több ismerősömnek is megírtam, hogy a Kolozsvári Református Kollégium most ünnepli a kolozsvári református oktatás 450 éves évfordulóját. Mire egy tőlünk távol élő ismerősöm azt kérdezte, hogy a mi iskolánk konzervatív vagy liberális? Ugyanis ő ismer több felekezeti iskolát is, melyek közül némelyikre jellemző a liberálisizmus, mások viszont erős konzervatív beállítottságúak. Én erre azt írtam vissza, hogy reményesérem szerint a mi kollégiumunk, s benne a tanárok, nevelők és diákok egyszerre mindkét követelménynek eleget tesznek.

Vegyük hát sorra! A **konzervatív** kifejezés pozitív vagy negatív töltetű? Sajnos ma rosszul értelmezzük, és azt értjük alatta, hogy valaki maradi, mert nem tart lépést a korrallal. E tág fogalmat használták Mindszenty bíborosra, de egyesek konzervatívnak nevezték Brezsnyev elvtársat, és használták Széchenyire ugyanúgy, mint arra a fiatalra, aki nem visel megszaggatott farmert, vagy nincs füle, orra, nyelve, szemöldöke telefüzve apró fémdarabokkal. A konzervatív kifejezés azonban eredetileg nem ezt jelentette. Még csak nem is egyszerűen hagyományőrzésről van szó. Konzervatív az, aki a jót megtartja, aki kincset, értéket őriz. Aki konzervatív, az **értékörző!!!**

1Móz 2,15-ben Isten egyenesen konzerválásra szólítja fel az embert. Hivatásunk az, hogy az Istentől készen kapott értékeket megőrizzük, konzerváljuk. A teremtett ember azt a parancsot kapja Teremtő Urától, hogy művelje, azaz kultiválja, és őrizze, vagyis konzerválja a rábízottakat. Nem azért élek, hogy feléljem a világ javait. Nem is azért, hogy önmagam számára mindent megkaparintsak, és csúcs-jólétben éljek. Feladatom művelni és őrizni, konzerválni, megtartani, átmenteni mindazt, ami kincs, érték számunkra. Ez a dolgunk a földön. Értékmegőrző, azaz konzervatív vagyok-e? Hűségesen, állhatatosan és célszerűen őrzöm-e azokat az értékeket, amelyeket a világteremtő Isten bízott rám – egyénre, családtagra, mint e kollégium volt vagy jelenlegi tanárára és diákjára?

Egy köznapi példa talán még érthetőbbé teszi számunkra a konzervatív kifejezés eredeti értelmét. A konzervgyár, vagy a háziasszony befőttei értékes élelmet tartósítanak, megőriznek, konzerválnak. Ha nem tennék, földjeink termése kárba menne, sokan szenvednének s halnának éhen inséges időkben. Szükség van a jónak a konzerválására, a más, a nehéz időkre történő átmentésére. Ebben az értelemben igenis legyünk konzervatívok, értékörzők! Ugye, azok vagyunk?!

Mit jelentett eredetileg a **liberalizmus**? Az Úr imádságában mondjuk: „Szabadíts meg minket a gonosztól...”, ami latinul úgy hangzik, hogy „Libera nos a malo...” A

libera – libertas pedig szabadságot jelent. Ismeretlen és érthetetlen fogalom volt a szabadság, mindaddig, amíg Isten ki nem szabadította népét az egyiptomi fogságból. Jézus pedig, túl a fizikai szabadságon, a belső, a lelki szabadságról is gondoskodott. Ő maga a „Liberator”, azaz a Szabadító, s akit Ő tesz szabaddá, az a valóban szabad. Ezt Ő maga mondta, tehát teljes mértékben igaz. Tapasztaljuk, hogy sokszor annyi minden visszahúz, oly sok minden földhöz akar kötni bennünket. Egyházunkat, iskolánkat, családjainkat és saját lelkünket annyi világi dolog akarja gúzsba kötni, rabbá tenni. Létfontosságú, hogy **minden kötöttségtől szabadokká**, azaz igazán liberálisokká váljunk.

Politikai kialakulása e kifejezésnek úgy kezdődött, hogy függetlenedni akartak Rómától; szabadnak lenni Róma hatásától. A célkitűzést így fogalmazták meg: „Los von Rom”, azaz el Rómától. Idővel aztán mindenféle rossz társadalmi jelenségtől, kötöttségtől és tekintélytől való mentességre értették. Liberális tehát eredeti értelemben az, aki szabad akar lenni mindenféle káros társadalmi, vagy más kötöttségtől, aki szabad arra, hogy élete minden megnyilvánulásában gyakorolja az Isten- és emberszeretetet. Szabad, liberális ember vagy? Felszabadított téged a Szabadító, vagy pedig földhözragadt ember vagy?

Mára ez a tartalmas kifejezés és életforma a „libertinizmus” felé kanyarodott el. Eszerint minden szabad; nincsenek korlátok, nincsen fék sem. S így a liberalizmus a szélsőséges kicsapongó életvitelt jelenti – nagyon tévesen. Merjünk a szó eredeti értelmében liberálisok lenni, azaz szabadok minden gonosz megkötözöttségtől, és szabadok a jóra.

Legyen közös imádságunknak része az a kérés, hogy a Mester tegyen valamennyiünket értékkörző, és minden földi kötöttségtől szabad követőivé. Igen, legyünk következetesen konzervatív és liberális gyermekei mennyei Atyánknak! Ámen.

Csiha Kálmán

Amikor nem fogy el az olaj

Alapige: 2Királyok 4,1–7

Bibliailvasás: János 15,1–11

Kedves testvéreim! Ebben a történetben, a történet elején egy fájdalmas kiáltást hallunk. Egy asszony kiált, egy édesanya kiált. Tudjuk a történetből, hogy nem volt mindig fájdalmas a kiáltása, hiszen voltak, lehettek boldog kiáltások is az életében: amikor fiatal volt, amikor férje volt, amikor összeesküdtek, amikor büszkén nézhetett fel a férjére, aki becsületes és igaz ember, aki Isten embere lett. Voltak szép, boldog kiáltásai is. De voltak fájdalmas kiáltásai is, mert eljött a hitelező és most el akarta vinni az akkori törvények szerint mind a két gyermekét, mert akkor így szólt a törvény, hogyha valaki nem tudja megfizetni az adóságát, akkor elvihetik rabszolgaként az egész családját. Eljött a hitelező, hogy elvigye gyermekeit, hogy rabszolgákat neveljen belőlük. Hogy elfelejtsék az otthont, a régi imádságot, a régi szabadságot. Most fájdalmasan kiáltott ez az asszony!

Most egy 450 éves édesanya kiáltásaira emlékezünk. Voltak boldog kiáltásai, amikor Apáczai Csere János szinte egyetemet csinált belőle. Voltak boldog kiáltásai, amikor innen szabad nemzedékek mentek el. De voltak keserű, fájdalmas kiáltásai is, amikor árván maradt ez az édesanya. Amikor Rákóczi után a negyvenéves csendes elnyomásban kiáltott segítségért, amikor két elvesztett világháború után kiáltott, amikor az elvesztett 1848-as szabadságharc után kiáltott. Amikor a kisebbségi sors elnyomásában kiáltott. Amikor jött a hitelező és el akarta vinni a gyermekeket, és el is vitte. Amikor a

diktatúra éveiben kiáltott, amikor eljött a hitelező és elvitte az épületeket, és elvitte a református egyház iskolai szervezetét. Amikor mindent el akart vinni, az ifjúságunkat is, a lelkünket is, az üdvösségünket is, az igaz magyarságunkat is, a mindennekfőlt megőrző igaz hitünket is. Hányszor kiáltott ez az édesanya? – megtaposva, kidobva az út szélére, árván és nyomorultul. Hányszor zengte be a kiáltása a szíveket.

Ennek az édesanyának azonban, aki itt kiáltott, volt egy nagy vigasztalása. Volt egy drága öröksége. Amikor kiáltott Elizeushoz, azt mondta: a te szolgád, az én férjem, meghalt. Te tudod, hogy a te szolgád félté az Urat. Ez volt az ő öröksége, hogy így emlékezett a férjére, hogy az félté az Urat, hogy az az Istené volt. Becsületes és igaz ember volt. A korábbi emlékekből élt a hitelezők jelenlegi világában.

Nagy dolog az testvéreim, hogy emlékezhetünk. Nem tudom, hogy 450 esztendő alatt hány igazgatója volt ennek az iskolának, hány igaz tanára volt ennek az iskolának, de ennek az iskolának is van drága és áldott múltja. Visszaemlékezhet Apáczai Csere Jánostól elkezdve évszázadokon át azokra, akik itt nehéz időkben megálltak és félték az Urat, akik azóta már történelemmé lettek. Nem tudom, hogy tudjátok-e ti, kedves tanárok, osztályfőnökök, meg igazgató, meg diákok, tudjátok-e, hogy egyszer ti is történelemmé lesztek? Tudjátok-e, hogy ennek a régi asszonynak vigasztalás volt, hogy visszafelé nézhetett, és felfelé nézhetett, és büszke lehetett valakire. Tudjátok-e, hogy egyszer majd rátok is fel akarnak nézni? Vissza akarnak nézni, és büszkének akarnak lenni rátok a késői nemzedékek? Tudjátok-e, hogy drága és szent örökséggel indultok?

Ez a régi asszony tudta, hogy kihez kiáltson. Körülötte jártak a hitelezők, akik ki akarták rabolni, s el akarták vinni a gyermekeit. Ó, mennyi hitelezőnk volt nekünk is! Annyi hamis, lelkünket, testünket, életünket elrabolni akaró hitelező. A diktatúra idején úgy hívták, hogy félelem, az elnyomás idején úgy hívták, hogy erőszak, s körbejárt minket a hitelező, s mindent el akart venni. Aztán most másképpen hívják a hitelezőt. Most úgy hívják, hogy érdek. Most beférkőzik ez a hitelező csendesesen a lelkünkbe, és a legdrágábbat akarja elvinni: a hűséget és a szeretetet, az összetartozást, a hitünket, az igaz ragaszkodásunkat. Ez a hitelező rabolta el tőlünk a népszavazáson Magyarország lelkét. Nem az erőszak, hanem az érdek! Egy kirabolt nemzet lélek nélkül mit is szavazhatott volna? Bennünket is körüljár a nagy hitelező, és a történelem folyamán annyiszor körüljárta ezt az iskolát. De az a régi asszony azért tudott megmaradni, mert tudta, kihez lehet kiáltani. Jött Elizeus, az Isten embere, mert ezt jelenti a neve magyarul. Hozzá valaki más jön, Valaki sokkal nagyobb jön, Isten Fia, Jézus Krisztus. És lehet hozzá kiáltani! Jézus mindig jön, ezért tudott ez az iskola megmaradni 450 éven át.

Azt kérdezte Elizeus ettől az asszonytól, hogy mi van a házadban? Mi van ebben az iskolában? Kedves tanár testvéreim, mi van a ti szívetekben? Mit tudtok minden szaktárgyon túl elmondani, kisugarazni ifjú lelkekbe, ami nekik érték lesz akkor is, amikor már elfelejtenek sok tételt az iskolából. Mi van a lelketekben, kedves fiatal testvéreim, akik itt ültök, mi van a lelketekben? Mit visztek el ebből az iskolából? Mit vittek el 450 esztendőn keresztül az őseink?

Ez az asszony azt mondta: nincs más a te szolgálóleányod házában, csak egy korsó olaj. Az a korsó olaj mentette meg. Az olaj egy csodálatos dolog. Az olaj csodálatos teremtménye Istennek. Az olajjal lehet világítani sötét éjszakákon. Az olajjal lehet meggyújtani drága mécseseket, és nem olyan hideg a fényük, mint a neoncsöveknek, de drága meleget adnak és beragyogják az ember arcát és egy családnak a szívét. Az olajjal lehet világítani, de az olaj táplálék is. Amikor már elfogy az ember ereje, akkor az olaj tud segíteni ételt készíteni és segít újból felvenni a terhet. Az olaj abban az időben gyógyszer is volt. Még most is gyógyszer, amikor megégetjük a kezünket, vagy van valami sebünk és ráteszünk egy kicsi olajat. Az olaj gyógyszer is volt.

Tudjátok, hogy miért tudott megmaradni 450 éven át ez az iskola? – mert annyi mindent elvettek tőle a hitelezők. Mert hol az osztrákok, hol az oroszok, hol ilyen ideológia, hol olyan hatalom, annyi mindent elrabolt tőle. De ennek az iskolának, ennek a 450 esztendő édesanyjának volt egy drága kincse: egy korsó olaja. Ezzel lehetett világtítani is, reánk hulló sötét erdélyi éjszakákban, amitől lehetett új erőt kapni akkor, amikor minden erőnk elveszett és éhezett a lelkünk, mert mindent elraboltak tőlünk. Ezzel lehetett a szívünkön ütött drága sebeket gyógyítani. Istentől kapta az iskola ezt az olajat. Sok neve lehet ennek az olajnak: hit, imádság, hűség, ragaszkodás, feladat. Sok neve van ennek az olajnak. A lelkisége volt ez az olaj, amely be tudta világtítani Erdélyt és táplálékot tudott adni az erdélyi értelmiségnek. Be tudta kötözni a szívünkön ütött sebeket. Ez az olaj volt a kincse. De ezt az olajat is el akarták rabolni. 41 esztendőn át el tudtak mindent rabolni: az épületeinket, a szervezetünket. A tanárokat ki akarták cserélni, a lelküket is ki akarták cserélni, az ifjúság lelkét is ki akarták cserélni. Szét akarták törni ezt a korsót, s valahogy az olaj mégis megmaradt. Öreg diákok lelke rejtegette. Titokban imádkozó tanárok szíve őrizgette. Isten ölelése tartotta meg. Nem volt már semmink sem, mint ennek a példázatbeli asszonynak. Se épületünk, se szabadságunk, se békeségünk nem volt, csak egy korsó olajunk volt, valahol a lelkünk mélyén. Azt takargattuk, azt rejtegettük, mint az őseink 450 esztendőn át annyiszor. Mert 450 esztendőn át az történt, ami ebben a régi eseményben le van írva, hogy azt mondta Elizeus neki: szólj a te fiadnak, hogy hozzák ide az üres korsókat, és te és a te fiaid zárkózzatok be, és te töltsd meg. Az asszony elkezdett töltsögetni abból a kicsi korsó olajból, és minden korsó tele lett. És a korsóból az olaj mégse fogyott el. Én nem tudom, hogy történt. Lehet rajta vitatkozni. A modern elméleti fizika már meg tudja ezt is oldani, de nálunk ez másképpen történt, mert nálunk a lelkekkel történt meg. Valami szent, csodálatos dolog, amikor 450 esztendőn át jöttek a régi és új tanárok, és töltsögették fiatal korsókba, ifjú lelkekbe az olajat és az nem fogyott el. Életek jöttek-mentek, generációk pusztultak el, jöttek diktatúrák és tűntek el. Először fiatal volt egy-egy professzor keze, aztán megöregedtek. Le kellett tenni a korsót. De akkor felvették az újak. Majd ők is megöregedtek, és megint az újak jöttek és 450 éven át hozták a fiatalok a korsókat, s mindig tele lett a korsó. Hát nem csoda volt ez? 450 év csodája volt. Ezt akarták elvenni tőlünk. Össze akarták törni a korsót – annyiszor a történelem folyamán –, hol erőszakkal, hol érdekléssel, hol másfajta neveléssel, de nem sikerült. Valahol jött Elizeus, valahol jött Jézus Krisztus. Mindig jött valahol és megmentett bennünket, mint ahogy ezt az asszonyt is megmentette. Tele lettek a korsók.

Ezt köszönjük meg Istennek: 450 év tele korsóját. S a megmentett iskolát. S azt, hogy újból kezünkbe lehet a korsó. Még itt jár a hitelező az ablakunk alatt, de azért a korsó mégis a miénk. Mégis a mi kezünkben van. Szeressétek ezt a korsót. Imádkozzatok ezért a korsóért. Töltsétek ebből a korsóból a fiatalok lelkébe és egymás lelkébe. És ti, kedves fiatal testvéreim, amikor elmentek innen és Erdély értelmisége lesztek, vigyétek magatokkal az olajat és töltsétek tovább azokba a szívekbe, akikkel találkoztok majd.

Ki tudja, mi lesz majd belőletek? – tanár, orvos, ügyvéd, politikus vagy lelkipásztor lesz belőletek, de mindenütt van hová tölteni az olajat. Vigyétek magatokkal, mert a 450 év nagy hagyománya az, hogy akik itt végeztek, nem maguk akartak gazdagok lenni az olajjal. Mert azt az olajat el is lehetett volna adni. De ők azért vitték az olajat, hogy Erdély fiatal korsói tele legyenek vele, és életünk legyen. Elvégezték majd az iskolát, mint annyi ifjú 450 év alatt, kimentek majd a piacra, az életbe, ahol minden eladó: becsület, hit, hűség, drága olajok, mind eladók... Ne adjátok el soha ezt az olajat. Ezt ingyen kell továbbadni. A 450 éves karcolt, poros, drága korsó olaját töltsétek tovább a

szívekbe és soha el ne áruljátok. Drága olaj ez. Ez írta Szabó Dezső lelkébe a harcos magyarságot, a harcos protestantizmust. Ez az olaj csillant fel Áprily, meg Reményik gyönyörű verseiben, költészeté finomulva. Ez az olaj táplál és gyógyít messziről is Wass Albert könyveiben. Ez az olaj tanította hűségre Bánffy Miklóst, tanította transzilvanizmusra Kós Károlyt. Ez az olaj csillant fel Sütő András életében, amikor megírta azt, hogy „Anyám könnyű álmot ígér”. Ne hagyjátok ellopni ezt az olajat. Rátok bízta Isten. Ezt köszönjük meg Istennek ma is, és ha úgy adódik, újabb 450 esztendő múlva is.

Akkor, amikor nem volt több üres korsó, megállt az olaj. Úgy fogyunk. Isten őrizzen meg attól, hogy ne legyen több fiatal, aki korsót hoz ebbe az iskolába, mert akkor 450 év küzdelme, könnye és imádsága hiábavaló volt. Szeressétek a gyermekeket, és szülessenek drága, mosolygó gyermekek. Az érdek világa ne tudja elrabolni tőletek, mint gonosz hitelező a jövődőt, hogy ez az iskola is mindig tele legyen új, fiatal arcokkal, és innen tudjanak menni a nagy piacra, megőrizve a hitüket és küldetésüket.

Amikor ott minden korsó tele lett, akkor azt mondta Elizeus az asszonynak: adjatok el az olajból, s ti éljétek a maradékból. Az asszony megszabadult a hitelezőktől, mert annyi olaja lett és olyan drága volt az olaj, hogy ki tudta fizetni a hitelezőt.

450 év alatt annyi hitelező szorongatta a torkunkat meg a szívünket, és szorongat most is, de ha töltsögetni tudjuk az olajat, bizony ki tudjuk fizetni a hitelezőt. Meg tudunk szabadulni tőle és meg tudunk maradni újabb 450 esztendőre, de csak azért, mert volt Valaki, aki nem arannyal vagy ezüsttel, hanem az Ő drága vérével fizetett értünk és tett minket a maga tulajdonává. Jézus Krisztus, Ő fizetett értünk. Nekünk csak azért van olajunk, mert Ő ránk hagyta. A korsót is, az olajat is. 450 évig abból a maradékból élünk és abból élünk ma is. Azt a maradékot szedték össze az Ószövetségben és az Újszövetségben előttünk az emberek, és ez a maradék azóta soha el nem fogyott. Az Ő maradékból élünk. Az Ő maradéka adja nekünk a soha el nem fogyó olajat.

Isten segítsen és áldjon meg benneteket, hogy tudjátok tölteni az olajat, míg erőtök van! Tudjátok vinni az olajat, míg erőt ad Isten. S tudjunk élni a maradékból, istenfélő, becsületes, igaz, egyházunkat és a ránk bízott Erdélyt és nemzetet szolgáló életet, az Ő kegyelméből. Ámen.

Prédikációk karácsony nagyhetére

Lőrincz István

Marosvásárhely-Alsóváros

A pásztorok és az angyalok

A pásztorok

Alapige: Lukács 2,8–9a

Karácsony történetét több evangélium is elmondja. Van olyan evangélium is, amelyben az egész karácsonyi történet egyetlen mondatban áll előttünk. Gondolok itt a János evangéliuma első részének tizennegyedik versére. „Az Ige testté lett és lakozott mi közöttünk, és mi láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya Egyszülöttjének a dicsőségét, aki teljes vala kegyelemmel és igazsággal.” De a legismertebb karácsonyi történet a Lukács evangéliuma második fejezetében található. Ezt már gyerekkorunkból jól ismerjük, amikor is a szent estén szüleink felolvasták nekünk ezt a szép történetet. Leginkább a pásztorok története ragadott meg minket. Most ezen a napon, és ha Isten éltet, a következő napokban is ezzel a történettel szeretnénk a bűnbánati hét alkalmain foglalkozni.

Ma már alig vannak pásztorok, hisz alig vannak nyájak, amire vigyázzanak. A nyájukat őrző pásztorok ma már a legtöbbször számára csak gyerekkori emlék maradt. Pedig a karácsonyi örömhírt ők hallották meg és ők adták tovább a leghamarabb. Ott, Betlehem mezéjén, ők hallották és látták az Istentől küldött angyalt és a mennyei seregeket, akik dicsőítették Istent. Hadd forduljunk most e történet felé és értsük meg közben azt is, hogy mit akar Isten az ő régi történetükön át ma nekünk üzeni.

A karácsonyi történetben fontos szerepe van a látásnak. Isten nagyon is jól tudja, hogy mi, emberek, látni szeretünk, arról győződünk meg a leginkább, amit szemünkkel is látunk. Ezért azon az emlékezetes éjszakán a pásztorok mindenekelőtt láttak. Abban a reménytelenül sötét éjszakában egyszer csak fény gyulladt felettük. Egy olyan világban, ahol úgy tűnt, hogy végérvényes a sötétség, és végérvényes a sötétség fejedelmének, a gonosznak és a bűnnek az uralma, egyszer csak fény tűnt fel az égen. Ez a fény azt jelezte, hogy valaki jött, mégpedig kívülről, a mennyből. Valaki, akit Isten küldött ebbe a világba.

Az a mi örömünk ezen az ünnepen, hogy ez a világ nem maradt sötétségben, ebbe a világba betört a világosság, és azóta is fénylik ebben a világban. Ez akkor is isteni kegyelem volt, hisz a pásztorok ezt nem várták, nem is imádkoztak ezért, nem is könyörögtek érte, semmivel ki nem érdemelték ezt. Ők sohase lettek volna képesek világosságot gyűjtani. Ők már túl mélyre zuhantak ahhoz, hogy a maguk erejéből ki tudjanak jönni a mélységből. De ott a mélységben világosság ragyogott fel és ezt a világosságot már semmi se tudja kioltani.

Ma ez a világosság nem angyalokon, hanem az igén keresztül érkezik el hozzánk. Nem olyan látványos, nem olyan elkápráztató, de éppoly hathatós és erős, mint amilyen akkor volt. A fényesség után a pásztorok két dolgot látnak. Az egyik az, hogy az Úr angyala hozzájuk jött. Talán a pásztorok is tudtak annyit, amit mi is tudunk, hogy az angyalok az égben vannak, de a legnagyobb ámulatukra az Úr angyala most ott áll közöttük, ott áll mellettük.

A mi Megváltónk nem messze van tőlünk, nem valahol a mennyben, elérhetetlen távolságban, hanem itt van közöttünk. Nem véletlen, hogy az Ő egyik neve Immánuel, velünk az Isten. Nekünk nem egy olyan Megváltónk van, aki tisztas távolságból szemléli a mi vergődésünket, bűnnel való küszködésünket, hanem, aki eljött hozzánk, teljességgel hasonlóvá lett hozzánk, aki mindenekben hozzánk hasonlóan megkísértetett, kivéve a bűnt. Ezért Ő meg tud érteni és meg tud menteni minket.

A másik különös dolog, hogy az angyal nem szólal meg azonnal. Először csak egyszerűen ott van velük, ott van közöttük. Az angyal csendes jelenléte felkészíti a pásztorokat arra, amit majd később fognak hallani. Mert most még nem tudnák elviselni az üzenet komolyságát, nagyságát. Isten jobban tudja, hogy minek mikor van az ideje. Ahogy a Prédikátor mondja: ideje van a hallgatásnak és ideje van a szólásnak is. Ezek a pásztorok először meg kell érezzék, hogy az Úr angyala közöttük van, hogy Isten velük van, s csak azután jöhet a tanítás. Milyen jó lenne ezt a mennyei pedagógiát megtanulni ettől az angyaltól. Először csak jelen lenni, s azután, ha eljön az ideje, beszélni, tanítani. Ámen.

Az Úr dicsősége

Alapige: Lukács 2,9b

A pásztorok látják az éjszakában felvillanó fényt, a nagy világosságot. De még látnak valamit, amit az ige így fejez ki: az Isten dicsősége. Azt olvassuk, hogy az Úr dicsősége körülfogta, beragyogta őket. A különös az, hogy ezek a pásztoemberek az Isten dicsősége láttán nem ájultak el, nem hulltak a földre, mint valami halottak. Pedig a húsvéti történetben így volt. Amikor ott, húsvét éjjelén, hajnalán megjelent Isten angyala, megjelent Isten dicsősége, akkor a sírt őrző katonák leestek, mint valami holtak. Mert ők Jézus ellenségei voltak. De itt, Betlehem mezején nem ez történik. Itt az Isten dicsősége átöleli, átmelegíti, megragadja a pásztorokat. Milyen különös pillanat lehetett ez! Pásztorok az Isten dicsőségének a fényében. S a pásztorok egészen másképp néztek ki az Isten dicsőségétől körülveve, mint azelőtt. Ők egy szempillantás alatt a világosság fiai, az Isten dicsőségének fiai lettek. Nyilván, hogy ez nem az ő érdemük, nem az ő teljesítményük, hiszen ez a dicsőség magától Istentől jött.

Milyen nagy élmény lehetett a pásztorok számára egymást így, az Isten dicsősége fényében látni! Milyen nagy élmény lehetett egymást egészen más fényben látni, mint azelőtt. Egészen másképp tudtak így egymásra tekinteni. El tudjuk képzelni, hogy mennyire megváltozott az egymáshoz való viszonyuk is. Hisz lehet, hogy még néhány pillanattal azelőtt veszekedtek, s talán – ami nem is ritka a pásztorok között – verekedtek is egymással. Talán néhány pillanattal azelőtt halálos ellenségként állottak egymással szemben. De most, ebben a pillanatban, ezek az egymással veszekedő, verekedő pásztorok meglátják a másik arcán az Isten dicsőségét. S amikor ezt látták, akkor már lehanyaglott az ökölbe szorult kéz. Akkor elsimultak arcukon a harag ráncai. Akkor egymás arcán már nem a haragot, nem az ellenségeskedést, hanem az Isten dicsőségét látták. Háborúskodás, veszekedés helyett béke szállt a szívükbe. Már szent közösségben tudtak lenni egymással, mert az Úr dicsősége egy közösséggé formálta őket.

Milyen jó lenne ezen az ünnepen és az ünnep után is egymást ebben a dicsőségben látni. Így látni egymást a családban, a gyülekezetben, az utcán, a gyárban. Látni azt, hogy a másik arcán is ott ragyog az Úr dicsősége. Őerte is eljött és meghalt Krisztus. Mennyire más lehetne így ez a világ, mennyire megváltoznának az emberek és egymáshoz fűződő kapcsolatuk. Akkor igazi karácsony lenne.

Isten dicsősége megjelenésének még lett egy következménye. Azt olvassuk, hogy nagy félelemmel megfélemlének. Itt az a kérdés, hogy kitől vagy mitől féltek ezek a pásztorok? Az angyaltól? Nem! Egymás megdicsőült arcától? Semmiképpen sem! Én úgy gondolom, hogy ezek a pásztorok ebben a pillanatban Isten végtelen hatalmát érezték meg. Megérezték azt, hogy most valaki megragadta őket, hogy az életük nem mehet úgy tovább, ahogy eddig ment. Érezték, hogy most ők a Mindenható Isten kezében vannak, aki ezután vezetni fogja őket, küldetést ad nekik. Érezték, hogy most egy hátrákhöz érkezett az életük, hogy most véget ért a régi, s valami egészen új kezdődött el. Ezért azt kell mondanunk, hogy ez egy áldott félelem, egy Isten Lelkétől munkált félelem volt, ahogy a reformátorok fogalmaznak: üdvösséges félelem.

Hogy mondja majd néhány évtized múlva Pál apostol: félelemmel és rettegéssel vigyétek véghez a ti üdvösségeteket. Nem is lehet ezt másképp. Nem lehet ezt könnyelműen, csak úgy félvállról venni. Krisztus követése, a Róla való bizonyágtétel nem könnyű és nem is egyszerű dolog. Áldott emlékezetű tanárunk mondotta a Teológián: nem is jó lelkipásztor az, aki nem fél, amikor a szöszekre lép. Ezt másképp így is mondhatnánk: nem jó keresztyén az, aki nem fél akkor, amikor Krisztus őt elhívja a szolgálatra. Ott van-e bennetek ez a mindent remélő istenfélelem? Erről elmélkedjétek! Ámen.

Az angyal megszólal

Alapige: Lukács 2,10a

Az is nagyon különös a karácsonyi történetben, hogy Isten maga nem jelenik meg. Pedig Ő maga is megjelenhetett volna. Nem is beszél, pedig ezt is megtehetette volna. Mi lett volna természetesebb, magától értetődőbb, mint ha Ő maga is megjelenik, s szól az emberekhez, elvégre az Ő Fia jött el ebbe a világba, az Ő ígéretei teljesedtek be, az Ő teremtményei azok, akik most üdvösséget nyernek. De a különös az, hogy Isten maga nem jelenik meg és nem is szól.

Isten munkamódszeréhez tartozik az is, hogy Ő mindig eszközöket használ fel. Gondoljunk csak a tékozló fiú példázatára. Ott se mindent az atya csinál. Ott vannak a szolgálk, ők adják fel a fiúra a tiszta ruhát, ők húzzák fel ujjára a gyűrűt, ők vágják le a hizlalt tulkot. Pedig mindezt az Atya is megtehetette volna. De tetszett neki, hogy embereket használjon fel, hogy ők végezzék el a nekik kiosztott feladatokat.

Így van ez ma is. Ma mi vagyunk ezek a szolgálk, mi vagyunk az angyalok, a küldöttek, az eszközök, akiket Isten fel akar használni. Ma is szólhatna Isten direkt módon, közvetlenül, de mégsem teszi. Ő ma is eszközöket használ, embereket, igehirdetőket, az Ő megváltott gyermekeit. Ebben is az Isten gyöngéd szeretete van. Mert Isten közvetlen szavát, látását, jelenlétét nem tudnánk elviselni. De a szolgálkakat igen.

Ezen előzmények után az angyal végre megszólal: ne féljétek. Eddig a pásztorok csak láttak, és nem is keveset. Láthatták az angyalt, a fényt, az őket körülvevő dicsőséget. Most már megszólal az angyal, de megint nagyon különös az, hogy nem tér azonnal a tárgyra, ahogyan mi azt gondolnánk és elvárnánk. Hisz mi úgy gondoltuk volna, hogy az angyal rögtön azzal kellett volna kezdje, hogy született nektek ma a Megtartó. Abban, hogy az angyal nem ezzel kezdi, az Isten kedves és gyöngéd szeretete van jelen. Hisz az angyal meglátta a pásztorokon azt, hogy féltek, méghozzá nagyon féltek, és mint egy jó lelkipásztor, először ezzel a félelemmel foglalkozik. Erre szentel időt és figyelmet. Nem azt mondja azonnal, amivel megbízott, hanem először az ő bajukat, félelmüket veszi figyelembe. Mielőtt elmondaná az üzenetet, van egy kedves, meleg,

személyes szava a pásztorokhoz. Hogy úgy mondjam, alkalmazkodik ahhoz a helyzet-hez, amiben a pásztorok vannak, beleéli magát az ő helyzetükbe. Ez is az Isten gyön-géd, irgalmas szeretetét mutatja. Láta, hogy mi van a szívükben, és félelmükben szólít-ja meg őket, mondván: ne féljetek!

Az is különös, hogy az az érzésünk, hogy itt a Betlehem mezején sok pásztor volt. Ma általában csak egy pásztor szokta őrizni a nyáját, legfeljebb egy néhány kutya se-gédkezik neki. De itt több pásztor lehetett és ez se véletlen. Hisz hogy is tudott volna egyetlen pásztor megbirkózni ekkora feladattal, hogy menjen el Betlehembe és azután hirdesse mindenkinek a Megváltó születését. Olyan jó, hogy Betlehem mezején sokan voltak.

Milyen rettenetes volt Illés számára, amikor úgy gondolta, hogy csak ő maradt meg egyedül azok közül, akik az igaz Istent szolgálták. Milyen jó, hogy Isten minket meg-óvott attól, hogy egyedül maradjunk. Milyen jó, hogy sokan vagyunk, hogy van gyüle-kezet, hogy vannak lelki testvéreink. Hisz ahogy Istennek egyik áldott embere, egy nagy teológus mondotta: az ember majdnem mindent el tud végezni egyedül is, de ke-resztyénként nem lehet egyedül élni. Milyen jó, hogy ezen az ünnepen is érezhetjük, hogy nem vagyunk egyedül. Nem vagyunk magunkra hagyatva. Vannak társaink, akik szintén követik Krisztust. Milyen jó megtapasztalni, hogy Krisztusnak nagy népe van ezen a világon. Hogy erősíthetjük egymást, hogy felbuzdulhatunk egymás hite által. Erre törekedjünk hát! Ámen.

Az üzenet

Alapige: Lukács 2,10b

Nagyon különös, hogy az angyal még mindig nem tér a tárgyra, még mindig nem mondja a tulajdonképpeni üzenetet, hanem még mindig csak előkészíti azt. Még mindig nem azt mondja, hogy született néktek a Megtartó, hanem csak azt, hogy hirdetek nék-tek nagy örömet, amely az egész népnek öröme lesz. Ettől a pásztorok még nem lesz-nek okosabbak, a lényegét még mindig nem tudják meg, de mégis megtudnak valami fontosat: hogy amit hallani fognak, az nem valami borzalmas, nem valami félelmetes, hanem valami örvendetes, boldogító lesz. Megtudják azt, hogy ők most nem egy rémítő eseményre kell felkészüljenek, hanem egy olyan örömuzenetet fognak hallani, ami az egész világot boldoggá fogja tenni. Ha egy példával akarnék élni, akkor ez pont úgy van, amikor egy születésnapon az anyuka vagy apuka az ajándékot a háta mögé rejti, s közben bejelenti az ünnepeltnek: van számodra egy meglepetésem, valami nagyszerű következik, valami nagyon szépet fogsz kapni. És csak ezután veszi elő a háta mögül az ajándékot, s adja át az ünnepeltnek, hogy majd az boldog várakozással bonthassa ki és láthassa meg, hogy milyen szép ajándékot kapott.

Milyen gyöngéd szeretete ez is Istennek. Az egész Ószövetség arról beszél, hogy hogyan készítette elő Isten az emberiséget, az ő népét ennek a nagy ajándéknak a foga-dására. Hisz már ott a bűn színhelyén, a Paradicsomban adta Isten az első ígéretet, hogy az asszony magva a kígyó fejére fog taposni. Aztán Jákób is kapta az üzenetet, hogy királyok származnak tőle. S mennyit jövedöltek az eljövendő Messiásról a próféták, milyen csodálatosak a messiási zsoltárok, mennyit készíttette Isten az ő népét évezre-deken át a nagy és boldog üzenetre, Fiának érkezésére. Az angyal azt is elmondja, hogy a Megváltó érkezésének a híre az egész népnek öröme lesz. Milyen furcsa ez a sorrend. Ha mi mondtuk volna ezt el, akkor mi épp fordítva tettünk volna. Először elmondtuk volna, hogy született néktek a Megtartó, s csak azután tettük volna hozzá, hogy ez az

egész népnek öröme lesz. Szerintünk ez így lett volna értelmes és logikus. De Isten egészen másképp tesz. Ő a nagy üzenetet a végére hagyja, s előbb azt mondja el, hogy ez minden népnek, minden embernek nagy örömet jelent. Vagyis ebből az örömből senki se maradhat ki, ezen örvendezés alól senki se lehet kivétel. A mi látásunk szerint ez a mondat akár el is maradhatott volna. Hisz ez elvégre csak egy mellékes dolog. A fődolog az, hogy Jézus megszületett és Őt meg lehet találni a jászolban. De ha ez a mondat nem hangzik el előbb, akkor a pásztorok azt gondolhatták volna, hogy ez nem nekik szól, őket, egyszerű pásztoembereket ez nem érinti. Ebben a mondatban is az Atya szeretete van jelen, az hogy mindenki jöhet, mindenki üdvözülhet, mindenki hihet a megszületett Megváltóban. Nincsenek sem kivételek, sem kivételezettek.

Ezen az ünnepen senki sem mondhatja: óh, én nem tudok örülni, mert én beteg vagyok, mert egyedül vagyok, mert családi problémáim vannak, mert én olyan nagy bűnös vagyok. Karácsony mindenkinek öröme kell legyen. Ez a kijelentés számunkra feladatot is jelent: elindulni azok felé, akik ezen az ünnepen se tudnak, vagy nem is akarnak örvendezni. S lehet, hogy nem is kell messzire menni, az őserdőbe vagy Afrikába, lehet, hogy egy családtaghoz, egy szomszédhoz, egy munkatárshoz, olyanokhoz, akik még sohase tudtak annak igazán örülni, hogy a Megváltó nekik is megszületett.

De jó lenne, ha ezen az ünnepen csak eggyel is nagyobb lenne azoknak a száma, akik Jézus születésén örvendezni tudnak. Ámen.

Született – nektek – ma

Alapige: Lukács 2,11a

Nekünk talán olyan természetes és megszokott, hogy a karácsonyi történetben egy születésről, tehát egy gyermekről, mégpedig egy újszülött gyermekről van szó. Az angyal egy gyermek születését jelenti be. Miért fektet az evangélium olyan nagy hangsúlyt Jézus „gyermek” voltára? Ennek három oka is van. Az első az, hogy tudatosítsuk magunkban, hogy Jézus már kezdettől fogva, születésétől fogva Megváltó és nem csak később lett azzá, mondjuk a megkeresztelkedésekor, ahogy azt később különböző tévtanítások állították. Hisz már az angyal így jelentette be Máriának: ami benne megfogán, az szentnek hivatik, Isten Fiának. A második az, hogy világosan lássuk azt, hogy Jézust az Atya küldte, hogy Jézus nem a maga akaratából és erejéből lett azzá, amivé lett. Mert Isten rettenetes haragját olyan valaki, aki csak embertől származott, nem hordozhatta volna el, úgy, ahogy azt a Káténk is szépen tanítja. A gyermek léte atyát is feltételez, ennek a gyermeknek az Atyja pedig maga az Isten. Persze ez egy egészen más atyaság, mint a mi földi viszonylatunkban, de épp azt akarja kifejezni, hogy Jézus az Atyától jött, Ő teljesen egy az Atyával. Végül azért is gyermek Ő, hogy ezáltal nyilvánvalóvá legyen, hogy benne a Megváltót, a Messiást csak hittel lehet meglátni és elfogadni. Hisz ez az emberi értelem számára a leghetetlenebb, a legvalótlanabb dolog, hogy egy kisgyermek Megváltó és Szabadító legyen. Talán egy meglelt férfiről ezt el lehetne képzelni, de egy gyermekről? De a Jézus gyermeki volta arra is figyelmeztet, hogy Őt csak hittel lehet felfogni és elfogadni.

Az angyal azt is kihangsúlyozza, hogy ez a Megtartó „nektek” született. Ebben azonnal nyilvánvalóvá lesz, hogy ez a Megtartó nem önmagáért született, hanem valaki másért, illetve másokért, nektek, nekünk, értünk. Már az ézsaiási prófécia így hangzott: mert gyermek születik nékünk, fiú adatik nékünk. Ebben már ott van Jézus csodálatos küldetése: hogy Ő másokért van, értem, érted, mindenkiért. Ő nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy Ő szolgáljon és adja életét sokakért. Nem véletlen az sem,

hogy Jézus később az élet kenyerének nevezi magát. Mert a kenyér se a pék gyönyörködtetésére készült, hanem az éhes ember számára, aki azt megveszi, elfogyasztja és erőt nyer belőle. Az sem véletlen, hogy Jézus Betlehemben születik, hisz e név jelentése: a kenyér háza. Ő azért adatott, azért született és halt meg, hogy kenyér legyen, hogy táplálék legyen, hogy az éhezőké és szűkölködőké legyen, hogy drága tápláló eledel legyen. Az ő egész életét kifejezi az a két szó, ami a szereztetési igében így hangzik: ti érettetek.

Mekkora lecke, tanítás ez a mi számunkra, akik magunknak élünk, akik olyan önzők vagyunk, akik nem akarunk másoknak szolgálni, akik hajlamosak vagyunk arra, hogy mindig a magunk javát keressük. Hányszor mondjuk ki keményen és büszkén: elvégre az én életem, azt teszek vele, amit akarok. Az igazi élet nem önmagunkért, hanem másokért élni.

Végül a mai estén még foglalkozunk ezzel az időhatározó szócskával: ma. Nem tegnap és nem holnap. Az ember szeret mindig vagy a múltban, vagy pedig a jövőben élni, de a mában nem találja a megoldást, nem találja a boldogságot. Azt gondolják sokan, ha valamikor korábban, a múltban élhettek volna, vagy valamikor egy távoli, szebb jövőben, akkor talán boldogok lehettek volna, vagy boldogok lehetnének. Pedig Isten minket a mában szólít meg, a mai napunkat akarja megoldani, boldoggá tenni. A Megváltó mindig a mába érkezik meg, ott érezhetjük meg az Ő áldott jelenlétét. Tehát Isten ideje mindig a mában van. Ő a mában ajánlja fel kegyelmét és segítségét.

Ebből még két fontos üzenetet érthetünk meg. Az egyik az, hogy Isten nem a mi időnk szerint jön, cselekszik, hanem akkor, amikor Ő akarja. Sokszor nekünk nehéz az Isten idejét kívárni, de mégis az az üdvösség napja a mi számunkra. A második üzenet az, hogy mindenkor legyünk készek, mert sem a napot, sem az órát nem tudjuk, amikor Urunk megérkezik. Ha ma jön, várom-e Őt epekedő szívvel, kész vagyok-e elébe állni? Ámen.

A Megtartó

Alapige: Lukács 2,11b

Karácsony estéje van, az esztendő talán legkedvesebb estéje, ami annyi szép emléket csalogat elő szívünk mélyéről, már gyerekkorunk óta. Egész héten a pásztorokról hallottunk. Sok szép üzenetet értettünk meg az előző estén. A mai estén az angyali üzenet legfontosabb részét hallottuk. Arra a kérdésre ad választ, hogy ki született ma nekünk? A pásztorok az angyaltól már sok mindent hallottak eddig, hogy örömmüzenetet fognak hallani, hogy ez a jó hír az egész népnek az öröme lesz, hogy egy kis gyermek fog érkezni a mennyből ebbe a földi világba, hogy ez értük és épp ma történt, de még mindig nem tudják, hogy ki született. El tudjuk képzelni, ti is, kedves gyermekek, hogy visszafojtott lélegzettel várják az angyal szavát, hogy ki is született ma. És ebben a pillanatban már hangzik is az angyal ajkáról, hogy a Megtartó, az Úr Krisztus született meg és hogy a Dávid városában, vagyis Betlehemben történt mindez. Ezen a kedves estén próbáljuk megérteni Jézus két nevét és azt, hogy mit jelent az, hogy Betlehemben született. A megtartás szó egyszerű példákat juttathat eszünkbe. Amíg ti kicsik voltatok, szüleitek karjukban kellett titeket tartsanak, hiszen ti még nem tudatok lábatokon megállani. Ha nem tartottak volna karjukon, bizony lezuhantatok volna és meg is haltatok volna. Vagy talán felmásztatok egy létrán, de a létra nem volt jól beállítva, elkezdett dőlni, s akkor ti kiáltottátok, hogy gyorsan jöjjön valaki és tartsa meg a létrát, hogy ne essetek le. Ha bizony szüleitek, vagy valaki más nem tartotta volna meg a létrát, megint

csak lezuhantatok volna. A *megtartó* szó a mi szükségünkről, nyomorúságunkról beszél, arról, hogy mi el kellene vesznünk, ha nem jött volna el Jézus. Nekünk le kellett volna zuhannunk bűneink miatt a kárhozat mélységébe. Az, hogy van Megtartónk azt jelenti, hogy nem kell boldogtalan és nyugtalan legyek, ha el is rontottam talán az életemet, lehet újat kezdeni, tisztán, szabadon, úgy, ahogy a szép énekünk is mondja. Az én életemnek most már van egy szép célja és értelme, az én életem egy igazi, krisztusi életté válhat. A Krisztus név azt jelenti, hogy Felkent. Ez egy nagy méltóságot jelentett a régi időkben, hisz a papokat, a királyokat és a prófétákat kenték fel. Krisztus által mi is visszanyerjük életünk méltóságát, Isten gyermekeihez méltó módon élhetünk.

Az, hogy Ő Úr is, ez két dolgot jelent a mi számunkra. Az első az, hogy Ő vigyáz reánk, mi az Ő oltalmában élhetünk. Nem kell félnünk senkitől és semmitől, nem kell félnünk sem emberektől, sem eseményektől, nem kell félnünk semmilyen sorstól vagy végzettől. Nem kell félnünk az élettől, de nem kell félnünk a haláltól sem, mert tudjuk, hogy Ő mindkettő felett győzedelmes Úr. Mi nem kell figyeljünk babonás jelekre, horoszkópokra, mert jövőnket is Isten kezéből fogadjuk el. A második dolog, hogy ha Ő Úr, akkor nekünk engedelmeskednünk kell. A hívó ember állandó kérdése ez kell hogy legyen: mit akarsz Uram, hogy cselekedjem? Akinek Jézus az Ura, annak már nincs saját akarata, mert ő azt akarja, amit az Úr akar. Akkor nem a magam ura vagyok már. Ő rendelkezik velem. Én pedig mindenkor a rendelkezésére kell álljak. Ő mondja meg, hogy mi legyen a megoldás életem nagy kérdéseiben, hogy mit tegyek pénzzel, időmmel, testemmel. S közben boldog vagyok, mert a legnagyobb boldogság neki engedelmeskedni. Ha Ő az Úr az életemben, egészen biztos, hogy nem fogom elrontani az életemet, nem fogom tönkre tenni sem a magam, sem a mások életét.

Az angyal végül azt is elmondja, hogy hol fog mindez megtörténni: a Dávid városában. Betlehemben, úgy, ahogy azt a próféta már évszázadokkal korábban megjövendölte. De mit jelentett ez most a pásztorok számára? Hát azt, hogy a Megváltót egy valóságos helyen lehet keresni és ott meg is lehet találni. Igen, mondhatná valaki, a pásztorok valóban megtalálhatták Őt Betlehemben, de hol van Ő most, hol lehet most találkozni Vele? Hol van Ő ma? Jézus azt mondta: ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, én ott vagyok közöttük. Itt a gyülekezetben lehet Őt megtalálni, itt lehet Vele találkozni. Itt vár reánk is a legnagyobb Ajándék, ami sokkal több és nagyobb, mint azok az ajándékok, amiket mi fogunk a mai estén a karácsonyfa alatt egymásnak átadni.

El tudjuk képzelni, hogy elámultak ezen a pásztorok. De jó is volt most így elcsodálkozni! Mi most három napig ünnepelni fogunk, s az ünnep azért van, hogy mi is rácsodálkozzunk Isten nagy szeretetére, amit Ő Fiában adott nekünk. Legyen így áldott egész ünneplésünk. Ámen.

Prédikációk karácsony ünnepére

Fazekas Zsolt

Kolozsvár-Belváros

Üdvözítő kegyelem – Isten karácsonyi ajándéka

Alapige: Titusz 2,11–12

Bibliailvasás: Máté 1,18–25

A felolvasott két igevers felöleli az emberiség múltját, és a múltra tekintő, emlékező mai gyülekezetet visszaállítja a jelenbe, ugyanakkor figyelmezteti a mai feladatokra, a szolgálat lehetőségeire, egy minőségi élet távlataira. A karácsonyt ünneplő gyülekezetnek jó ezeket Isten ajándékaként fogadnia.

A Szentírásban sok olyan igehely van, amelyben egyszerre van jelen a múlt, a jelen és a jövő. A keresztyén embernek nem csak a mindenkori aktuális jelenségeket kell szemügyre vennie és vizsgálnia, hanem időt kell szakítania arra, hogy a múltba tekintsen, hiszen a múlt tanulságai a jelenben egy megújuló élet alapjává válhatnak. A szépek megálmodott jövője is ez által válhat boldoggá, reményteljessé. Egyetlen mondatban ez így hangzana: keresztyén életünk a múltban gyökerezik, a jelenben szolgál, és a jövőben reménykedik. Ahhoz, hogy boldog reménységgel várjuk „a nagy Istennek és megtartó Jézus Krisztusunknak dicsőséges megjelenését”, szükséges, hogy ezen a karácsonyon a múltra emlékezzünk, amely Jézus Krisztus megszületésével Isten szabadító, üdvösséget biztosító kegyelmének a megjelenését jelenti, majd pedig jelentünkre tekintve szükséges, hogy a Krisztusban megváltott új élet jellemzőit vegyük számba.

1. Amikor az ige segítségével a múltra tekintünk, akkor arra a csodálatos eseményre emlékezünk, amelyben Isten egyszülöttjével megajándékozta ezt a világot, arra az első karácsonyra emlékezünk, amelynek következménye mai ünneplésünk jellegét is meg kell határozza. Ugyanakkor szolgálatunk minőségét, jövővel kapcsolatos elképzeléseinket is megalapozza, és reménységgel tölt el a jövőt illetően, hisz az üdvösséget és örök életet jelentheti mindnyájunknak.

A múltba nézünk tehát, és karácsonyra emlékezünk, Krisztus születésére. Pál apostol ezt így írta le: „megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek”. Mi egy kicsit másképp szoktuk elmondani. Úgy, hogy megszületett Jézus Krisztus. Ezért ünnepeünk. Erre a születésnapra évente emlékezünk, és ünneplésünkkel az életünk néhány napra egészen biztosan megváltozik. Keresztyénségünk is ünnepélyessé válik. Ennyi viszont még nem elég. Mert ami Betlehemben történt, ami az Isten üdvösséget biztosító kegyelmének a megjelenésével történt, az nem csupán néhány embernek az ügye, még csak nem is csupán a keresztyén közösségeknek, netán az Anyaszentegyháznak az ügye, hanem az az egész teremtett világ számára egy kimondhatatlan öröm és lehetőség, melyről azóta is mindig beszélnünk kell, és amelynek át kell hatnia jelentünket és jövőnket.

Isten üdvözítő kegyelme jelent meg Jézus Krisztusban. Az alapige első mondatának minden egyes szava hangsúlyos. Mindenikről lehetne, és talán érdemes is volna részletesen beszélni. Ezen a karácsonyon azt akarom, hogy a mondat végére figyeljünk, mégpedig arra, hogy az Isten kegyelme minden embernek, mindenkinek megjelent. A Krisztusban megjelent kegyelem univerzális jellegű, mindenki számára hozzáférhető. A Bibliában ez nem csak azt jelenti, hogy minden egyes embernek megjelent, hanem azt is jelenti, hogy mindenféle embernek megjelent. Mindenféle ember részesülhet benne.

Azért tartom fontosnak ezt kiemelni, mert a saját életemben és a körülöttem levők életében is egyre inkább azt érzem, hogy mindnyájan igyekszünk életünk intimitását, érinthetetlenségét különféle korlátokkal, védőfalakkal biztosítani. Ezek minden esetben elszigetelnek egymástól. Fontosnak tartom mindazt, ami a saját életemmel kapcsolatos. Ugyanakkor elvárom, hogy mindenki más tartsa tiszteletben ezt a szabadságjogomat, és ne zavarja köreimet. Senki ne furakodjon be magánéletembe, és ne minősítse gondolataimat, egyéni véleményemet. A kör tágítható: amit eddig mondtam, az igaz a családomra nézve is. Időhiány miatt is elszigetelődnek a családok, de ezen kívül azért is, mert családi életünk is magánüggé vált a gyülekezeten és a társadalmon belül. A házasságom, a gyermekneveléssel kapcsolatos elveim, otthoni idő- és pénzbeosztásom életem magánszférájába tartozik – ezért senkinek semmi köze hozzá. Néha szomorúan kell megállapítanunk, hogy a gyülekezeten belül, vagy gyülekezetek egymáshoz való viszonyában is hasonló gondolkodásmód uralkodik. Mindent megteszünk azért, hogy kegyességünk megélésének módja élesen elhatároló, netán elszigetelő formában váljék felismerhetővé. Mi mások vagyunk, mi másképp élünk, másként gondolkodunk. Ettől különbözünk tőletek – már-már hitvallásunk az elkülönülés.

A világban sincs másként. Keresztyén emberként más és más politikai szemlélettel, gazdasági szempontokkal, érdekeimet támogató elvtársaimmal családot és nemzetet megosztó, szétdobáló erők szolgálatába szegődöm, és magasról lenézem azt, akit hitetlennek gondolok, vagy aki vállalja ateizmusát. Örögi életforma, melyben önmagamát kényszerítem határok, korlátok közé – s közben úgy érzem: szabadságomat ünneplem, pedig valójában szabad életem torát ülöm.

Karácsony, az Isten üdvözítő kegyelmének a megjelenése azt jelenti, hogy Isten ezeket a határokat eltörli, a korlátok közül kiszabadít. Egyéni életünk határaihoz ragaszkodó világunkban Isten kegyelme határok nélküli és határok fölötti. Származásodtól, múltadtól, érzéseidtól, vagyonodtól és elvárásaidtól függetlenül ma neked is megragadható karácsonyi ajándék az, amit Isten kínál. Kegyelmet nyújtja. Mégpedig úgy, hogy lehajol, és közel jön hozzád. Pál így is mondhatta volna: Isten rád tekintett. Látta, hogyan éltél, és hogyan élsz. Látja, milyen terheket cipelsz. Tudja, hogy segítségre van szükséged. Tudja azt, hogy szeretetre vágysz. Tudja, hogy újabb lehetőségre van szükséged. Ezért közel jött hozzád, átölelt és karácsonyi ajándékként a megtestesült kegyelemben nyújtotta neked az új, igazán szabad életet. Ma el kell felejtelnünk a régi emléképet, hogy karácsonykor mi vagyunk azok, akik a jászolbölcsőben fekvő kis Jézus fölé hajlunk, és szeretetünkkel óvjuk őt, a kiszolgáltatottat. Ez éppen fordítva történik: Isten az, aki az ég és föld Urában, Krisztusban lehajol. Ez a kegyelem. Erről a kegyelemről azt is tudnunk kell, hogy nem megszerezhető. Ezért nem lehet megdolgozni. Ezért nem lehet elégszer templomba jönni, nem lehet eleget imádkozni, eleget adakozni. Hiába próbálok törvénye szerint élni, nekem lehetetlen ezt a kegyelmet kiérdemelnem. A kegyelem nem lehet szolgálatunknak a bére. Nem lehet a hűségünk jutalma, és sohasem alku tárgya. Ez Isten ajándéka, amiért mi semmit sem tehetünk.

A Szentírásból tudjuk, hogy üdvösségünk érdekében a saját erőnkől semmit nem tehetünk, hiszen mindnyájan bűnösök vagyunk. Viszont az is meg van írva, hogy Isten az ő ingyen kegyelméből igazít meg. Mi semmit nem tehetünk, de Isten gondoskodott rólunk. Karácsony azért Isten kegyelmének a megjelenése, mert a kegyelem meg nem érdemelt szeretet és ugyanakkor ajándék. Jézus Krisztus olyan kimondhatatlan ajándék, aki a múltra nézve teljes bocsánatot jelent annak, aki őt befogadja. Ez a múlt ajándéka: lehetőség, amelyet most kell felismernünk és megragadnunk.

2. Ha karácsony ma Isten üdvözítő kegyelmének a megjelenése, akkor most jelen szolgálatunkra kell néznünk. A keresztyén egyház nem csak visszaemlékezik a betlehemi eseményekre, hanem a jelenben felismeri feladatát, és szolgálatát hűséggel végzi. Erről szól az alapige második része. A megjelent üdvözítő kegyelem, vagyis a megszületett Jézus Krisztus arra tanít, hogy „megtagadván a hitetlenséget és a világi kívánságokat, mértékletesen, igazán és szentül éljünk a jelenvaló világon”. Megtanít minket arra, hogy mit tagadjunk meg, mitől forduljunk el, és arra is, hogy mit kell megőriznünk, megtartanunk ahhoz, hogy valóban Isten akarata szerint éljünk. A karácsony csodáját értő és átélő ember elfogadja a testetöltött Ige nevelését.

a) Elsősorban a hitetlenség megtagadásáról van szó. Ez ma azt jelenti, hogy számolnunk kell Isten jelenlétével, és számítanunk kell Istenre. Jézus egyik neve – Immánuel – éppen azt jelenti, hogy velünk az Isten. Karácsonykor ezért kell a mellettünk, a velünk levő és megbízható Istenre néznünk. A hitetlenség megtagadása azt is jelenti, hogy inkább annak az Istennek hiszek, aki a múltban Üdvözítővel ajándékozott meg, és a jövőre nézve csodálatos ígértetben részesít. Inkább neki hinni, mint annak, amit látok, amit érzékszerveimmel felfogok. Hinni, hogy gondja van életemre, egészségemre, családomra, gyermekemre, szolgálatomra, a munkára, a közösségi és gazdasági kérdésekre és még annyi mindenre. Nem feledkezett meg rólam, sőt, számon tartja életemet. Tudja, hogy mire van szükségem, és azt megadja. De azt is tudja, hogy mi fölösleges, és segít abban, hogy azt elvessem magamtól. Az Istenben való hit olyan sok fölösleges aggodalomtól és energiavesztéstől óvhat meg! Megtagadni a hitetlenséget: hinni, hogy nála minden kérdésre van válasz.

b) Pál azt is mondja, hogy a megszületett Krisztus megtanít a világi kívánságok megtagadására. Megtanulhatod elvetni magadtól mindazt, ami nem Isten akarata szerinti. Az Istenben hívő ember szabad, újjászületett ember, akinek Isten Lelke mindig megmutatja, hogyan kell dönteni. Az Istenben hívő embernek szabad a jót választania. Ezért ne féljünk attól, hogy nehéz lesz megválaszolni ezeket a kérdéseket: mi az, amit én akarok, és mi az, amit Isten akar. Csupán csak annyi a dolgom, hogy bizalommal hívjam segítségül azt az Istent, aki engem bölcsen tanácsol. Olvassam és hallgassam igéjét, mert így közli velem szándékát. Így már fogom tudni, hogy hol a határ az erkölcsös és az erkölcstelen között. Pontosan fogom tudni, hogy mi minősül lopásnak vagy szeretetlenségnek, hazugságnak vagy paráznaságnak. Fogom tudni, hogy mi a megbocsátás módja, fogom tudni, hogy mit jelent tisztességesen dolgozni. A gondolkodásban, szólásban és cselekvésben megbízható segítségemmé válik a bennem lakozó Isten.

c) A megjelent kegyelem arra is megtanít, amit meg kell tartanunk. Az apostol három dologra figyelmeztet. Először mértékletességre, vagy más szóval józanságra int. A józanság azt jelenti, hogy megtanulok kontroll alatt, felügyelet, sőt vezetés alatt élni. Hideg fejjel veszem tudomásul, hogy nem én vagyok a magam ura. Mindenféle túlfűtöttség és elragadtatás nélkül veszem tudomásul, hogy valakihez tartozom, és ez nekem jó, ez biztonságot, nyugalmat és békét jelent. Ő velem a maga terve szerint bánik: olykor megszólít, szolgálatba állít, vagy éppen terheket helyez rám. A józan, mértékletes ember tudja, hogy még akkor sem veszítheti el lelki egyensúlyát, amikor ezeket a terheket elhordozhatatlanoknak érzi. A józan ember türelemmel várja meg azt a pillanatot is, amikor Isten erőt is ad a terhek hordozásához.

Másodszor arra tanít, hogy igazságban, vagy igazul éljek. Ez nem a saját igazamhoz való görcsös ragaszkodás, hanem az Isten igéjéhez való igazodás: amikor szavát igaznak és fontosnak tartom, amikor az egyedül igaz Jézus Krisztusra figyelek. Isten maga fogja így nekem tulajdonítani a Jézus igazságát.

Végül pedig szent, azaz kegyes életre tanít. A mi szentségünk nem a világtól való elzárkózás, hanem a világban vállalt másság. Sokan azt várják el tőlünk, hogy egymáshoz hasonlítsunk, hogy mondjunk le a megkülönböztető vonásainkról. Mégis legyünk mások. Olyanok, akik tudják, hogy milyen új életet nyerhetnek a megszületett Üdvözítőben. Akik tudatában van annak, hogy Isten nekik is ajándékozza az üdvözítő kegyelmet, és tudnak Isten szeretetében bővölködni, szeretettel másokat is szolgáló, örömteli életet élni. Olyanok, akiken meglátszik a megajándékozottság öröme.

Karácsonykor erre a kérdésre is felelnünk kell: vajon így jelent-e meg nekünk Isten üdvözítő kegyelme? Ámen.

Gede Ildikó

Székeljudvarhely-Belváros

A rátalálás öröme

Alapige: Máté 2,11

Bibliailvasás: Máté 2,1–12

Karácsony ünnepének egyetlen főszereplője, egyetlen csúcspontja lehet: Jézus Krisztus. Most is, mint minden évben, az Ő születésnapját ünnepeljük, és közben egy óriási kielégíthetetlen hiányérzettel vágyakozunk Utána, keressük Őt. Azt mondta valaki: „Minden ember úgy születik, hogy egy Krisztus alakú úrt hordoz magában.” Az élet minden apró, mulandó öröme, kenyere, aranya, élvezete mellett, sőt, ezeken felül, érezzük lelkünkben azt az üres helyet, amelyet egyedül Ő tölthet be. Addig senki sem lehet igazán boldog, amíg ez az úr betöltetlen marad.

Már Ádámtól kezdődően várták az istenfélő emberek a megígért Megváltót. És egy éjjel megérkezett Immánuel. Csillag jelezte jöttét, és az értelmes, kereső lelkek elindultak, hogy megtalálják Őt, a Békesség Királyát. Azóta sokszor keresték Krisztust. Egy hajnalban Péter, aki rátalált a Mesterre, ezt mondta neki: „Uram, mindenki téged keres.” És ez így volt. Keresték Őt a betegek, árvák, özvegyek, a számkivetettek, a bénák és poklosok, az éhezők és erőtelenekek. Őreá voltak kíváncsiak a farizeusok és a vámszedők, tudósok és tudatlanok. Érte indultak útnak az idegen görög utazók, Őt kereste Heródes, Kajafás és Júdás, Augustinus és kortársai, Luther és Kálvin, a racionalisták és liberálisok, hívők és hitetlenek, barátok és ellenségek egyaránt. Mindenki Őt kereste. Ez az évszázadokon keresztül ívelő folytonos Krisztus-keresés akkor lesz érdekes számunkra, ha megfogalmazzuk és megfelelteti bennünk a kérdést: mi miért keressük Őt? Ugyanis voltak (vannak?) olyanok, akik Júdáshoz hasonlóan azért keresték Őt, hogy elárulják, mások, mint a farizeusok, írástudók, hogy kigúnyolják, nevetségessé tegyék. Vagy mint a gyilkos katonák, kivont karddal harcoltak ellene, hogy megöljék Őt a köztudatban, az emberek lelkében. Milyen jó, hogy mi nem ilyen Krisztus-keresők vagyunk. De lehetünk jámbor pásztorok, mint azok ott az első karácsonyon, akik hozzájuk hasonlóan eljövünk, hogy megnézzük, hogyan is történt mindaz, amiről üzent nekünk az Úr. Eljövünk a templomba az ünnepen, jól érezzük magunkat, talán meg is hatódnak, mert úgy érezzük, hogy nőni kezd bennünk a szeretet. De aztán eltávoznak, és képzeletünkben otthagyjuk Őt a templom hideg kövezetén, az üres falak közé bezárva.

A dél-amerikai inkák, akiket erőszakkal keresztényekké tettek, időről-időre elmentek a búcsújáró helyre, és napokon át itallal, tánccal, egy kevés gyónással és misével, körmenettel, színes zászlókkal és képekkel keresték Jézust. Aztán lejártak a búcsú napjai, és a meredek hegyi ösvényeken elszóródtak hazafelé. A szerpentineken megálltak és fehér kendőiket lobogtatva így kiáltottak: „Adios Christos! Adios!” Hazamentek, és

Krisztust otthagyták lenni a kolostorban. Mi pedig adjunk hálát Istennek, hogy nem ilyen Krisztus-keresők vagyunk.

A bibliai történetben a napkeleti bölcsekről van szó, akik nemcsak azért indultak a hosszú útra, mert kíváncsiak voltak, hogy hova vezeti őket a csillag, „Bementek a házba, meglátták a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva imádták őt. Kinyitották kincsesládáikat, és ajándékokat adtak neki: aranyat, tömjént és mirhát.”

Ezek a Krisztus-keresők a lényegre tekintettek. Bizonyára ők is látták a jászlat és az újszülöttet, de ez az egyszerűség és szegénység nem riasztotta el őket. Az Ajándékot látták és nem a csomagolást, hittel nézték, mert nem csak a szemükkel látták, hanem a lelkükkel – azt, akit kerestek. Amíg Krisztus születése számunkra csak a szeretet ünnepe, az alkalom egymás megajándékozására, amíg a karácsony csak a jó ételek és italok, víg találkozások és szórakozások alkalma, addig elveszítjük az ünnep lényegét, elvesz a karácsony „szíve” A bölcsek leborulva imádták Jézust, ami azt jelenti: hittel láttak, túlláttak a dolgokon, meglátták, hogy ki is Ő valójában, és megrendülve hajoltak meg jelenléte előtt. Hogy mire képes Isten szeretete, az bennünket is meg kell rendítsen és Jézus imádására indítson. Csak ebben a megrendült imádatban születet meg a csendesség, békeesség, nyugalom, lelki öröm. Vajon nem ezektől lesz szent a Szenteste? „És megtaláltok engem, mert teljes szívetekből kerestek engem!” Így szól az Úr. Mert csak az, aki azért keresi Krisztust, hogy imádjá őt és átadja ajándékait, számíthat arra, hogy meg is találja Őt. Mégis, mi az az ajándék, amivel mi megajándékozhatjuk megtalált Megváltónkat? Mi az az arany, tömjén és mirha? Sokféle magyarázat van erre, de úgy gondolom, a lényeg itt nem az értéken vagy a szimbolikus jelentésen van, hanem egyszerűen az ajándékozás tényén. Odaadom magam Neki! Amikor szinte szétfeszít az öröm, mert megtaláltuk életünk Urát, amikor tetőződik a hála a szívünkben, akkor tudjuk önmegetagadó ajándékozással önmagunkat átadni neki. „Adjad fiam a te szívedet nekem” – olvassuk az Írásban. Az igazi karácsony ezt az áldozatot kéri tőlünk, ha akarjuk, hogy hit által megszülessen Krisztus a mi szívünkben is.

Ki adhat ennél többet?!

Ismerős annak a kilencéves takácslegénykének a története, aki az afrikai misszió szükségességéről hallott egy előadást. Az előadás végén gyűjtés volt. Amikor a kosárral a fiúcskához értek, az megragadta a kosarat és beleült. Bácsi kérem nincs egy vasam sem, de úgy szeretnék valami nagyot adni Afrikának! Én magamat adom oda Afrikának! – és ugye, hogy ő adta a legtöbbet. Ahhoz, hogy megérthessük áldozatának súlyát, elég megmondanom a nevét: David Livingston, a „fekete kontinens” legnagyobb prédikátora és leghűbb barátja volt. Halála után testét hazavitték Londonba, de szívét ott tették el Afrika forró földjében, mert az Afrikáé volt. Valahogy így kell keresnünk mi is Jézust, azzal a céllal, hogy neki a legnagyobb áldozatot mutassuk be, szívünk és életünk neki áldozását, úgy, ahogy azt Kálvin János mondta: „Szívemet Isten oltárára, mint égő áldozatot teszem.” Ha erre képesek vagyunk, igazi mennyei örömmel telik meg ünnepünk. Adja Isten, hogy ez a karácsony, minden áldásával és örömével hozzásegítsen ahhoz, hogy a keleti bölcsek módjára keressük Krisztust, és ha megtaláltuk Őt, mindenkor teljes szívvel Őneki szolgáljunk. Ámen.

Én vagyok a fényes hajnalcsillag

Alapige: Jelenések 22,16b; Filippi 2,12–16
Bibliaviasítás: Máté 2,1–11

Elkezdett sorozatunk mai igéjében egy újabb református jelkép, szimbólum tűnik fel: **a csillag**. Ha felnézünk templomaink tornyára, akkor a legtöbbről nem egy buzogány, mint ahogy azt sokan hiszik, hanem egy sokágú csillag köszönt vissza. A templomtornyok általában kimagaslanak a többi ház közül, felfele, az égre mutatnak és mutatják az utat nekünk, embereknek is, hogy merre kell mennünk, hogy megtaláljuk az Isten házát. Ugyanígy mutatta egykor a keleti bölcseknek is az utat a **betlehemi csillag**, hogy ezek a kereső tudós, csillagász emberek megtalálják a jászlat, ahol a világ Megváltója feküdt. Talán ez a legismertebb történet mindannyiunk számára, melyben szerepel a csillag. De ha alaposabban fellapozzuk a Bibliát, rájövünk, hogy más helyen is szó van csillagról, csillagokról. Vajon mit üzennek ma számunkra ezek az igék?

Három üzenetet szeretnék kiemelni belőlük.

1. Már mindjárt a Szentírás legelső lapján azt olvassuk, hogy Isten az, aki megalkotta a csillagokat is szép rendben, hogy világítsanak a földre s hogy elválasszák az éjszakát a nappaltól. Még a csillagokat is az ember szolgálatába állította. Biztos, hogy mindannyian láttunk már augusztusi csillagos égboltot, amikor szinte eláll a lélegzetünk, mert annyi a csillag és olyan szép az egész. Ma már tudjuk, hogy a csillagok valóban megszámlálhatatlanok, ahogy azt egy másik helyen írja a Szentírás. Valamennyit vizsgálni tudnak a kutatók modern látcsövek segítségével, de ez nagyon kicsi része a nagy egésznek. Ki tudná megmondani, mi van a csillagmilliárdokon túl?

Mennyire találóan írja le ezt a zsoltáros a 8. zsoltárban: „Ha látom az eget, kezed alkotását, a holdat és a csillagokat, amelyeket ráhelyeztél, micsoda a halandó – mondom –, hogy törődsz velem.” (Zsolt 8,4)

A csillagokban tehát lehet gyönyörködni, lehet Istent dicsérni, hogy ilyen csodálatosan és ötletesen megalkotta az egész Univerzumot és szabad elgondolkozni, hogy: tényleg, milyen kicsik is vagyunk mi ebben a nagy Világegyetemben, alig jutottunk el a legközelebbi Holdra és mégis Valakinek nagyon fontosak vagyunk, Valaki vigyáz erre a kék bolygóra, Valaki a kezén tart.

Azonban az ókorban az ember félt az égitestektől. Azt hitte, hogy ezek istenek, s ha valaki nem imádja őket, ártanak neki. A mai modern ember már megmosolyogja a régi ember világméretű féltését, amikor még azt hitték, hogy a Föld lapos és elefántok tartják.

De bármennyire is fejlődött a tudomány, haladt előre a kutatás, egy valami nem igazán változott: az ember lelki világa. Az ember ma is nagyon kíváncsi és hiszékeny, tudni akarja a jövőjét, kutatja a sorsát. A Sátán pedig készségesen kínál különböző megoldásokat, hisz szinte minden újság elmaradhatatlan cikke a horoszkóp, mely nem más, mint a csillagok állásából megtudni, hogy kinek-kinek mi a legkedvezőbb arra a napra, időszakra, hogy ki kivel házasodjon stb. Lehet, hogy mi nem vesszük annyira komolyan ezeket a dolgokat, csupán kíváncsiságból néha-néha belenézünk. De vigyázzunk, könnyen rabjává is válhatunk a csillagoknak, sokan üzleti találkozókat, gyermekük születését vagy életük más fontos döntéseit igazítják a csillagok kedvező állásához. Hogy mit mond erről Isten? A választott népnek, akik olyan pogány népek között laktak, ahol

kifejezetten virágzott az ezotéria, a varázslás, jövendőmondás és a különböző égitestek imádata, ezt kötötte a szívére:

„Ha szemedet az égre emeled és látod a napot, a holdat és a csillagokat, az ég egész seregét, ne borulj le azok előtt és ne tiszteld azokat...” (5Móz 19)

De ott van a keleti bölcsek története is. Ezek a tudós csillagászok, akik az égboltot kémlelték, bár pogányok voltak, mégsem a betlehemi fényes csillag előtt hódoltak, hanem a gyermek előtt, Jézus előtt. Elé tették kincseiket és Őt imádták. Megsejtették, hogy megszületett valaki, aki a csillagoknál is hatalmasabb.

A hívő embernek tehát nem kell félnie az égitestektől, sem azoknak állásától, és nincs szüksége, hogy sorsát kutatgassa belőlük tiltott és Isten szemében utálatos eszközökkel, mert sorsunk és jövendónk nem a csillagokban van megírva, hanem Isten kezében van, aki velünk együtt a csillagokat is teremtette. Ez igénk első üzenete, melyhez szorosan hozzátartozik a második.

2. A Jelenések könyvében Jézus magáról mondja, hogy „én vagyok a fényes hajnalcsillag”. Milyen szép ez a hasonlat. Tudjuk, hogy régebb a tengerészek a nyílt tengeren, amikor nem tudták, hogy pontosan hol is vannak, merre is tartanak, merre van a helyes útirány, a csillagok állása alapján tájékozódtak. A csillagok mutatták a helyes utat. De van egy szép népdalunk is, mely ugyanerről szól: „csillagok, csillagok, szépen ragyogjatok, a szegény legénynek utat mutassatok...”

Vajon nekünk mi mutatja, vagy ki mutatja az utat, hogy merre menjünk az életben, hogy milyen irányba haladjunk? Van-e iránytűnk, van-e csillagunk? Sokak kezében manapság az érdek ez az iránytű: barátkozom valakivel, megteszek valamit, segítek, de csak ha érdekemben áll, ha hasznom származik belőle. Vagy a kényelem ez az iránytű: nem lesz-e túl fárasztó, túl időigényes. Sokféle iránytű szerint haladhatunk, a világ rengeteg félét kínál. Csak vigyázzunk, nehogy úgy járjunk, mint a keleti bölcsek egy bizonyos útszakaszon. Amikor levették tekintetüket a csillagról és Heródes udvarában keresték a megszületett királyt, mert talán azt hitték egy pillanatra, hogy Heródes biztosabb tanácsot adhat, hogy merre menjenek, akkor azt olvassuk, hogy **ELTÉVEDTEK**.

Vajon mi jó irányba haladunk-e? Ezt újból és újból le kell mérnünk mindannyiunknak, testvéreim, és úgy tehetjük meg a legbiztosabban, ha feltekintünk a csillagra, Jézusra. Ha megkérdezzük újból és újból: Uram, most merre menjek? Hogyan döntsek? Uram, te most mit tennél a helyemben?

Ő szeretne a legjobb úton vezetni bennünket, melynek a vége is jó lesz majd, mert hozzá, a mennybe vezet. Ne veszítsük hát el szemünk elől a csillagot!

A **hajnalcsillag**, ahogy a Jelenések könyvében nevezi magát Jézus, egy nagyon különleges csillag. Amikor feltűnik az égbolton, jelzi, hogy hamarosan vége az éjszakának és közeledik a reggel. A **hajnalcsillag reményt is ad**, hogy nem tart örökké a sötét, az éjszaka. Milyen nagy szükségünk van nekünk is erre az élő reménységre. Hisz hányszor gondoljuk azt, hogy nincs már remény, hogy végtelen a sötét éjszaka. De akkor feltűnik a hajnalcsillag életünk sötét égboltozatán, közel jön hozzánk Jézus és újra reményt önt belénk. De ez a reménység vonatkozik az egyházra is, azokra, akik mindvégig hűségesen kitartanak a hitben, a nehéz időkben is. Bár körülöttünk sötét van, annyi a sötét cselekedet és pusztítás, de nem ez a vég, hanem Jézus lesz a vég, a fényes hajnalcsillag.

3. A harmadik üzenet a Filippi levélből való, ahol Pál a hívő embereket, **bennünket nevez fénylő csillagoknak**, akiknek világítaniuk kell ebben a sötét világban. Nem elég csupán panaszkodni, hogy milyen sötét és gonosz a világ, amelyben élünk, hogy legszívesebben elköltöznénk innen, hanem világítanunk kell, mint kicsi fénypontok. És egy sötét szobában a legkisebb gyertya fényének is nagyon nagy szerepe van. Tudunk-e ilyen kicsi gyertyák lenni? Világít-e a hitünk, cselekedetünk?

Jézus azt mondta: „Úgy fényjék a ti világosságotok, hogy lássák az emberek a ti jócselekedeteket és dicsőítsék a ti Mennyei Atyátokat.”

Hála az Úrnak, hogyha ezt meg tudtuk tenni, hisz ahogy csak a csillagok a Naptól kapják a fényt, hogy világítani tudjanak, mi is Tőle kapjuk.

Ha tehát ezentúl templomaink tornyán csillagot látunk, akkor gondoljunk arra, hogy Jézus a mi fényes hajnalcsillagunk, aki vezet, iránytűt ad a kezünkbe, reményt tud adni és akinek kezében ott a jövődönk. És gondoljunk arra is, hogy nem csak tornyaink tetején kell ott legyenek a szép református csillagok, hanem itt a templomszékekben is, nekünk is világító csillagokká kell lennünk ott, ahol épp élünk és naponta mozgunk. Ámen.

Székely József

Kolozsvár-Alsóváros

Karácsonyi levél

Alapige: 1János1,1–4

Bibliolvasás: János 1,1–18

Bizonyára az idén is sokan küldtek (küldtünk) karácsonyi képeslapot. Ilyenkor eszünkbe jutnak az évközben elfelejtett barátok, ismerősök, akikhez kötődünk, de akikkel a rohanó idő miatt nem adódott lehetőség a találkozásra. Azoknak is írunk, akik közelebb állnak hozzánk, de nem lehetnek velünk. Ezekre a képeslapokra a karácsonyra utaló kép alá vagy mellé a mi jókívánságaink kerülnek. Általában kellemes (jobb esetben áldott) karácsonyt kívánunk. Önmagában szép, helyeselőndő gyakorlat ez. Azt azonban tudjuk, hogy a mi jókívánságunk nem nagyon befolyásolja a címzettek ünneplését.

Ha netalán súlyos betegnek vagy olyan gyászolóknak mondjuk vagy írjuk, aki az idén ünnepel először közeli hozzátartozója nélkül, érezzük, hogy üresen koppannak a szavaink vagy éppen semmit sem jelentenek.

Az ünnep előtt betegeknek vittünk úrvacsorát. Egy egyedül élő, majdnem teljesen vak névvel hosszabban elbeszélgettem. Eljövételkor nagyon keresgéltem a szavakat, ügyelve, hogy ne mondjak valami tartalmatlan közhelyet, lehetőleg kerüljem el a kellemes karácsonyozást.

Ha ez így van, akkor kérdés lehet: mégis mit kellene mondanunk, írunk egymásnak, hogy minden élethelyzetre találó legyen? A mai alapige némiképp ebben nyújt segítséget.

A János apostol levelének ezeket a bevezető sorait akár karácsonyi levélnek is nevezhetjük. Ő nem egy-két barátnak vagy távoli családtagnak ír, hanem egy gyülekezetnek, és egyben mindazoknak, akik az idők folyamán olvassák ezt a levelet.

Az apostol nagyon tömören mindent megemlíti, ami az ember számára lényeges: a megjelent életről és az örök életről ír. E néhány sorban szó van az idő kezdetéről és végéről, a teremtésről és a megváltásról. És így van ez rendjén, hiszen éppen így, egyszerűen kell lássuk mindazt, amit Isten az emberrel és az emberért tett. Önmagában csak karácsonyt ünnepelni értelmetlen lenne.

A levélírás célja az Istennel és egymással való **közösség** megtapasztalása és az **öröm kiteljesedése**. Erre pedig mindenkinek szüksége van. Gazdasági helyzetétől, egészségi állapottól, családi körülményektől függetlenül mindenki közösségre és örömmre vágyik.

I. Az élet megjelent!

(Azt is mondhatjuk, hogy megjelent az Isten)

Ahogy, valamikor az idő kezdetén, Isten az Ő szava által a káoszról rendet és életet teremtett és ez látható, élhető formában jelent meg, úgy karácsonykor az Örökkévaló Isten a mulandó élet keretei között jelent meg látható, tapintható módon. Az igeolvasásban hallottuk: „Az Istent soha senki nem látta, az egyszülött Fiú, aki az Atya kebelében van, az jelentette ki őt.” (Jn 1,18)

Közénk költözött Isten! János erről a felfoghatatlan csodáról írja: hallottuk, láttuk, tapintottuk. Ezt hirdették a pásztorok és bölcsék, majd az első pünkösöd után szolgálatra induló tanítványok és az évszázadok folyamán a világ minden sarkába eljutott bizonyosságtevők. Az agg Simeon is erről énekelt: „Mostan bocsátd el Uram a te szolgádat, a te beszéded szerint, békességben, mert látták az én szemeim a te üdvösségedet, amelyet készítettél minden népeknek szeme láttára.” (Lk 2,29–31)

Minket, akik csak halljuk az örömhírt, Jézus Tamásnak mondott szavai bátorítanak: „Boldogok aki nem látnak és hisznek...”

II. Hirdetjük nektek!

A karácsonyi ünneplés nem merülhet ki a pusztán ténymegállapításban. Nem lehet csupán szemlélődés, egy tőlünk távol zajló betlehemesre való rácsodálkozás. A pásztorok és bölcsék elmondták, ami nekik a gyermek felől mondatott, amit hallottak és láttak. Ezen az elmondáson van a hangsúly!

A tanítványok küldetése is a föld végső határáig terjedő tanúságtétel volt. A mi feladatunk sem más. Ez az egyház elsődleges kötelessége ma is! Jóllehet ma nagyon úgy néz ki, mintha ezt elfelejtettük volna!

Tanúskodni azonban csak úgy tudok, ha meghallottam a karácsonyi örömhírt, ha ezáltal megérintett engem az Isten, ha számomra már tapasztalás az Isten megjelent kegyelme, ha az én szívemet már átjárta az öröm.

Minden időben voltak olyanok, akik elmondták, amit hallottak és láttak. Mondták olyan időkben is, amikor mindenkibe belefojtották volna a szót. Mi lett volna ezzel a világgal, mi lett volna velünk, ha nem lettek volna bátor bizonyosságtevők, ha nem hirdették volna az örömhírt, ha nem beszélt volna senki az Isten irgalmasságáról, a bűnbocsánatról, ha senki seha nem említette volna az igazi élet lehetőségét? Ha megalázott és megszorított, gyakran megnyomorított emberek számára senki sem beszélt volna az örök élet reménységéről?

Mindannyian tudjuk, hogy milyen fontos lehet az egyszerű szóval elmondott, leírt örömhír. Nemcsak most az ünnepen kellene kántáljunk, rigmust mondjunk (lassacskán már ünnepen is szégyellünk énekelni), hanem a bús hétköznapokon is, a betegágy mellett, a reménytelenül magába roskadt ember mellett, a célt tévesztett élet előtt. Lehet ezt halkán, néhány egyszerű szóval is mondani, esetleg megtoldva egy kézszerítással, simogatással vagy éppen szeretetszolgálattal.

III. Közösség egymással és Istennel

Emberekkel való közösség. Azért írja az apostol a levelet, hogy közösség alakuljon, ha pedig már van, akkor az megmaradjon. Ha a távolság miatt nem lehetünk egymással, akkor az írás által próbáljuk alakítani, fenntartani a közösséget. Legalább tudatjuk a másikkal, hogy rágondolunk, imádkozunk érte, lélekben vele, mellette vagyunk. De milyen közösség alakulhat a levélíró apostol és az olvasó gyülekezet között? Egyáltalán közösségnek lehet ezt nevezni?

Gyülekezetünkben gyakran hallható a közösség hiánya miatti panasz. Ilyenkor olyasmiket szoktunk emlegetni, hogy a gyülekezet nagysága miatt nem ismerjük eléggé egymást, egy kisebb egyházközösségben inkább lehet szó közösségről, vagy hogy nagyon különbözőek vagyunk.

De mitől is közösség a keresztyén közösség? Mire gondolt János és mire gondolt Pál apostol, amikor olyanoknak írt levelet, akiket életében egyszer látott?

Amikor a közösség hiányáról panaszkodunk, általában olyasmire gondolunk, amiről csak úgy lehetne szó, ha állandóan együtt lennénk és ha mindent tudnánk egymásról. Egyesekkel ezt is meg lehet élni, de ezt egy nagy gyülekezetben lehetetlen mindenkivel gyakorolni. Éppen ebből a levélből értjük meg, hogy elsősorban nem is erről van szó. A keresztyén közösség teljességgel más, másságát pedig éppen az adja, amiről itt János ír:

Az Atyával és a Jézus Krisztussal való közösség.

Ez minden keresztyén közösség alapja és nem is kell más! Az Istennel való közösségem állít közösségbe veletek (akik ma ebben a templomban együtt vagyunk), de azokkal is, akik a világ valamelyik más sarkán ünnepelnek és a maguk módján ugyanazt keresik és élik át, mint mi. Ezen az alapon vagyunk együtt azokkal is, akik betegség miatt otthon maradtak, akik szívvel-lélekkel vágnak a gyülekezetbe, de nem lehetnek itt. Vajon amikor ma együtt magasztaljuk Istent kijelentett kegyelméért, amikor együtt imádkozunk, amikor az egész népnek szóló örömhír járja át a szívünket, nem vagyunk egy közösség a világ összes keresztyéneivel? A szőlőtőhöz kapcsolódó, abból kinövő szőlővesszőkként, még ha akarnánk sem tehetnénk mást, mint közösségben lenni a többi szőlővesszővel. Az alap, amint már említettem: Jézus Krisztus. János apostol is erről írt.

IV. Teljes legyen az örömünk!

A másik ember öröméről és az én örömömről van szó! János számára fontos, hogy a gyülekezet öröme teljes legyen. Érdemes elgondolkozni önző ünneplésünkön, amikor csupán szereteteinknek és magunknak „szervezünk” örömet, de a „népre” nem gondolunk.

Az örömhír megosztásával kapcsolatban az ajándéknak örülő kisgyermek juttat eszembe. Ők, ha valamilyen ajándékot kapnak, ha valamit hozott az angyal, mindenkinek elújságotlák. Nem jöhet olyan vendég a házhoz, aki ne kellene részletekbe menően meghallgassa, hogy milyen nagy az öröm. Minden jel szerint a gyermekek öröme csak úgy teljes, ha elmondhatják, megoszthatják másokkal is.

János apostol is valami ilyesméről ír. A közlés, hirdetés révén válik teljessé a karácsonyi öröm. Amint a közlésre késznek kell lennem, éppen úgy fontos a nyitottság is, ami nélkül nem hallom meg a jó hírt.

János gyülekezetének öröme nem volt teljes. Mi is felzárkózunk és mondjuk, panaszzoljuk, hogy miért nem teljes a mi örömünk, gyakran még ünnepen sem, vagy éppen

ünnepen nem az. Igyekszünk megszervezni a karácsonyt, minden ünnepi kelléket beszerezni, de érezzük, hogy ettől még nem lesz teljesebb az örömünk.

Teljessé egyedül Isten teheti az ünneplést és az örömet. Azt már tudjuk, hogy igazán az Istennel és egymással való közösségre, valamint az ebből származó öröme és békeségre van szükségünk.

A karácsonykor megjelent élet, a megszületett Messiás teszi lehetővé ezt a közösséget. Ez nem egyszemélyes öröm! Nekünk (így többes számban) jelent meg az Élet! Ugyancsak János apostol írta, kissé másként fogalmazva: „Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az Ő Egyszülött Fiát adta, ha valaki hisz ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16)

Ha átvárt minket a karácsonyi öröm, mondjuk tovább, hirdessük, ünnepen és ünnep után: Immánuel, velünk az Isten! Ámen.

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Megjelent!

Alapige: Titusz 2,11

Bibliailvasás: Máté 1,18–25

A karácsony előtti hetekben rengeteg új reklám próbálja felhívni a figyelmünket arra, mennyi újdonság jelent meg a piacon, s azt próbálják a tudatunkba sulykolni, hogy nekünk mindazokra szükségünk van. Bizony, nem tud végigmenni az ember egy-egy ünnep előtt a városon, hogy ne szökne a szemébe egyre több új hirdetés egyre érdekesebb és egyre hangzatosabb szövegekkel azért, hogy valahogy kicsalogassák a kereskedők, a profitéhes nagyok a zsebünkől a pénzt, hogy mindaz, ami megjelenik, kerüljön be a forgalomba, a háztartásunkba, az életünkbe, mert úgymond, mindezek nélkül mi már nem is tudunk élni.

Ha megkérdeznénk a legényeket, tudják-e, hogy megjelent a legújabb Passat-autó, egyesek azt mondanák erre, persze, tudjuk, láttuk is, de hogy milyen, azt nem tudom, mert nem ültem még benne és nem próbáltam ki. Ahhoz, hogy én birtokoljak egy ilyen modern autót, arra kevés esélyem van. Amíg ki nem próbálok, nem is tudhatom, hogy milyen az. Sok ilyen megjelent árucikk van. Az ifjúság tudna itt nekünk érdekesebbnél-érdekesebb címszavakat bedobni, amiket mi, a közép-, vagy idősebb nemzedék tagjai nem is ismerünk – gondoljunk csak az informatika és a távközlés világára. Olyan komplikált dolgok jelennek meg ezeken a területeken, amelyekben sok ember egyáltalán nem is járatos. Ezekhez a túl modern dolgokhoz meg kell jelennie egy új nemzedéknek, amely már szinte a babakocsiból egyenesen a számítógép elé csöppen.

Ezeknél még különösebb dolog az, amiről Pál apostol beszél, hogy megjelent valami karácsonykor. Ez a valami két szóba sűrűsödik alapigénk szerint: az üdvöztető kegyelem. Erről pedig még kevésbé tud a mai ember, mint a sok modern ipari, elektronikai vagy informatikai eszközről. Az üdvöztető kegyelem olyan messze esik a mai modern kor emberétől, hogy egyszerűen a legtöbb ember erre a két szóra csak fölhúzza a vállát, s azt mondja: fogalmam sincs, hogy mi ez. Azt se tudom, mire jó az üdvöztető kegyelem. Hogy egy modern autó mire jó, azt már mindenki tudja. Hogy egy mobiltelefon mire jó, azt már az idős emberek is tudják, még ha nem is mindenki tudja használni azt.

De, hogy mire jó az üdvöztető kegyelem, ezt már bizony nagyon kevesen tudják. Azt mondja talán sok ember, hogy a teológusok és papok egyre népszerűtlenebb világában esetleg még tudják, hogy mi az üdvöztető kegyelem. Nem tudom, drága testvérem, hogy

ma reggel éppen azért keltél-e fel ilyen korán egy késő éjszakába nyúló karácsonyesti ünneplés után, hogy itt ma reggel éppen erről, a már egészen idejét múlt, elkopott két szóról hallj valami különleges papi értekezést vagy teológus eszme-futtatást. Azt hiszem, ha a tegnap esti karácsonyfás ünnepi hangulatban azt mondta volna neked valaki, hogy ma reggel erről a két kifejezésről fog okoskodni neked itt egy pap, lehet, hogy talán némelyek közülünk nyugodtan tovább aludtak volna ma reggel, esetleg déltájban bekapcsolták volna a tévét, egy színesebb ünnepi műsor érdekében. Mert az ott elhangzó dolgokon jobban tud szórakozni az ember, mint a több évszázados, avagy modernebb templomok álmosító csendjében elhangzó, sokszor életidegen elmélkedéseken.

Az ige mégis áll, mert örök, s azt mondja, hogy *megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek.*

Megjelent! Más szóval fogalmazva: megmutatta magát. Vagy még érthetőbben: láthatóvá tette magát. Mi történt a legelső karácsony éjszakáján? Nem egyéb, mint ez: megmutatta magát az az Isten, aki korábban láthatatlan volt. Megjelent a rejtőzködő Isten, mégpedig olyan formában, ahogyan eddig nem történt.

Az Ószövetségben is voltak Isten-megjelenések: Ábrahámnak, Mózesnek, a prófétáknak is megjelent Isten. Persze, különös megjelenési formákról olvashatunk: többször álomban jelent meg Isten, mint ahogy az első igeolvasásból hallottuk, amikor Józsefnek álomban jelent meg Isten. Ekkor tudta meg József, ki az, aki ilyen különös úton-módon fog megjelenni, Jézus, a világ üdvözítője. Persze, az ilyen megjelenésekre a kételkedő ember esetleg úgy reagál, hogy ezek az álomlátó emberek hallucináltak, tényleg csak álmodtak valamit, aminek semmi köze a valóságos élethez, és mégis, ezeknek az embereknek az életében az Isten-jelenés után valami nagy fordulat történt. Akár az Ábrahám életét nézzük, aki új nevet kapott Istentől, sőt késő öregkorukra Sárával együtt ajándékba kapták a megígért fiút, Izsákot, a mosoly gyermekét. A Mózes életében is hatalmas fordulat következett be Isten csipkebokorbéli megjelenése után. Egyszerű juhásztorból népvezérré lett Isten megjelenése nyomán, és csodák sorozatát élte meg Isten szolgálatában. Még lehetne sorolni a prófétákat: pl. Ézsaiást, akinek megtisztult az ajka, a beszéde Isten megjelenése nyomán, s alkalmassá lett az Isten beszédének a továbbítására.

De úgy, ahogyan karácsonykor jelent meg Isten Jézusban, eddig soha nem történt. Igen ám, de kérdezhetné valaki, mi volt ebben a különös? Ha ugyanis jól összehasonlítjuk az Isten-megjelenéseket, akkor azt állapíthatnánk meg talán, hogy az Ábrahámnak, netán a Mózesnek való megjelenése különösebb volt, mint az a megjelenés, ami Betlehemben történt. Ott végül is ki jelent meg? Egy egyszerű, parányi, tehetetlen, mások gondoskodására szoruló csecsemő jelent meg. Hát ez az a rendkívüli megjelenése Istennek? – kérdezhetnénk. Hiszen valahogy úgy várná az ember, mint egykor Illés próféta, hogy jöjjön az Isten égzengések, földrengések, szokatlan fényjelenség kíséretében, akárcsak egykor Saulusnak a damaszkuszi úton. De Illéshez is halk és szelíd szó formájában érkezett meg az isteni üzenet. Mégis ez a szó elég volt ahhoz, hogy hatalmas, új feladatok elvégzésére indítsa Illést.

Nos, hát Isten úgy jelenik meg legtöbbször, ahogy Jézus egyik példázatában mondta pl. a mustármag kapcsán: egy parányi magból megjelenik egy nagy lombosított növény, amelynek ágaira a madarak fészket tudnak rakni. Így jelent meg Jézusban az Isten hatalma, amely később növekedvén, megmozgatta az egész világot a maga isteni erejével. Hosszú vándorútra indította a keleti bölcseket, hódolásra készítette őket a parányi, de isteni hatalmú Jézus előtt. A pásztorokat elindítja kíváncsi szívvel megkeresni a megjelent Istent. Elindítja majd a tömegeket a Jordánhoz, s megmozgatja egész Galileában, Júdeában, Jeruzsálemben a betegek, a bűnösök, a vámszedők, a paráznák sokaságát. Ez a tisztaságban megjelenő Krisztus, a köztünk járó Isten bennünk, bűnösökben, föléb-

reszti a vágyat a tisztulásra, a bűnbilincsek között vergődő fogolylélekben fölébreszti a vágyat a szabadulásra. A betegben megmozdítja a vágyat a gyógyulásra, a békétlen szívben fölébred a vágy az isteni békesség után.

Igen, ezt jelenti, hogy **megjelent!** Ezért kell ezt hirdetni, mondjuk mai szóval: ezért kell ezt reklámozni. Mert sok ember nem tudja ma, hogy mi ez, nem tudja, hogy erre van égetően szüksége. Nagyobb szükséged van erre, mint a legújabbban megjelent mobiltelefonra, vagy mosógépre, vagy akár testi gyógyszerre. Holott az is nagy csoda lenne, ha megjelenne már a csodagyógyszer, ami minden rákos betegséget meggyógyítana. Persze, tudjuk, mire ez megjelenik, akkorra már talán egy újabb veszélyes betegség kezd megtizedelni a sorainkat (lásd: a rettegett madárinfluenzát). Mi ugyanis nem győzzük legyőzni emberi életünk fogyatékoságait és gyengeségeit. Folyamatosan tudatában kell lennünk annak, mennyire törekeny az életünk. Éppen ezért vagyunk nagyon ráutalva arra az Istenre, aki nem ítélőbíróként jelent meg Jézus Krisztusban, nem azért jön, hogy kárhoztassa ezt a világot, hanem azért jelent meg, hogy üdvözítsen, azaz megszabadítson. Ez a kegyelem jelent meg Jézusban karácsonykor.

Csakhogy ez a kegyelem sokszor ellenállásba ütközik: az emberi szív keménységébe. Mert sok magabiztos ember azt mondja: nekem nincs szükségem ilyen kegyelemre. Én nem vagyok halálraítélt, nem akarok kegyelem-kenyéren élni, nem vagyok én olyan szerencsétlen. Képes vagyok megállni a magam lábán, van magamhoz való eszem, én tudok boldogulni az életben, a jég hátán is megélek. Nincs szükségem ilyen könyöradományra – még az Isten részéről sem. Igen, ezt mondja az emberi büszkeség, az a magabiztos önteltség, amelyik nem tud meghajolni Isten előtt.

A legelső protestáns misszionárius, a norvég *Egede János*, már hosszabb időn át hirdette az evangéliumot Grönland vidékén az eszkimóknak, s bizony azok szíve nem nyílt meg az evangéliumra. Kemény ellenállásba ütközött a misszionáriusnak minden evangelizáló szándéka. Már a hazatérésén töprengett, amikor elkövetkezett a karácsony ünnepe, amikor arról prédikált, amit minden vasárnap hallunk a János 3,16-ból: „Úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta...” Az Isten szeretetének érthetetlen nagyságáról beszélt ez a misszionárius az eszkimóknak, de úgy, hogy áradt az Isten szeretetének a hódító melegsége. S egyszer csak megtört az egyik eszkimó szíve, utána a másiké, s könnybe lábadtak a szemek sorra. Akkor az egyik vén eszkimó fölkiált: Elég, atyám, nem bírjuk tovább! Túl sok ez a szeretet, minthogy felfoghatnánk egyszerre. Hagyd abba! S akkor derült ki, hogy ez a megjelenő isteni kegyelem, az Isten ellenállhatatlan jósága megtöri a sokáig ellenálló emberi gonoszságot és keménységet.

Bizony, mennyi ilyen ellenállási szándék van sokszor bennünk is, és nem tud az ember megtörni, csak akkor, amikor ez a kegyelem úgy körbefonja, hogy már nem tud többé szabadulni és kénytelen megadni magát. Amikor megnyílik számára az ég, s átéli a csodát, hogy Jézusban Isten maga jött le hozzánk. Úgy, ahogy Ézsaiás próféciájában fölkiált a szabadulásra vágyó nép: Óh, bárcsak megszakasztanád az eget és leszállnál, s akkor előtted megoldadna még a köszikla is és felforrna a te szerelmed tüzetől a víz is. Óh, bárcsak így élnénk át ennek a megjelenő isteni kegyelemnek ellenállhatatlanságát, hogy Jézusban a mindenség Ura, a királyok Királya megnyitja előttünk azt az ajtót, amin belépve megkaphatjuk azt a kegyelmet, amire a halálraítéltnek égetően szüksége van. Megkaphatjuk azt a gyógyírt, amire nekünk, bűnösöknek, égetően szükségünk van.

Igen ám, csakhogy sokszor olyan hihetetlennek tűnik, hogy Isten ingyen, az ő irántunk való szeretetéből, minden érdektől mentesen adja ezt a kegyelmet? Csak úgy kiárasztja jóságát, csak hogy az ő szeretetével meghódítsa magának a neki sokszor ellenálló embert? Igen, adja! S mégsem olcsón, hiszen nagyon sokba került neki, amikor Jézust, a karácsonyi gyermeket abból a célból adta ide nekünk, hogy végül feláldozza a

keresztben. Ezért nem olcsó ez a kegyelem. És nem is hirdethetünk olcsó kegyelmet, csak ingyen kegyelmet, de ami Istennek nagyon-nagyon sokba került.

Egyszer egy szegény asszony ácsorgott a király üvegháza előtt, s látta, hogy odabent már tavasszal gyönyörű, érett szőlőfürtök vannak. Ott szorgoskodott a király kertésze, gondozva annak szőlőjét. Ez a szegény asszony, akinek otthon betegen feküdt a gyermeke, azt gondolta magában, ha én vihetnék ebből a szőlőből a gyermekemnek, bizonyára meggyógyulna. Hazasiertett, összeszedte minden kis pénzecskéjét, visszament, s próbált a király kertészevel alkudozni. Az el akarta zavarni, de éppen arra jött a király lánya, aki rászólt a kertészre, hogy adjon neki szőlőt. Amikor az asszony előszedte a pénzét, a lány rászólt: Tedd el a pénzed, és tudd meg, hogy az én apám nem szőlőkereskedő, hanem király, pénzért nem kaphatsz tőle szőlőt, de ingyen igen, azért, hogy meggyógyuljon a gyermeked.

Így kellene felfognunk, hogy mit jelent ez a megjelenő üdvözítő kegyelem, ami valakinek sokba került, csakhogy mi meggyógyuljunk a mennyei eredetű gyümölcs, Jézus által. S vihessünk gyermekeinknek is idejében ebből az életgyógyító kegyelemből, mert szélteben-hosszában látjuk, milyen pusztítást végez a gonosz a fiatalok útjára helyezett csapdák által, mint az alkoholizmus, a kábítószer, a szabados testiség, a pénz körüli tánc, a hatalom vonzása. Ezeket akarja kikerültetni velünk az Úr, hogy megtartassunk általa. Ez az üdvözítő kegyelem idejében akar érkezni, mint egy mentőautó, hogy megmentessünk általa.

Egy régi angol prédikátor abban az utcában lakott, amelyen a halálraítélteket a kivégzőhelyre vitték. Amikor lenézett egy-egy ilyen menetre az ablakából, azt mondta: „Bizony, ott menne most Bradford János, vagyis maga a prédikátor, ha az Isten kegyelme meg nem mentette volna.”

Testvérem! Ismered-e ezt a mentő isteni kegyelmet, amelyik megállít minket a romlás útján, mint ahogy megállította azt a fiatal matrózt, aki Jézus megjelenésekor letette az alkohol poharát? Amikor társai emiatt gúnyolni kezdték, kijelentette: Mondhattok nekem, amit akartok, de én ezt kipróbáltam. Már hat hónapja világos a fejem, tiszta a tekintetem és a szívem boldog. S mindez azért, mert Jézus számomra is valósággá lett.

Íme, az üdvözítő kegyelem munkája: ami kiveszi az alkoholista kezéből a poharat, és kiüti a gyilkos fegyvert a háborgó ember kezéből, és megbékíti őt Istennel és felebarátjával. Ez a mentő kegyelem jelent meg a Titanic hajó elsüllyedése után, amikor a jeges vízben emberek százai fuldokoltak, egy evangélista a vízben evickélve odakiáltott egy hajótörött társának: Testvér, van-e üdvösséged? Rekedtes hangon jött a válasz: Nincs. Bizonyára azt sem tudta, mi az. Üdvösség, mi az? Azt tudom, mi a pénz, az arany, a hírnév, a becsvágy, de, hogy mi a megtartó kegyelem? Az evangélista odakiáltotta neki: Higgy az Úr Jézus Krisztusban! Később még egyszer megtette ugyanezt, mielőtt még végleg elmerült volna a hullámsírban. Ez a fiatalember azonban megmenekült, s később elmondta Amerikában egyik gyülekezetben, hogy ő ott, a jeges vízben fordult Jézus megtartó kegyelméhez, s így lett a meghalt evangélista utolsó megmentettje. Ő haldoklása közben is nagyon fontosnak tartotta, hogy ez az üdvözítő kegyelem eljusson egy hajótöröthöz.

Vallo-d-e, hogy neked is megjelent ez az üdvözítő kegyelem? Ha igen, akkor bizonyára lesz okod újból teljes szívből ünnepelni Jézus születése napján. Ámen.

Prédikáció karácsony és újév közötti vasárnapra

Kovács József
Kisbábony

A betlehemi gyermek megöletése

Alapige: Máté 2,16–18
Bibliaalvasás: Zsolt 96,1–13

A karácsony békéje, csendes ünnepe után hamarosan belépünk az új esztendő munkás, zajos országába. Hátrahagyjuk az elmúlt évet minden örömével, feladatával, bánatával. Az idő azonban megy tovább, és a napok megint csak úgy telnek el, „mintha repülénének” (Zsolt 90,10b). Jönnek a munkás napok, a bosszankodások, a gyermekek számára hamarosan a tanulás folytatása, és van, akit máris szomorúsággal látogatott meg ez az időszak, hiszen kedves családtagjuktól kellett elbúcsúzniuk a temetés alkalmával. Szinte azt kívánjuk, hogy bárcsak még egy kicsit tovább tartott volna az a nyugalom, a béke, a szeretet érzése, amellyel megtelt a szívünk az ünnepek alatt. Bárcsak megállt volna az idő! Milyen jó volt hallgatni a karácsonyi evangéliumot, együtt énekelni: „A próféták elhallgattak, Krisztus a testben eljött...”

Ahogy szívünkben a karácsonyi ígérel haladunk az életben és Jézus élettörténetét követjük, rájövünk, milyen keveset tudunk gyermekkoráról. Az Újszövetség evangélistái nagyon szűkszavúak ebben a tekintetben: Márknak csakis a krisztusi tanítás a fontos, ezért semmit sem mond a gyermekorról, János elvont, szinte misztikus bevezetője csak utal a karácsony csodájára (az Ige eljött a világba, testté lett, közöttünk lakozott, és látuk az ő dicsőségét 1,14). Csak Lukács és Máté jegyez fel két-két rövid történetet (Lukácsnál Jézus bemutatása a templomban, A 12 éves Jézus, Máténál: a betlehemi gyermekek megöletése, visszatérés Názáretbe). Bármilyen kevés híradást kapunk erről az időszakról, bizonyosak lehetünk benne, hogy Isten gondoskodó szeretetével, békességével végigkísérte az Ő Fiát annak életútján.

Valóban, Isten Jézus Krisztus elküldésével ezt az örök békét, ezt a soha el nem múló, gondoskodó szeretetet kínálja a ma emberének. Mindezt azonban ma is sok minden veszélyezteti. A bűn és az emberi gyarlóság igyekszik elvonni minket Jézustól. Sokszor már azok az értékek a fontosak, amelyek után nem kellene úgy szaladunk, sokszor már azok a célok fontosak, amelyek talmi csillogása megvakít. Ugyanakkor a lustaság, a tétlenség nagyon nagy kísértő, és ez életünket romba döntheti.

A csodálatos karácsonyi történet békéjét is már akkor veszélyeztette a jövő sötétes árnyéka: Krisztus meg nem értése, elutasítása, majd üldözése, elárultatása és szenvedése, végül pedig kínos kereszthalála. Ezt a sort azonban először egy király személye nyitja meg, aki azt hitte, hogy hatalma örökké tart, és uralkodásától senki meg nem foszthatja. Így történhetett meg az, hogy a gyermek Jézus születése után röviddel Heródes király a Gyermekek életére tör. Az ő gonosz cselekedetét, a betlehemi szörnyű tragédiát mindmáig emlegetik az emberek.

De hát hol olvasunk a későbbiekben arról, hogy Jézusnak földi hatalom kellene, vagy hogy Jézus azért jött, hogy zsarnok király legyen? Hol olvasunk a Bibliában arról, hogy Ő azt tanította: szerezd meg azt, amire vágysz, bármi áron? Hogy ma már mindent szabad, s csak hogy boldogulhass, szabad lopni, csalni és hazudni, szabad rágalmazni,

és szabad elvenni a másét? Hogy hízelegjél annak, akivel beszélsz, és ha nem lát téged, akkor támadd hátba? Hol szólt Jézus egy szót is arról, hogy a szeretet nem is fontos, de sokkal fontosabb helyette a hatalom, a befolyás, az önteltség?

Heródesben mindez megvolt, mert ő így gondolkodhatott: ha mindenkit félreállítok az utamból, ha megöletem saját feleségemet, anyósomat, két fiamat, akkor senki sem állíthat meg abban, hogy hatalmamot megtartsam.

Tudjuk jól, hogy Jézus nem földi hatalmat akar magának, hanem a lelkekben akar király lenni, a szívek uralkodója akar lenni, aki a jót és a szépet, a megbocsátást és a vigasztatást nyújtja. Hol áll az Ő királysága egy kiskirály zsarnokoskodásához képest? És, mégis, ahogy a Szentírásból felolvastam, egy kiskirály tör a világ Ura ellen: összeszedi gonoszságát és olyan parancsot ad, hogy beleremeg minden anyai szív: eltüntetni Őt a föld színéről, nem számít, hogyan!

Máté evangélista azt írja, hogy Heródes mikor látta, hogy a bölcsek túljártak az eszén és nem az ő emberi szavára hallgattak, hanem az angyali szóra, és nem árulták el, merre lehet a kis Jézust megtalálni, akkor haragra lobbant, és szörnyű parancsot ad ki: minden kétesztendősnél fiatalabb gyermeket el kell pusztítani! Igen, mert Heródesnek ekkora hatalma volt, hogy ezt is megtehetette! Ha akarta, parancsszavára templom épült fel a semmiből, ha akarta, parancsszavára valaki főpap lehetett, ha akarta, várak és erődtímenyek készültek, ha kedve úgy hozta, akkor hatezer farizeust ölet meg, és most, hogy hatalmát és királyságát megtartsa, akkor még az ártatlan gyermekek életét sem kíméli.

Akarva-akaratlanul eszünkbe jut az ő személyéről egy másik Heródes, akinek a rémuralma alatt volt ez az ország sok éven át. Az idők emlékeznek reá, hogy milyen nehéz volt az élet a kommunizmus éveiben, hogy csak súgva merték mondani, hogy ezt a személyt, meg azt az ismerőst is elvitték a Duna-csatornához. De sem ez, sem az nem jött vissza. Aki nem tűrte, hogy az emberek a templomban ígét hallgassanak, akinek a vezetése alatt az ő pribékjei megfenyegették a dolgozókat, hogy ha templomba mennek, akkor elvesztik állásukat. Azt is hallottunk, hogy ebben a korszakban milyen szörnyű állapotok voltak egyes árvaházakban (és külföldön ma is erről ismernek bennünket).

És ahogy ő letűnt a történelem színpadáról, jött helyette több, más Heródes, csak más köntösben, csak más módszerekkel.

A bibliai Heródes ajkát rövid parancs hagyta el, és ezzel sok családnak okozott mély szomorúságot. Mít bánta ő, ha szabályos népirtást végzett? Hány és hány házban volt szinte elviselhetetlen gyász, hány és hány édesanya nem tudott megvigasztalódni, hány-nak kellett koporsó mellé állnia, és egy élettől elköszönni, olyan gyermekektől, akiknek a szemében ott lehetett az ígéretes jövő, a reményteljes holnap!? Az evangélista egy öszövetségi képpel társítja a helyzetet: beteljesedett a prófécia, amelyről Jeremiás szólt: „Szó hallatszott Rámában, sírás-rívás és keserves jajgatás. Rákhel siratta az ő fiait, nem akart megvigasztaltatni... mert nincsenek.” (Jer 31,15). Rákhel Jákóbnak volt a felesége. Az ő gyermekeitől származik az egész zsidó nép. Most pedig, hogy szinte minden gyermek elpusztul, veszélyben van a nemzet és így az ország jövője. Rákhel, tehát az ország, mint igazi édesanya sír és nem tud megvigasztalódni.

Heródes népirtást követ el. Nézzünk körül és tegyük fel a kérdést: nem folyik népirtás most is közöttünk, ebben a mai világban? Nézzük meg, hogy nemzetünkben, reformátusságunkban micsoda erők pusztítanak bennünket és taszítanak az enyészet felé: hány gyermek pusztul el, mert leendő édesanyja nem kívánja őt, és elvéteti? Milyen nemzetsorvasztó divat, hogy sokan csak egy gyermeket vállalnak, hogy ne oszoljon a vagyon, és maradnak boldogtalanok, ha netalán Isten azt az egyet magához szólítja. Hányan vannak olyanok, akiknek sokkal kényelmesebb, ha csak egy gyermekük van,

mert nem akarnak bajlódni többel? Hányan vannak, akik nem engedik, hogy a gyermekük tovább tanuljon, pedig a szemében értelem és okosság fénylik? Hányan vannak, akik elköszönnek ettől a szülőföldtől, és a jobb megélhetés miatt külföldre költöznek, elfelejtve nyelvüket, családjukat. Hányan vannak olyanok, akik azt akarják, hogy csak pusztuljon el minél hamarabb ez a nemzet, hogy vehessék már el mindenünket. Hányan vannak olyanok, akik a vallásosság és benne a keresztyénség esküdt ellenségei, akik kiirtanák az összes keresztyént, ha kell, karácsony szent estéjén (Tilos rádió), vagy hányan vannak olyanok, akik azért munkálkodnak, hogy megtiltsák azt, hogy a Bibliát az iskolában olvassa a tanító vagy a diák (Franciaország). És hányan vannak olyanok, akik önmagukat pusztítják a szenvedélybetegségekkel, a felelőtlenül gyors hajtással, úgy, hogy minden nap életükkel játszanak?! Ezek mind nem Heródesek?

Keresztyén testvéreim, láthatjuk, hogy annak az embernek, aki Istenre figyel, reá hallgat, annak sohasem volt könnyű az élete. Íme, Isten Fiának kora gyermekségétől kezdve élete veszélyben van. Így van az, hogy aki a békességet hirdette, a szeretetet szította és a könyörületességet gyakorolja, minden szavában és cselekedetében erről tesz tanúbizonyságot, szembe kell találja magát a heródesi hatalomféltéssel és vérengzéssel, a júdái árulással, a péteri tagadással, a jakabi pozíció hajszolásával, a farizeusi féltékenységkel, egyszóval az emberi gyarlósággal és bűnnel. Isten azonban nem erre tekint. Hanem arra, hogy Fia által lehetőséget kínál minden embernek, meg a Heródeseknek is az alázatos megtérésre.

Ebben a történetben az evangélium arra mutat, hogy amikor Isten csodálatos erővel egyengeti az üdvösség útját az emberiség történetében, akkor a Sátán is összeszedi minden erejét, és fegyverkezik Isten szabadító cselekvése ellen, és minden hatalmat és erőt felhasznál arra, hogy Isten jóságát megghiúsítsa. De tudjuk: a kísértő ezt és minden harcát elvesztette, és ahogy minden emberi hatalomnak egyszer vége lesz, úgy egyszer minden gonoszságnak is, és eljön az Isten boldog országa is, amelyért oly sokszor imádkozunk, hogy „jöjjön el a te országod”

BÚÉK, azaz Bízad Újból Életedet Krisztusra! Ámen.

Jónás Sándor

Bályok

Betlehemi úton

Angyalszárny suhog az éjben,
Száz ezer csillag kigyúl,
Ballagunk az égi fényben
Megállíthatatlanul.

Betlehemnek égi fénye
Mutass utat nekünk is,
Menjünk Jézusunk elébe,
Kis barátom, jöjj te is !

Így jutunk el Betlehembe,
Lelki utat járva már,
Boldog szívvel ünnepelve
Szép karácsony éjszakát.

Prédikáció ősztendő napjára

Bibza Gábor

Kolozsvár-Törökvágás

Az „Oszlop” védelme alatt

Alapige: 2Mózes 13,20–22

Minden év végén megtorpanunk egy szempillantásnyi időre. Visszatekintünk és megpróbáljuk számba venni életünk elmúlt időszakát. Nem mindig sikerül, mert az idő szorításában élve tovább kell lépünk. Sokkal fontosabbnak tűnik számunkra az előttünk lévő út, a számunkra még ismeretlen jövő. Nem mindegy az, hogy miként vágnak neki egy új esztendőnek. A keresztyén ember az alapige kapcsán, az ősztendő estéjén három gondolatot tudatosíthat magában. Nem lehet és nem szabad megtorpanni amiatt, hogy egy év eltelt az élethől, hanem el kell indulni az újesztendő ismeretlen hét-köznapjai felé. Ám ezen az ismeretlensége miatt rémisztő úton nincs az ember egyedül. Mindig segítőtársra talál. Isten az a segítőtárs, akire leginkább számítani lehet, hisz ő állandó kísérője az embernek.

Izráel népe az óévet ünnepléssel búcsúztató modern emberhez hasonló lelki állapotba kerül akkor, amikor elindult Egyiptomból az ígélet földje felé. Ujjong, mert megsza- badult a múlt nyomorúságából, és reméli, hogy egy jobb világ felé halad. Az egyiptomi rabságból való szabadulás örömét beárnyékolja a veszélyes puszta ismeretlen világa.

I. Az útrakelés a választott nép életében szakítást jelentett a régi étellel és életformával, de nem jelentett azonnali életformaváltást. A múlt kísértései még ott éltek a nép életében. Ezért az Úr nem egyenes úton vezette őket az ígélet földje felé, hanem Szukhótból elindulva Éthámban a puszta szélén szállnak meg. Ez nem a legrovidebb út a kitűzött cél felé, de a felkészülésnek az útja. Mózes és a nép életében ez alkalommal nem az egyenes, hanem a kerülőút volt a célba vezető. Az ethámi tábor mérföldkő életükben, mert Egyiptom és a puszta között megálltak egy szempillantásnyi időre, jelezve azt, hogy egy időszak a nép életében lezárult. Ami mögöttük van, Egyiptom, a fájdalom hona, hajtáná őket tovább, de a puszta a maga titokzatos, egyre növekvő árnyával megtorpanítja őket.

Így van a keresztyén ember is az esztendő múlásakor. Nem tudja, mi fog bekövetkezni. A múlt fájdalma eltűnni látszik, de az idő szorító ereje talán újabb, nem kívánt kerülőutak felé terelheti az embert. A múltból való menekülés és a jövő iszonyának mezsgyéjén járunk az év utolsó estéjén.

Mindez nem jelentheti a megtorpanást, a harc feladását, hanem tovább kell lépni. Bátran lépünk tovább, de hogyan?

II. Az Úr ott megy a népe előtt, nem hagyja, hogy megtorpanjanak, és vezeti őket. Izráel nem marad magára, az Úr gondoskodik választott népéről. Előttük megy felhő- oszlopban, illetve tűzoszlopban. Nappal utat mutat, éjszaka pedig világít a nép számára. Mindez egyrészt biztosíték a nép számára, hogy nincs egyedül, másrészt Isten jelenlétére utaló jel. Az ókori ember számára a füst és a tűz az istenekre utaló jelnek számított. A tűz a tisztaság jeleként mindig Isten jelenlétét jelképezte. Így a vulkánok, a közhiedelem szerint, az istenek lakóhelyei voltak. Izráel Istene rendkívüli Isten. Más, mint a hie- delemvilág képzeletbeli istenei, mert nem helyhez kötött, hanem élő Isten. Együtt jár népével, jelen van a népe életében. A füst és a tűz pedig a nép számára védelmet jelent, mert így nem láthatja színről-színre Istenét, de mégis élvezheti jelenlétét, közelségét, és

az ebből fakadó áldást. Sőt, vezeti is őket a legnehezebb időben. Az alapige tanúsága szerint Isten jelenlétének gyakorlati jelentősége abban rejlik, hogy nappal a felhős zlop utat mutat, éjszaka pedig világít. Így a nép éjjel és nappal távolodhat a rabszolgaságból, hiszen ennek fenyegető réme még közvetlen mögötte van. A fáraó, a gonosz megtestesítője a választott nép életében, bármikor meggondolhatja magát és Izráel népe után eredhet, ezért igyekezniük kell.

A mi életünkben is jelen van Isten, előttünk megy, ha nem is tűz és felhő formájában, de életünknek eseményeiben folyamatosan megnyilvánul. Nem csak képzeletünk terméke, hanem Ő valóságos, élő Isten. Kísér minket, és gondot visel reánk. Nem véletlenszerű események láncolata életünk, hanem Isten kegyelmének munkája mindaz, ami velünk az elmúlt évben történt. Erre szükségünk is volt az elmúlt esztendőben, mert az akadályokat le kellett küzdenünk. Ott volt akkor, amikor úgy éreztük, hogy elveszünk, és ott volt akkor is, amikor örvendeztünk egy-egy siker kapcsán. De ott volt akkor is, amikor a bűn rabságából próbáltunk menekülni. Nem személyesen jelent meg, mert ezt mi nem tudtuk volna elviselni, hanem küldöttei által. Segítőtársat rendelt mellénk életünk minden helyzetében. Ezek a társak utat mutattak nekünk és irányítottak minket. A legfőbb segítőtársnak Ő maga bizonyult. Ez ad reményt számunkra, hogy az ismeretlenségében élénk tornyosuló jövődő csak akkor lesz megélhető számunkra, ha Isten minket is folyamatosan kísér, mint egykoron választott népét a felhős zlopban. Ő megígérte, hogy kíséreni fog láthatatlanul a Szentlelke által, mert megváltott minket Jézus Krisztus halála által. A kérdés csupán az marad számunkra, hogy mindez miként fog megtörténni életünk következő szakaszában, az újesztendőben?

III. A Szentírás tudósítása szerint Isten kegyelme, mely felhő és tűz zlop formájában nyilvánult meg a választott nép életében, állandó kísérője volt a vándorlás alatt a népnek. Isten nem csak útra indította a népet, hanem gondoskodott is róla útközben.

Ezt a gondoskodást ígéri ma számunkra is. Ott lesz, jelen lesz mindig életünkben. Rejtve bár, de állandó jelleggel mellettünk lesz. Nem ígér akadálymentes utat, mert a feladatok elől nem rejtőzhet el az ember, és Istenünknek nem is az a célja, hogy kiragadjon bennünket a környezetünkéből, hanem a jelenléte által megélhetővé, hordozhatóvá akarja tenni az életet.

A választott nép előtt még ott volt a negyvenévi sivatagi vándorlás és a testi-lelki megtisztulás, néppé formálódás, minden fájdalmával és viszontagságával együtt. Isten nem akarta népét mindettől megkímélni, hisz ez szükséges tanulási idő volt azért, hogy felkészüljenek az ígéret földjének birtokba vételére. De biztosította őket, hogy velük lesz vándorlásuk megpróbáltatásaiban, előttük fog menni a vereségekben és a győzelmekben egyaránt.

Nekünk sincs szükségünk ennél többre! Legyen az Úr jelen életünkben az elkövetkező esztendőben, és járjon előttünk, vezessen minket minden akadályon át a szabadság ösvényén. Mert aki előtt ott jár az Úr és aki ezt észre is veszi, az, bár küzdenie kell, de nem fél, eleshet, de feláll, mert van segítsége, reménykedik, mert tudja, hogy akit egyelőre csak rejtve lát életében, életének eseményeiben, az mindenkoron megsegíti, aki nem más, mint maga a kegyelmes Isten. Ámen.

Prédikáció sákramentumos istentiszteletre

Keresztelési igehirdetés

Jenei Tamás

Kolozsvár

Tegyétek tanítvánnyá!

Alapige: Máté 28,18–20

Kedves Testvéreim, kedves Gyülekezet!

Ünnep ez a mai nap! Ünnep először a családnak, a családon belül pedig nektek, szülőknek. Az örömnél és az Isten iránti hálánál a napja, azért, hogy a mi Teremtő Istenünk egy ilyen szép, barátságos, egészséges gyermekkel – Júlia Imolával – ajándékozott meg titeket. De Isten kezéből nemcsak elfogadni kell az ajándékot, hanem meg is kell tudnunk köszönni azt. Ez a köszönet azonban nem csupán ezt a mai egyszeri alkalmat jelenti, hanem minden új napot egyen-egyenként, amikor tanítvánnyá, Krisztus tanítványává kell nevelnetek őt. Szép, egészséges, vidám, jószágos, szerető-szívű, becsületes, Krisztus-arcú emberré, aki majd rendre, életkorának megfelelően, mindig be tudja majd tölteni ezt a tanítványi hivatását: Krisztus szerint hinni, Krisztus szerint cselekedni, Krisztus szerint élni!

Úgy kell tanítanotok, nevelnetek ezt a reátok bízott kincset, hogy a 78. zsoltár szavai szerint rendre elbeszéljétek neki az Úr hatalmát, dicséretét és csodáit, valamint a törvényt, hogy sem a fiak, sem a fiak fiai soha el ne felejtkezzenek Isten parancsolatairól, és mindenkor Istenbe vessék reménységüket!

Ha ti ezt a feladatot hűségesen vállaltjátok, akkor az nemcsak a gyermekeketeken fog meglátszani, hanem az ígérek szerint az unokáitokon és a dédunokáitokon is.

A jutalom pedig nem fog elmaradni!

A családon belül a testvéreknek is ünnepe ez – kishúguk keresztelője. Hozzjuk is, mint családtagokhoz szól az ige, tegyetek tanítványokká... Szóval, cselekedettel, példamutatással. Jézusnak ez a szava irányadó a ti számotokra: „Úgy szeressétek ti is egymást, amint én szerettem titeket!” Az élet sok mindent hozhat, de ha ti, mint testvérek, Krisztus szeretetével össze tudtok tartani, akkor senki és semmi nem tud eltaposni titeket!

Ha pedig ezt megteszitek, nem marad el a jutalom sem!

Ez a nap ünnepe a keresztszülőknek, nagyszülőknek, rokonoknak, barátoknak. A szerzettéti ige szerint a feladat a részükről is ez: tegyetek tanítványokká...! Segítsétek Júliát szavaitokkal, tetteitekkel, imádságotokkal, hogy napról napra növekedhessen az Isten és az emberek előtti kedvességben! Ha ezt megteszitek, nem marad el a jutalom!

Ha egy lelkési családban egy gyermek születik, s ezt a gyermeket megkeresztelik, az egy kicsit a gyülekezetnek az ünnepe is, hisz a gyülekezet az egész lelkési családot a maga szeretetével, mint egy védőburokkal veszi körül. Saját tapasztalatból tudom, hogy ez hogy működik, mert én is lelkési családban nevelkedtem.

A presbiterek között, s a gyülekezet idősebb férfitagjai között sok barátom volt. Óvodás és kisiskolás koromban volt, akitől minden találkozásunk alkalmával kaptam egy szem cukrot. Ma is a számban érzem ennek a cukornak a különlegesen jó ízét. Volt, akitől egy pár nyuszt kaptam ajándékba, s volt, aki asztalosként „nagy ügybuzgalom-

mal” javította meg egyik-másik játékomat, ha az elromlott. Ma is nagy tisztelettel gondolok rájuk. Tanítványná formáló tetteik, barátságuk nagyon sokat jelentett igaz ember-ré váló formálódásomban.

Nem felejtetem el azt a 6–8 „pótnagymamámát” sem, akik a tőlünk távol lakó nagymamáim helyett ezt az űrt kitöltötték életemben. Harmadik, legkisebb gyerekként sokat kényeztettek egy-egy jó szóval, biztatással, egy-egy süteménnyel, finom gyümölcscsel, húsvéti tojással. De amikor esküvőnk után felnőttként újdonsült feleségemmel az egyik ilyen „pótnagymamámát” meglátogattuk, a szeretetéből a feleségemnek is jutott egy szál gyönyörű rózsza.

Gyülekezetünk tagjai ezzel a védő, jóságos, életet megszépítő szeretettel gazdagították életemet. Ők így neveltek a tanítványi életre.

A tegnapi és a mai napon úgy tapasztaltam, hogy ez itt, Nagyszébenben sincs más-ként! Itt is a gyülekezet szeretete, jósága, gondoskodása veszi körül a lelkeszi családot és gyermekeit. Ez a nagyszébeni református gyülekezet így nevel a tanítványi életre. A János evangéliumának 13. részében, a 15. versben olvassuk Jézus szavait: „Példát adtam nektek, hogy amint én cselekedtem veletek, ti is akképpen cselekedjetek.” Ezzel a példamutató szeretettel tud a gyülekezet hitelesen a tanítványi életre nevelni.

A jutalom itt sem marad el!

De ez a nap, s minden keresztelési alkalom ünnep az egyház Ura és az Anyaszent-egyház számára is, hiszen a Krisztus-test egy új taggal gyarapszik. Mi, akik ma itt együtt jelen vagyunk, a mi magyar református egyházunk nevében teszünk fogadalmat, hogy ezt a kis Júliát úgy neveljük és neveltetjük, hogy majd ha felnő, a konfirmáció alkalmával ő maga tegyen vallást arról, hogy a Megváltó Úr Krisztus tanítványa akar lenni és maradni egész életében.

Az egyháznak a maga sajátos eszközein keresztül kell gondoskodnia a tanítványná formálásról. Ennek alkalma az alapos vallásoktatás, konfirmációs oktatás, ifjúsági bibliaóra, evangéliumi táboroztatás, az igehirdetés...

Ha azonban az egyház egésze ezt a szolgálatot hűséggel vállalja és színvonalasan végzi, akkor a jutalom szintén nem marad el!

Többször emlegettem azt, hogy amennyiben valakik hűségesen végzik a tanítványná formálást, akkor a jutalom nem marad el.

A szereztetési ige beszél egy földi jutalomról. Arról, hogy Jézus Krisztus mindazoknak, akik hűséggel vállalják a tanítványná tételt, ezt ígéri: „Ímé, én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig!” Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk? – kérdezhetjük. Krisztus örömben, bánatban, sikerben, nehéz napokban, derűs időszakokban és kemény viharokban kész a tanítványokkal együtt lenni. Ezt igazolja az evangélium, igazolja az egyház története, és igazolni tudjuk mi, mindnyájan, akik a kegyelemnek ebből a csodájából élünk. Az ő gondoskodó szeretetének állandó jelenléte a földi segítség és jutalom, de egyben a garancia is az üdvösség útján való előrehaladásnak. Ő a földi ajándékokat mindig úgy adja, hogy azokon keresztül a még nagyobb mennyei ajándékot, a mennyei jutalmat, az örök életet és üdvösséget készíti elő!

Ezért érdemes szülőknek, testvéreknek, keresztszülőknek, nagyszülőknek, barátoknak, gyülekezetnek és a keresztyén egyháznak összefogni Krisztussal, hogy ezt a kisbát – Júlia Imolát – tanítsuk a Krisztus tudományára, és tanítványná tegyük! Mert csak így lesz Isten bőségesen áradó kegyelme szerint öröm és ünnep a földön és a mennyen! Ámen.

Úrvacsorai igehirdetés

Dr. Victor János

„Mifelőlünk valami jobbról gondoskodott”*

„E pohár amaz új szövetség.”

1Kor 11,25

Ha az ember végigkíséri Jézust és tanítványait azon az utolsó esti együttlétükön, amelyről az úri szent vacsora szereztetési története szól, olyasvalamit érez, mint amikor vándorútján két ország határát lépi át. Körülötte a természet nem vesz tudomást határkövekről és vámsorompókról. Madarak és virágok úgy élnek mind a két oldalon, mint egyugyanazon birodalomnak polgárai. A szellők szabadon járnak át innen amoda. A halmok vonala töretlenül folytatódik túlnan. És mégis két különböző rend uralkodik kétfelől. Mások a jogok és kötelességek itt, és mások amott.

Ilyen észrevétlenül haladunk át Jézussal és tanítványaival a páskavacsorából, amivel megkezdődött az este, az úri szent vacsorába, amivel végződik. Annyi közös vonása van ennek a két szent vendégségnek, hogy egészen természetesen kapcsolódik az egyik a másikhoz. Nem véletlen dolog, hogy az úri szent vacsora szereztetése éppen a páskavacsorára esik. Szándékosan választotta Jézus éppen ezt az alkalmat ennek a sákramentumnak az alapítására, hogy a páska ünnep tükrében annál világosabban rajzolódjék ki az úri szent vacsora jelentősége. Mindkét vendégségben arról van szó, hogy Isten megtöri az Ő ellenségének hatalmát és annak zsarnoki karmaiból kiszabadítja választottjainak népét. Mind a két vacsora annak az áldozatnak az emlékéét örökíti meg, amelynek vére hullása árán történt a csodálatos megszabadulás. És mind a két szertartás arra rendeltetett, hogy nemzedékről nemzedékre összetartó kapcsa legyen azoknak, akikre örökségül száll az Isten kiválasztó kegyelmének minden áldása.

De amire végére érkezünk az estének, kitűnik, hogy egészen más területre léptünk már át. A két vendégség közötti minden összefüggés mellett is Jézus nem mulasztotta el, hogy végül rámutasson a kettő közötti különbségre, sőt ellentétre. A páskavacsora a régi szövetséget ünnepelte. Most azonban Isten új szövetséget köt és az újonnan rendelt szent vendégség ennek ez új szövetségnek a vacsorája.

Ezzel a régi szövetség megszűnt érvényesnek lenni. Az emléke fennmaradhat, mint ahogy a vándor örzi régen bejárt tájak képeit. De amikor átlépte a határt és elérkezett az új haza földjére, már csak annak törvényei irányadók számára. Az Ótestamentum továbbra is szent könyv marad. Abban is Isten szólt sokféleképpen és sok renddel. De akik ennek a vacsorának a vendégei, azok már az Újtestamentum fiai és leányai. Hozzánk Isten az utolsó időkben az Ő Fia által szólt.

Jól tudjuk, milyen nagy különbségek választják el egymástól ezt a két szövetséget. A régi szövetség csak egy népnek szólt. Szükséges volt, hogy amikor Isten megkezdte az Ő kijelentését, előbb a föld minden népei közül csak egyet válasszon ki és hatalmas cselekedetekben annak az egynek jelentsse ki magát. Ezért az a régi szent vacsora is, mely ezeknek a nagy isteni tényeknek az emlékezetére rendeltetett, szintén csak egy népnek a körében élt évszázadról-évszázadra. Az új szövetségben azonban az egész emberiséghez szól Isten. Az a nép, amelyet a Krisztus szabadítása által szerzett magának, hogy ismeretével megvilágosítsa és szolgálatában felhasználja, minden nyelvből és nemzetségből kiválasztott szent nép. És ezért ennek a szövetségnek a szent vendégsége

* A szerző *A szentek szentjében* című kötetéből.

sem ismer határokat és különbségeket népek és fajok között. Amikor letelepszünk ehhez az asztalhoz, bekapcsolódunk a mi Urunknak egész világra elágazó, egyetemes Anyaszentegyházába, az ég minden tája felől a nyelveknek beláthatatlan sokasága magasztalja Őt velünk együtt a megöletett Bárányért.

Egészen más a két szövetségnek a tartalma is. A régi a Törvény szövetsége volt. Feltételeit a Sínai-hegy mennydörgéséből és villámlásából közölte Isten a remegő néppel. Áldást és átkot egyaránt hirdetett, aszerint, hogy megtartják vagy megszegik az Ő parancsolatait. Szükség volt, hogy előbb nyilvánvalóvá legyen az Istennek sérthetetlen igazsága, csak azután következhetett atyai szíve mélyebb titkainak feltárása. Előttünk már ismeretes a kegyelem szövetsége. Ennek szava a csendes éjszakába borult Golgota hegyéről szólal meg. Azt hirdeti, hogy Isten maga szerzett teljes elégtételt és örök érvényesülést az igazságának gyötrelmes, titokzatos áldozata árán, és most már minden bűnös felé megbocsátó atyai irgalmasságával fordul. A régi szövetségi vendégség áldozati bárányát az emberek mutatták be, hogy engesztelést találjanak általa. Az új szövetség vacsorája azt ábrázolja, hogy Isten maga jött el közénk áldozati bárányul, hogy engesztelést szerezzen számunkra...

Ezért a régi szövetség ideig-óráig való volt – csak átmeneti állomás az Isten terveiben. Vele együtt a múlté a páskavacsora szertartása is. Az Újszövetség az, amit Isten eleitől fogva elgondolt és elvégzett magában, és ami meg is áll az idők végéig. Az új szövetség szent vacsorája is állni fog ezért tovatűnő évszázadok során, „míglen eljövend” és végső diadalra vezet el öröktől elrendelt megváltó terveit.

Milyen kicsinyek vagyunk mi ebben a beláthatatlan nagy seregben, amelyet felölelnek múltban, jelenben, jövőben az Ő gondolatai! És mégis milyen nagyságra magasztaltunk fel azáltal, hogy számunkra is biztosítva van a hely az Ő új szövetségének a vendégségénél! Ámen.

Túrmezei Erzsébet

Názáret

Máté 2,23

Derűs názáreti hétköznapok.
Sűrög-forog, hogy övét ellássa.
Életük tiszta napfényben ragyog.
Vissza se gondol már a bujdosásra.

József kezében ég a munka, és
mindig megterül az egyszerű asztal.
Minek a sok, ha áldott a kevés!
Kis Jézus nő, mint friss vetés tavasszal.

Jár-ke! segít mindenkin örömet...
Kis keze sohse tétlen, sohse rest.
Boldog anyja baljós szorongást érez:

Övé, övé! De jaj, ha nem marad
mindig vele a kis földél alatt!
Ha egyszer elmegy és mindenkié lesz?!

A Genezáret partján

Lelkipásztorok lelkipandozói rovata*

Jerry Bridges: *Kegyelem* (12.)

A szeretet próbája

„Mert az az Isten iránti szeretet, hogy parancsolatait megtartjuk, az ő parancsolatai pedig nem nehezek.”
(1Jn 5,3)

Charles Colson *Istent szeretni* című könyvében elmondja, hogyan kérdezett meg jó néhány nagy tapasztalattal rendelkező keresztyént Isten iránt érzett szeretetükről. A válaszok kimerítették a kegyességi gyakorlat teljes skáláját bibliaolvasás, imádság, gyülekezetbe járás, tizedfizetés – valamint a kedvenc bűnök feladását és forró érzelmek megtapasztalását.

Bámulatos módon egyetlen válasz sem hasonlított Jézusnak arra a hozzá intézett kérdésre adott válaszára, hogy tudniillik hogyan szeressük Istent. Tény az, hogy kevés olyan dolog van a Bibliában, amely Jézus pontos válaszánál világosabb lenne: *tartsátok meg parancsolataimat*. Kilenc rövid vers alatt Jézus ezt a gondolatot háromszor ismétli meg: „ha szerettek engem, megtartjátok az én parancsolataimat” (Jn 14,15), „aki befogadja parancsolataimat, és megtartja azokat, az szeret engem” (Jn 14,21) és „ha valaki szeret engem, az megtartja az én ígémet” (Jn 14,23).

A hívők gyakran küzdenek a kegyelemből való élet és az Isten parancsainak való engedelmesség összefüggésének kérdésével. A hatodik fejezetben például azt állítottam, hogy bármit megteszel, vagy nem teszel meg, attól Isten nem fog téged kevésbé vagy jobban szeretni. Ő csak szigorúan kegyelméből, egyedül Jézus Krisztus érdeméért fogad el. Egy ilyen fenntartás nélküli kijelentés Isten szeretetével kapcsolatban egyre veszélyesebbnek hangzik, és könnyen vádolhatnak azzal, hogy azt állítom, Istent valójában nem érdekli, hogy vétkezel-e vagy sem.

De vizsgáljuk meg a másik lehetőséget: „Isten szeret, ha engedelmes vagy, ha nem tudsz tökéletesen engedelmes lenni, Isten nem szeret és nem fogad el téged tökéletesen.” Az Istennel való kapcsolatunkról túlságosan is elterjedt cselekedetek – vagy érdem-alapú gondolkodás ilyen száraz megfogalmazása ráirányítja a figyelmünket a problémára. Isten elfogad bennünket, nemcsak a megtörés egyszeri alkalmával, hanem pillanatnyi kapcsolatunkban is, vagy Jézus Krisztus érdeméért, vagy saját teljesítményünk miatt.

Juthatunk-e akkor arra a következtetésre, hogy mivel kegyelem által váltattunk meg, és kegyelem által fogad el bennünket folyamatosan Isten, tehát nem törődik azzal, vajon vétkezünk-e vagy nem? Pál erős felkiáltását idézzük fel a Római levél 6,2-ből: „Szó sincs róla.” Egy ilyen következtetés ellentmond az Újszövetségben előforduló összes etikai parancsnak. (Ebben a fejezetben később még beszélek az ószövetségi parancsokról.) Egy ilyen következtetés figyelmen kívül hagyja a Jézus által kijelentett teljesen világos összefüggést az iránta való szeretet és engedelmesség között.

* Ezt a sorozatot a presbiterképzésben is felhasználhatjuk

Isten iránti szeretetünknek, amelyet Iránta való engedelmisségünkkel fejezünk ki, az Ő szeretetére adott válasznak kell lennie, nem pedig eszköznek, amellyel megpróbáljuk kiérdemelni. János apostol ezt mondta: „Mi tehát azért szeretünk, mert ő előbb szeretett minket.” (1Jn 4,19) Nem világos, hogy János itt mit mond: azt, hogy mi azért szeretjük Istent, vagy pedig azt, hogy azért szeretjük egymást, mert Ő előbb szeretett minket. Mostani témánk szempontjából nincs igazán jelentősége, mert mindkettő igaz. Jézus azt mondta, hogy Isten és egymás iránti szeretetünk lényegében összefoglalja minden parancsolatát (ld. Mt 22,36–40).

A kegyelemben bővelkedő élet egyik nyilvánvaló bizonyítéka az Isten parancsainak való szeretetteljes engedelmisség. Bárki, aki azt gondolja, *mivel Isten szeretete nem függ az én engedelmisségemtől, szabadon élhetek úgy, ahogy akarok*, az nem kegyelemből él, és nem is érti a kegyelmet. Amit ő kegyelemként él meg, az csupán a kegyelem karikatúrája.

Jézus azt mondta, hogy ha szeretjük őt, engedelmeskedünk parancsainak. Nos, a parancs két dolgot jelent. Először is világos iránymutatást: megmondja, mit tegyünk, és mit ne tegyünk. Nem hagy kétségek között arra vonatkozóan, hogyan is éljünk. A bibliai parancsok az erkölcsi értékek világos gyűjteménye.

Manapság nagyon népszerű a „helyzeti etika”, amelyben a cselekedetek morális értékét az aktuális helyzetre való „szeretetteljes” reagálás tükrében ítélik meg, és nem abszolút erkölcsi értékek alapján. A helyzeti etika nem ismeri el az adott viselkedés felett a külső, objektív mércét. A helyzetre adott válaszában azt alkalmazza, ami az adott „pillanatban helyesnek látszik”. A Biblia szerint a probléma ezzel a filozófiával az, hogy „csalárdabb a szív mindennél, javíthatatlan” (Jer 17,9) Ennélfogva, bármit „jónak tűnővé” lehet alakítani. És mivel a bűnös természet még mindig működik bennünk, a szív iménti leírása különböző mértékben minden hívőre igaz.

A „keresztyéniesített” helyzeti etika eszközeivel sokféle bűnnel teli cselekedetet hajtottak már végre a „szeretet” nevében. Keresztyének házasságtörést követtek el – tiltott szexuális kapcsolatba keveredtek – arra hivatkozva, hogy szeretetből cselekedték egy „magányos”, „elkeseredett” személlyel. Nemrég hallottam egy férfiről, aki állítólag szövetkezett arra, hogy gyógyíthatatlan feleségét meggyilkolják, mivel „Jézussal sokkal boldogabb lesz”.

Ilyen csapdába keresztyének is beleesnek, ha nem engedjük, hogy Isten határozza meg, mi a szeretet. A szeretet objektív mércéje – mint például: „a szeretet nem követ el házasságtörést”, vagy „a szeretet nem öl” – legalább megállásra készítet, és természetesen nem hagy mentséget a számukra. Isten parancsai biztosítják az objektív mércét, és ha engedelmeskedünk neki, megóv attól, hogy a helyzeti etika áldozataivá váljunk.

Ezért Pál apostol ezt mondta: „Ne legyetek meggondolatlanok, hanem értsétek meg, mi az Úr akaratata.” (Ef 5,17) Az „Úr akaratának” értelme itt nem Istennek az életünk valamely személyes kérdésében kinyilvánított akaratata, hanem erkölcsi akaratata, mint ahogy azt a Thesszalonikaiaknak írt első levél 4,3-ban olvassuk: „Az az Isten akaratata, hogy megszentelődjete: hogy tartózkodjate a paráznaságtól.”

Az Efézus 5,17 előtt néhány verssel Pál azt mondja: „értsétek meg, mi az Úr akaratata” (10.) Megérteni, mi Isten akaratata, és kitalálni, mi kedves az Úrnak, lényegét tekintve ugyanaz; mindkét kifejezés egy meghatározott irányba mutat, vagyis a Biblia erkölcsi törvényeinek irányába. Ezek a versek azonban önmagukban is parancsok. Vagyis azt a parancsot kaptuk, hogy ismerjük és értsük a Szentírásban található parancsolatokat. Egészen nyilvánvalóan keresnünk kell Isten akaratát, és *engedelmeskednünk neki*. Ahogy azt az első bibliára-vezetőm mondta sok évvel ezelőtt: „A Bibliát nem csak azért kaptuk, hogy tudásunkat növeljük, hanem hogy viselkedésünket irányítsa.”

A parancs mindazonáltal több, mint irányelvek gyűjteménye. Mindannyian ismerjük a humoros mondást: „Ha már semmi nem működik, olvasd el a használati utasítást.” Az ehhez hasonló kifejezések azt sugallják, mintha az utasítások választhatóak lennének, mintha néha csak úgy „átevickélnénk”, valahogy kitalálva a dolgok menetét, anélkül, hogy elolvasnánk az utasításokat. Néhány keresztyén azt gondolja, hogy Krisztus parancsai nem többek, mint egy utasításgyűjtemény. Ha követjük őket, segítségünkre lesznek, hogy eligazodjunk az életben anélkül, hogy hasra esnénk, vagy túl sokszor összevágunk magunkat.

A *parancs* azonban magában hordozza a hatalom valóságát. A szó legalapvetőbb jelentése: „hatalommal irányítani” A parancs nem egyszerűen útmutatás, amelyet valaki vagy elfogad, vagy nem; a parancs szó értelmében benne van, hogy aki adja, annak megvan a hatalma és törekvése, hogy megkívánja az engedelmességet. Ez igaz Isten parancsaira is. Mint a világmindenség Mindenható Ura, hatalma van arra, hogy engedelmességet követeljen, és ragaszkodik is hozzá, hogy engedelmesek legyünk.

Törvény és kegyelem

Elérkeztünk az Isten törvénye és kegyelme közötti összefüggés lényegének a megértéséhez. (A *törvényt* itt most az Isten erkölcsi parancsainak összefoglalására használom.) A kegyelem világában Isten erkölcsi akarata – a maga teljességében – kérés vagy parancs? Ezt a kérdést nem teoretikus szemantikai gyakorlatnak szánom. A kérés mellékjelentése óhaj; míg a parancs mellékjelentése hatalom, amely megkövetel. Az óhajra való reakció választható, a parancsra adott nem.

Nos tehát, amikor Jézus azt mondja, hogy akkor szeretjük Öt, ha parancsolatait megtartjuk, akkor a *parancs* szót úgy használja, ahogyan azt általában érteni szoktuk, vagy pedig Isten óhaját fejezi ki? A kegyelem világában Isten erkölcsi akarata óhajáról beszél-e; elmondja, hogyan *szeretné*, ha élénk, vagy pedig Isten követelését jelenti ki, arra vonatkozóan, hogyan kell élnünk?

Vannak, akik úgy gondolják, hogy a kegyelem alatt Isten törvényének nincs többé követelés jellege, hanem az csak óhajának kifejezése. Készek azt mondani, Isten óhaja, de nem követelése, hogy szentek legyünk. Fenntartják álláspontjukat, hogy nemcsak a törvény megszegéséből adódó átoktól és kárhazottól váltunk szabaddá, hanem a törvény életünket irányító kívánalmaitól is. Hiszik, hogy az engedelmességhez követelmény szinten való ragaszkodás a keresztyén számára törvényeskedést, és nem a kegyelem tanítását jelenti. Más szóval, ha Isten akaratához a követelmény koncepciót kapcsoljuk, az törvényeskedés, de ha az óhaj, akkor az a kegyelem.

Hiszem, hogy ez a nézet a kegyelem félreértelmezése. Isten kegyelme nem változtatja meg Isten erkölcsi törvényeinek alapvető jellegét. Ellenkezőleg, Isten kegyelme megbocsátást és elfogadást biztosít azok felé, akik megszegették a törvényt. Az evangélium jó híre, hogy Isten elvette bűnünket, amelyet gyógyíthatatlanul hordozunk Isten törvényének megszegése óta, és nekünk adományozta Krisztus igazságát, aki tökéletesen megtartotta törvényét. A törvényeskedés nem termi a törvénynek való engedelmeség gyümölcsét. Ellenkezőleg, a megigazulás és az Istennel való jó kapcsolat kialakításának lehetőségét a cselekedetekben szerzett érdemek által keresi, amely a törvénynek való engedelmisségben nyilvánul meg a Krisztusba vetett hit helyett.

Mindig észben kell tartanunk, hogy Isten nemcsak Megváltónk és mennyei Atyánk Krisztusért, hanem továbbra is Isten, a mindenható Uralkodó és teremtményeinek erkölcsi Kormányzója. A király fiainak és leányainak is engedelmeskedniük kell az apjuk

által hozott és a birodalomra érvényes törvényeknek, még ha gyermekeiről van is szó. A törvény hatálya alól nem mentesülnek, mint ahogy más állampolgárok sem.

Még ha a király gyermekei szabadon és készségesen engedelmeskednek is az apjuk által kihirdetett törvénynek, mert szeretik őt, értik és egyetértenek a törvényeivel, továbbra is alanyai maradnak a birodalom törvényeinek. Tehát mi, mint Isten gyermekei, alanyai vagyunk az Ő országa törvényeinek. Kegyelmeire válaszként szeretettel és hálával kellene engedelmeskednünk. És ahogy látni fogjuk a 8. fejezetben – mivel Isten szívünkbe írta törvényét –, rendszerint egyetértésben leszünk írott szava által megörökített törvényével. Így is nekünk a törvényt Isten parancsának kell tekintenünk (amelynek engedelmeskednünk kell), és nem pusztán óhaja kifejezésének.

Az autópályákon kötelező haladási sebességet jelző táblák vannak, és mellette néhányszor feltüntetik a zökkenőmentes haladáshoz szükséges ajánlott haladási sebességet. A kötelező haladási sebesség az állam által kihirdetett törvény. Az ajánlott haladási sebesség egy közelben lévő közlekedési dugó miatt csak tanács a haladáshoz. Megbüntetnek, ha a kötelező haladási sebességet áthágod, mivel megszegted a törvényt. Nem büntetnek meg azonban az ajánlott sebességhatár áthágásáért, mert törvényszegésről szó sincs.

Isten törvényei olyanok, mint a kötelező haladási sebességet jelző táblák. Ezek országának kijelentett törvényei. Nagyon sokszor áthágtuk ezeket a törvényeket, de Krisztus megfizette a „bírságot” (amely a halál) helyettünk. Az Ő „bírságfizetése” azonban nem törölte el a törvényt. Krisztus halála, hogy úgy mondjam, nem változtatta a kötelező haladási sebességtáblát ajánlott sebességtáblára. Isten törvénye nem választható, mivel életbe lépett kegyelme nem csak tanácsol bennünket, hogy megvédjen a fájdalomtól életünk során.

Tehát Isten törvényének alapvető jellemzője nem változott. Ami megváltozott, az az engedelmességre való okunk, motivációnk, ahogy arról már a 6. fejezetben beszéltünk. A törvény értelmében az engedelmességre való törekvés a megváltás kiérdemlésére, ill. Isten áldásainak megszerzésére irányul. Kegyelem alatt az engedelmisség a Krisztus által elvégzett megváltásra való szeretetteljes odaszánás, valamint meggyőződés, hogy Isten, aki biztosította a megváltást, Krisztuson keresztül mindennel ellát bennünket, amire szükségünk van.

Nem kérdés, hogy az Isten parancsainak való félelemmel teli vagy érdeklődő engedelmisség nem igazi engedelmisség. Csak az a fajta engedelmisség fogadható el Isten számára, amelyet a szeretet szorongat és ösztökél, mert „a szeretet (...) a törvény betöltése”. (Róm 13,10) Isten törvénye, ahogyan azt az Ő igéjében kijelentette, leírja kötelességünket, de a szeretet adja a megfelelő indítékot az engedelmisségre. Nem azért engedelmeskedünk Isten törvényének, hogy kiérdemeljük a szeretetet, hanem azért, mert a miénk ez a szeretet Krisztusban.

Kész vagyok elismerni, hogy nehéz elménkben és szívünkben Isten akaratának parancs jellegét megőriznünk anélkül, hogy a törvényeskedés csapdájába ne esnénk. Samuel Bolton felismerte ezt a nehézséget, amikor a következőket írta:

„Nehéz lecke a törvény fölé emelkedve élni, és mégis a törvény szerint járni. De ez az a lecke, amelyet minden keresztyénnek meg kell tanulnia; törvény szerint járni, ami a kötelességeinket illeti, de felette élni, ami a vigasztalást jelenti, nem számítva a törvény kegyére, ha az engedelmisséget nézzük, sem nem félni a törvénytől, ha mégis elbuknánk.”

Ironikus, de Isten törvényének, mint engedelmisségre szólító parancsnak, tulajdonképpen a kegyelemben bővelkedő életet kellene segítenie. Ha választhatónak tekintjük Isten parancsait – vagy azt gondoljuk, hogy mint Isten gyermekei az erkölcsi követelményeket tekintve már nem vagyunk a törvény alatt, akkor finoman átcsúszunk a cselekedetközponitú gondolkodásba. Ha az Isten törvényeinek való engedelmisség választható, akkor gondolatainkban elkezdünk piros pontokat vagy jutalompontokat gyűjteni. „Miután nem *kell* engedelmeskednünk, önkéntes engedelmisséggel kell érdemeiket szerezniük.”

De az, aki tudja, hogy Isten megkívánja tőle az engedelmisséget, még Isten gyermekeként is, egyre jobban látni fogja, mennyire híjával van az engedelmisségnek. És ha ez a személy még a kegyelem biblikus értelmezését is ismeri, egyre jobban és jobban belemenekül Megváltójának karjaiba, és az Ő érdemeire támaszkodik.

D. L. Moodyról mesélik, hogy egyszer a következőket mondta: „Fontos, hogy az emberekben előbb felkeltsük az elveszettség szunnyadó érzését, hogy azután megmenthessük őket.” Arról beszél itt, hogy csak azok fognak a Megváltóhoz fordulni, akik felismerik, hogy elveszettek. Az Úr Jézus is beszél erről az alapelvről: „Mert nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket.” (Mt 9,13)

Az említett alapelv ránk is vonatkozik, kegyelem alatt élő hívőkre. Persze nem kell újra és újra „elvesznünk”, de biztos, hogy nem szabad elfelejtenünk, hogy még mindig bűnösök vagyunk. A legjobb módja ennek, ha komolyan vesszük Isten parancsait, mint életünkkel szemben támasztott követelményt. Engedelmisségünk során folyamatosan látjuk majd, hogy lelkileg csődben vagyunk – még hívőként is. És mint szüntelenül emlékező bűnösök, csődhelyzetünk folyamatos megtapasztalásában napról napra jobban fogjuk értékelni Isten túláradó kegyelmét.

Látjuk tehát, hogy a törvény, mint életünk szabályozója, nem ellentétes a kegyelemmel. Sokkal inkább, helyes értelemben használva, a kegyelem munkája.

Vagy, hogy analógiát használjunk, olyan ez, mint egy juhászkutya, amely mindig visszahajt bennünket a kegyelem aklába, amikor elkóborolunk a cselekedetek pusztaságába.

Jónás Sándor

Bályok

Igazi Karácsony

A karácsonyt én úgy vártam
Számolgotva éjt, napot,
Mindenhol csak angyalt láttam
S lestem: tőlük mit kapok?

Szép fenyőfa áll szobánkban,
Minden csupa ragyogás,
Gyertyaillat a lakásban
S a kalács is mazsolás.

Szeretettel énekelve
Ünnepel a családom,
Jézus születése napján
Így legszebb a karácsony.

Alkalmi prédikációk

Esketési igehirdetés

Farkas László

Magyarszovát

Boldogságunk garanciája

Alapige: Zsidók 13,8

Kedves menyasszony és vőlegény! Életek egyik legszebb napját kaptátok ma ajándékba Istentől. Ezek a pillanatok szép és örömteli percek számotokra, de nemcsak számotokra, mindannyiunk számára. Ezeknek a perceknek igazi súlyát, értékét talán még nem érzékelitek, de annyit tudtok, hogy életek nagyon fontos állomásához érkeztek el. Határkö ez a nap életekben. Nemcsak titeket érint mindaz, ami most veletek és körülöttetek történik, hanem családjaitokat is, ahol felnevekedtetek és ahonnan most útnak indítanak szeretett szüleitek a házasesetbe.

Szemeikben ott csillognak tagadhatatlanul a szeretet könnyei, melyek minden emberi szónál szebben adják tudotokra, mit jelentetek számukra. Szemeik előtt most lepe-regnek életek eseményei születésektől kezdve a jelen pillanatig. Ők fogták kis kezeitek, mikor megtették életek első lépéseit, összekulcsolt kézzel imádkozni tanítottak, aggódtak, amikor betegség tört rátok, és örültek, ha életek újtjáról a nehézségeket el tudták hártani. Szemük fénye és életük öröme ti voltatok.

I.

Most pedig elérkezett az a pillanat, melyet minden szülő örömmel szeretne megélni és meglátni, a gyermekének a családalapítását. Öröm és egyben az elválás percei ezek, de szerető szívük tovább fog kísérni titeket házasesetetek útján. Szeretetükért, gondviselő jóságukért mondjatok nekik köszönetet és adjatok hálát Istennek, mert nem minden gyermeknek adatik meg, hogy ilyen boldog, szeretetteljes környezetben nevelkedjék fel.

Egy magyar közmondásunk azt mondja, hogy a házasságok a mennyben köttetnek és a földön bontatnak fel. A statisztikák egyre szomorúbb képet mutatnak. Az évente megkötött házasságok fele felbomlik. Vajon miért? Mert a házastársak nem találják meg egymás felé az utat. Az ember nem tudja sem embertársát, sem Istenét szeretni. Krisztus szavai beteljesednek: sokakban kihűl a szeretet. Isten őrizzen meg benneteket ettől.

Sokszor halljuk emberek ajkáról a következőket „milyen szépen indult a házasesetük, milyen szép és összeillő párnak láttuk őket. Mindenük megvolt, mégis váratlanul elváltak. Hát, így akarta ezt Isten” **NEM!** Ez nem Isten akarata, testvéreim! Ez emberi életünk rossz döntéseinek fájdalmas és szomorú következménye. Isten akarata az, hogy a teremtménye, az ember megismerje őt és szívből szeresse, vele boldog legyen. Emberi életünk bűntől vérző sebei így begyógyulnának. Sajnos a hibáját, a vétkét belátni nem akaró ember lelkileg elvakult, senkit szeretni nem tudó, önmagát s végül életét megvető ember lesz. Téves döntése miatt, bűnei miatt, hibái miatt hajlamos Istent hibáztatni.

Isten az ő ígében minden időben megmutatta és ma is megmutatja az ember számára a helyes és követendő, a boldogság, a lelki béke és az öröm útját. Szentlelkével

megtanítja az embert, hogyan járjon ezen. Az embernek döntenie kell, hogy jár-e vagy sem ezen az úton. Döntéseinek gyümölcsei pedig mindig nyilvánvalóvá teszik, hogy jól, vagy rosszul döntött.

II.

Kedves menyasszony és vőlegény, véssétek jól szívetekbe, amit Isten most itt, házasságkötésetek megáldása napján üzen igéjében számotokra. Isten nem akarja az ember boldogtalanságát. Titeket sem akar megfosztani életek örömeitől, de ahhoz, hogy megmaradjon bennetek az ő öröme és a ti örömtök teljes legyen, igéjét be kell építenetek életekbe. Enélkül nem lehet a tiétek mindaz, amit ő számotokra egy életre felkínál. Tehát ezen a mai napon egy nagyon fontos és kikerülhetetlen kérdés áll előttetek, melyre életek elkövetkező napjaiban választ kell adjatok. *Akarjátok-e, hogy Isten igéje jelen legyen életekben?* Ha a válaszotok igen, akkor máris beiratkoztatok az engedelmesség iskolájába. Istennek gondja lesz megtanítani számotokra azt, hogyan építhető be igéje életekbe, a hétköznapi és az ünnepnapok váltakozásában, örömök és szomorúság között, jó és rossz napokban.

Tudnotok kell róla, hogy az ő szeretete nem emberi szeretet, nem egy hangulati dolog, mely úgy változik, mint a hullámozó tenger. Szeretetének tükre Krisztus, és szeretetének jelei a mi Megváltónk sebei. Markaiba metszett fel bennünket és nincs a világon olyan hatalom vagy erő, amely elválaszthatna bennünket tőle.

Mával kezdődően nap mint nap felfedezitek, hogy mennyi minden változik körülöttek. Ti magatok is változni fogtok, mert ez együtt jár az étellel. De a mai nap szép és örömteli pillanatait őrizzétek meg szívetekben! Isten kinyilatkoztatott szeretete Krisztusban legyen minden nap jelen életekben. *Ő az, aki nem változik, mindörökké ugyanaz.*

Életünk ideje elfogy, földi időnk lejár, de ő megmarad. Minden időben és minden körülmény között hangzik ígérete számunkra: „nem hagyak el” Ő állt a tegnapokban mellettetek, mikor szüleitek szívébe jóságot, szeretetet ajándékozott, mellyel felneveltek titeket. Ő áll ma itt mellettetek, amikor megkötött házasságotokra áldását kéri. Ígérete szerint mellettetek akar állni mindörökké. Lelki biztonság és igazi béke ez a szívnek. Éljetek ezzel az ígérettel, hogy valóság legyen minden nap Krisztus jelenléte családokban. Legyen számotokra ő az alap, amire ráépül minden napotok, egész testi és lelki életek. Erre az alapra épülhet gyermekeitek élete, hite és családok mindennapi békéje.

Vele biztonságban tervezhetitek a jövődőt, nevelhetitek gyermekeitek, vele az, ami nehéz, elhordozhatóbbá válik, a siralom vigasztalássá, a szomorúság örömmé, a keserű édessé, a harag békévé, a gyűlölet szeretetté válik. Nemcsak ti találtok benne örömet, reménységet, vigaszt, hanem általatos mások is. Felfedezitek, hogy felbecsülhetetlen Krisztus jelenléte családi életekben. Nem kitűnni akartok, és mégis példaképekké lestek mások számára, mert hitetek gyertyája nem rejthető véka alá. Isten Lelke általatos mások életében is otthonra talál. Így sokak életében Krisztus dicsősége tudatokon kívül világítani fog, életek pedig ajándékozó étletté válik.

Most az ajándékok sokaságával léptek a házasság útjára, és ez így szép. De minden ajándék között fogadjátok el és vigyétek magatokkal az Ajándékok Ajándékát, magát az élet fejedelmét, Krisztust. Ámen.

Temetési igehirdetés

Advent idején

Id. Fazakas Sándor
Derecske, Magyarország

Tudom, az én megváltóm él...

Alapige: Jób 19,25

1. Az ige megértéséhez

a) „...én *tudom*...” „Mert én tudom, hogy az én megváltóm él...” Ez volt édesanyád választott igéje. Régebb is, de különösképpen az utóbbi években fényként ez az ige ragyogta be az életét. Te is tudod, hogy él a te Megváltód? Rendelkezel ezzel a biztos ismerettel és szent meggyőződéssel? 1934-ben konfirmációjára készülve a Heidelbergi Káté 21. kérdésének válaszát nemcsak jól megtanulta, de szüntelenül szívében őrizte: az igaz hit olyan biztos ismeret, azaz tudás, amely által igaznak tartom mindazt, amit Isten nekem az ő igéjében kijelentett. Édesanyád, nagymamátok, testvéretek tudta, igazságként vallotta, hogy Jézus Krisztus az ő életének Megváltója. De annak a szívbéli bizodalomnak sem volt híjával, hogy Isten nemcsak másoknak, de neki is bűnbocsánatot és örök életet ajándékozott. Számára a megváltó Jézus *a testet öltött kegyelem*. Ő ebből élt. Valahányszor megkérdeztük őt, Irmus néni, hogy van? – akkor rendszeresen így válaszolt: „Isten kegyelméből...” S folytatta azzal, amit közölni akart. Ti, akik itt álltok koporsója mellett, hittel valljátok-e, hogy Isten kegyelméből vagyunk az ő fia, testvére, unokája? Valahányszor távoli kontinensekre utazott a fia, mindig megkérdeztem, hogy mikor jön haza. Ő pedig így válaszolt: „Isten kegyelméből...”, s mondta, hogy mikor. A biztos ismeret és tudás mellett így tárta fel édesanyai szívének bizodalmit. Szinte naponként elindult testvérei és ismerősei felé, hogy erről tegyen bizonyosságot.

A ma élő keresztyén ember egyik bűne, hogy *el sem indul*. Mintha földbe gyökerezett volna a lába, nem megy ki Jézus missziói parancsának engedelmeskedve, hogy hirdesse, hogy él a Megváltó. Ennek az egyhelyben toporgó keresztyénnek a másik bűne *némasága*. Ő gyakran kelt útra, hogy elmondhassa azt, amiről meg volt győződve. Hirdette Isten kegyelmét, mely megjelent a megfeszített és feltámadott Úr Jézus Krisztusban. Sajnos mi hasonlítottunk ahhoz a kisgyermekhez, aki kérdésünk dacára is elhallgatja nevét. Hiába kérdezzük, hogy hívják, ő makacsul hallgat, pedig jól tudja. Másodszor is rákérdezzük, de ismét néma marad. Válasz nélkül hagyott kérdéseinket egy újabb kérdéssel zárjuk le: „Hát nem tudsz beszélni?” Miért hallgatjuk el alkalmas és alkalmatlan helyen és időben, hogy kegyelemből élünk, és hogy él a mi Megváltónk?

b) „...hogy az *én* megváltóm él...” Milyen gazdag édesanya koporsója mellett állunk, hiszen nemcsak földi javai, de Krisztusa is volt. Te is gazdag vagy, tulajdonos vagy, neked is van Krisztusod, Megváltód? Ő a miénk, s mi az övéi??? Vallod, hogy nemcsak férjed, feleséged, gyermeked, unokád, testvéred, hazád, de van Krisztusod, Megváltód is, úgy, ahogy a 395. énekben énekeljük:

„Ő fejünk, mi néki tagja,
Ő a fény, mi színei,
Mi cselédek, ő a gazda,
Ő miénk, övéi mi!”

c) „...hogy az én *megváltóm* él...” Milyen gyakran kiejtjük ezt a szót, pedig nem is igen ismerjük a tartalmát.

– Olyan *bosszúállót* jelent, aki a rajtam elkövetett sérelmekért bosszút áll. (2Sám 14,11) Ő Jézus, a keresztre feszített, aki sérelmeimet orvosolja. Ő így is az én *megváltóm*, azaz *goél*.

– *Gondviselőt* is jelent, aki elhalt rokonának örökségét gondozza, családjának gondját viseli, azaz aki annak helyébe lép, aki már kidőlt a sorból (pl. goél házasság). Az ellenség ütötte rést ki kell tölteni, az nem maradhat üresen, örizni kell az elesettek családtagjait, hozzátartozóit. (Ruth 2,30)

– Aki *visszaszerzi az elvesztett javakat*, vagy *váltságdíjat fizet*, ő is *megváltó*. (3Móz 25,25) Ennek a biztos ismeretnek a tudatában választotta ez az édesanya élete vezérgondolataként ezt az ígét. Mit is jelent mindez? Azt, hogy érette Krisztus bosszút állt, a bűn által ejtett sebet orvosolta, másodsor, hogy gondját viselte és a mellőle kidőlt helyébe lépett, harmadszor, hogy visszaszerezte azt, ami számára is elvesztett: az örök életet. Hát ezt jelentette számára is az íge: „Mert én tudom, hogy az én *megváltóm* él...” Te tudod, hogy éretted is ezt tette a *Megváltó* a Golgota keresztfáján?

II. Ti vagytok a Krisztus keze!

Kilencéves volt, amikor Isten magához szólította édesanyját. Az öt árva számára a halálos betegen is érettük küzdő édesanya örök példakép maradt. Kilencévesen, legnagyobbként, meghalt édesanyja helyébe lép, neveli testvéreit, vigyáz a családra és összetartja. Beáll a halál által ütött résbe. Ez 1930-ban történt. 75 évvel később, 2005-ben, a saját halálos ágyához odaálló testvéréhez így szól: „Drága testvérem, most már elengedlek.” 75 éven át nem engedte el testvérei kezét. Egyszer majd neked is el kell engedned a tieid kezét, de ameddig élsz, el ne engedd! Isten sem engedi el a kezedet, még a halálban sem. Tudod, ki volt édesanyád? Isten feléd kinyújtott keze.

Münster egyik templomában a bombázások idején súlyosan megsérült a kereszt *corpusa*, mindkét kezét leszakította a bomba. A háború után, amikor sor került a templom újjáépítésére, a Krisztus-keresztet (crucifix) úgy hagyták kéz nélkül, s annak eredeti helyére, a keresztgerendába ezt vésték: „Nincs más kezem, ti vagytok az én kezem.” Te is Isten keze vagy, amikor a mások kezét fogod, az elesetteket felemeled, az erőtlenekeket átöleled! A Krisztus keze vagy, bár saját kezed melegét és szorítását érzi a társad, a gyermeked, az unokád. Ha hiszem, azaz tudom is, hogy az én *Megváltóm* él, akkor nem lehetek más, csak ennek a *megváltó*, sokat szenvedett, megfeszített és feltámadott Krisztusnak a keze. Ez az édesanya is a Krisztus keze volt! Ez volt a hivatása, és ezt gyakorolta haláláig. Így fogja Isten a kezünket, mások keze által. Ezért azonban imádkoznunk is kell, úgy, ahogy szép erdélyi énekünk tanítja:

„Fogjad kezem, oly gyenge vagyok, érzem, hogy nélküled én járnai nem tudok...”

Hogy Isten keze lehetek, ez nem az én érdemem, teljesítményem, hanem kegyelem!

Kedves Fia! Még csak hároméves voltál, amikor édesapád hosszú évekre elment a háborúba. Azokban az években, de később is te mindig ott voltál édesanyád ölelő karjai között, hordozott magával, vitt, felnőtt korodban pedig a szívében hordozott. Mert a szívünk is kéz lehet!

III. Istennek és Isten előtt

1942-ben indította el őket Isten a házaselet útján, mely kerek 50 évig tartott. Nyomban az esküvő után behívták férjét katonának. Orosz fogságba esik, és a voronyezsi fogolytáborba kerül. „Voronyezs búzamezőin megfogadtam, ha az Isten hazasegít,

egész életemben neki szolgálók” – adta hírül, amikor évek múlva hazaérkezett Hosszúpályiba.

Neked is volt vagy lesz egy voronyezsi búzameződ. Amikor konfirmáltál, a templom volt a te voronyezsi búzameződ. Emlékszel még arra, amit ott megfogadtál? Megtartod-e az ígéretedet? Amikor házasságot kötöttél, egy szebb és boldogabb voronyezsi búzamezőn mit ígértél? Mennyi voronyezsi búzamezőnk van: az otthonunk, a munkahelyünk, a katedránk, a szószékünk, az autónk. Szoktad mondani: Uram, ha hazavezetsz, neked fogok élni, neked szentelem az életemet.

50 éven át ők ketten, édesanyád és édesapád Istennek és Isten előtt éltek. Azokban a nehéz évtizedekben sokan visszavonultak és elrejtőzködtek, mint Ádámék az Édenkert fái között, mint Jónás a tökinda levelei alatt. De ők ketten és még sokan mások a megfélemlítés dacára sem fordultak el Krisztustól és az ő Egyházától. Házasesetük ötven esztendeje az idegenek előtt is megnyitott ajtó és terített asztal esztendei voltak. Ajtót nyitottak az ígét hozó lelkipásztorok hosszú sora előtt, tanítók, rokonok, jövevények és szegények előtt. Gyakorolták a keresztyén vendégszeretetet. De arról a másik asztalról sem felejtkeztek el. Hogyan is felejtkezhetek volna el az Úr asztaláról, hiszen férje Hosszúpályinak nemcsak téesz elnöke, de egyháznak gondnoka, kántora és presbitere. Már nagy beteg volt édesanyád, a templomba sem tudott eljárni, de a derecskei úrasztalára minden alkalommal felküldte úrasztali adományát. Így is lehet Istennel és Isten előtt élni, hálából Krisztus érettem megtöretett testéért és kiontatott véérért.

Jelszavuk ez volt: „Mindenek ékesen és szép rendben történjenek.” Ezt gyakorolták 50 éven át Hosszúpályiban, s ezt gyakorolta özvegyen maradt édesanyád a derecskei Radnóti utcában élete utolsó 13 esztendejében. Isten a te életed útjelző táblájára is felírta ezt az ígét. El szoktad olvasni?

Ám haragudjatok, de a Nap le ne menjen a ti haragotokon – mondja Jézus. Náluk sohasem ment le a Nap az ők haragjukon. Lehet, hogy napközben én is haragra gerjedek, és nem szólok egy szót sem, de este, amikor lefekszem, ha szótlan is maradok, kinyújtom a kezem, s megfogom a társam kezét, mintegy jelezve, hogy már nem haragszom.

Örökségem te vagy, óh Isten – mondja a zsolttáros. Ezt a szép örökséget hagyta rátkok, a szeretet örökségét. Isten szeretet. Amikor azt kérdeztem fiától, hogy mit örökölt édesanyjától, azt mondta: szeretetet. Olvasd el az 1Kor 13-at, s tudni fogod, hogy milyen az igazi, áldozatos szeretet. Jézus, az Isten Fia, a mennyei örökség, Isten országa. Ez az örökségünk!

Örüljetek, ismét mondom, örüljetek! Akinek van Megváltója, örvend, és másokat is örömmre buzdít. Halálos ágyán, amikor unokája fényképét megmutatták, így szólt: „Én elmegeyek, de ti örvendjete!” A keresztyén élet dialektikája, hogy a fájdalom és a szomorúság együtt járhat az örömmel. Hogyne örvendezne az, aki Jézushoz megy, az örök hazába? Hát nem öröm az, hogy ha majd egyszer kidőlök a sorból, helyembe lép a fiam vagy az unokám? Lehet egyszerre sírni és mosolyogni is! Láttátok mosolygó arcán a fájdalom könnyeit, és fájdalmas arcán az öröm könnyeit? Így van ez, ha tudom, hogy az én Megváltóm él, s utoljára megáll az én porom felett.

Gyászjelentésében azt olvassuk, hogy „hazatért” Nem meghalt, hanem hazatért. Miről árulkodik ez a szó? Az örök életbe vetett hitéről és hitetekről, arról, hogy Krisztus dicsőséges feltámadása a mi feltámadásunk biztos záloga. Mondjuk hát mi is a Megváltóba vetett hittel: „Ott vagy már te boldog lélek, hol nincsenek szenvedések.” Ámen.

Élethelyzet: 84 évet élt, előbb Hosszúpályiban, majd özvegyként 13 évet Derecskén. Hitéről naponként tett bizonyosságot. Alázatos szeretettel szolgált családjában s gyülekezetében. Hálás és örömteli az élete azért a kegyelemért, mely a megfeszített, feltámadott Jézusban jelent meg. Várja Jézusát, élete Megváltóját.

Tanulmány a restaurálásról

A képrestaurátor öröme*

Restaurátori munkám folyamán a legbensőségesebb kapcsolatom egy portréval volt, mely a művészi kihívást, a rizikóvállalást jelentette, de a várható sikerélmény eufóriáját is, amennyiben munkámat sikerrel fejezem be.

Az említett mű a nagyváradi székesegyház poros galériájának egy szegletében honolt, penészes, bőrkötéses egyházi könyvektől, pápai enciklikáktól és körlevelektől körülvéve. A vastag por leple alatt csak az évszázados lyukakat és pikkelyes krokodilbőrre emlékeztető felületeket láthatta a szemlélő, a festékréteg szögletes, háztetőszerű hullámzását és repedéseit, lakkok csiga formájú vonalait. A ritmikusan hullámzó felületek mögött sejteni lehetett az öreg vászon megkapaszkodását és elereszkedését a kétszáz éves blind-rámától, amint meg akar szabadulni az ősrégi faszegek feszítő erejétől, a régi gyanták és enyvek ölelésétől.

E durva vászon látványa csak a gyakorlott festő röntgenszemének jelenthetett élményt és vágyat, hogy feltárja rejtett titkait, és így értékei elhagyják az egyházi lomtárat, kitárulkozzanak a közönségnek, a szépet kedvelő embereknek.

Már a legelső felületes tisztítás, a lenagyolt takarítás, mint időtlen metafizikus ténykedés, megállította számunkra az időt...

A megtalált portré Mária Teréziát ábrázolta teljes császárnői pompájában. Különösen a ruhák, a selymek, a krinolinok, az ékszerek és díszes láncok, a masnik, a szabók remek anyagszerűsége volt különös mesteri tudással megfestve.

A Habsburgok, akik Spanyolország trónján is uralkodtak, vigyáztak arra, hogy udvari festőiket Európa legjelentősebb festőiskoláiba járassák. Magunk is azt éreztük, hogy kétszáz évvel előttünk élt festő kollégánkkal átéljük a madridi festőiskolák zord légkörét éppúgy, mint a velencei mesterek barokk műtermének hangulatát, ahol könnyedén szalad az ecset, ahol a dinamika, a vitalitás ereje dominál.

Mai látásunk és kezünk megszeppenve azonosult az 1770-es éveknek ezzel a vitális erejével, a színek egymásnak felelő muzsikájával.

Vasalás, ragasztás, takarítás közben az volt az érzésünk, hogy számunkra csak az a feladat, hogy oxigént adjunk, ablakot nyissunk annak a kornak, amelyben ezek az emberek éltek, valahogy olyanformán, hogy mi behatolunk az 1770-es évek hangulatába, ők pedig társaink lesznek a 20. század légkörében.

Az idő eme mágikus áthidalása a legcsodálatosabb élmény a restaurálásban. A restaurátor nem a képet, a vásznat foltozza, nem a letöredezett festéket pótolja ki gittel, hanem az időt, a végtelen időrétegeket veszi birtokába, hatalmat kap, hogy művészi eszközeivel az idő s az időt befogadó ábrázoló tér ura legyen.

Ez teszi egyben áhítatosan szerénnyé is a restaurátort.

Végül sok bonyolult eljárás után a vászonfelületek kisimulnak, a festékrétegek egyértelműen folyamatosakká válnak, az ábrázolt alak mintegy kilép a régi térből, és új életre kel a lakkok vitalizáló, élénkítő erejétől. Eltűnnek a vászonfoltok, a repedések eloszlanak és elsimulnak, a tekintet tisztán csillog, a selymek és drágakövek valódi pompájukban ragyognak.

A kép kilépett a poros templomi galériából. Főnix-újjászületésével az élet újrakezdésére serkent minket is.

Nagyvárad, 2000. március 15.

Jakobovits Miklós

* Megjelent a Korunk 2000/5. számában

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
40079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Hídvégi gróf Mikó Imre életének és főgondnoki tevékenységének rövid összefoglalása (Zabola, 1805. szept. 4. – Kolozsvár, 1876. szept. 16.)

Gróf Mikó Imre politikus, történetíró és egyházi főember volt egy személyben. Kolozsváron a királyi főkormánysszék tisztviselője (1826–37), tanácsosa (1837–47), majd erdélyi kincstárnok (1847–49). 1848 októberében az agyagfalvi Székely Nemzeti Gyűlés elnöke. Így lett 43 évesen a „székelyek atyja”. Decemberben ő adta át az osztrák császárnak az erdélyi Gubernium petitióját az olmtüzi várban. Válaszul tíz hónapig, a forradalom leveréséig őrizetben tartják. 1849 után visszavonultan, de nem tétlenül él. 1860-ban a főkormánysszék elnöke, de már 1861-ben lemondott. 1865-ben a kolozsvári és a pesti országgyűlésen ismét aktív politikai szerepet vállalt. 1867–71-ben az Andrássy-kormány közmunka- és közlekedésügyi minisztere. Hivatali ideje alatt több vasútvonal épült, köztük a Budapestet Kolozsvárral összekötő vasútvonal, valamint az Arad–Piski–Gyulafehérvár vonal.

Jelentős tevékenységének az a része, amellyel az erdélyi művelődést és gazdasági fejlődést szolgálta. Megmentette az anyagi csódtól a kolozsvári színházat. Tevékeny szerepet vállalt az 1854-ben megalapított Erdélyi Gazdasági Egyesület alapításában. Könyvtárának, oklevélgyűjteményének, ásványgyűjteményének, nyári lakának és kertjének felajánlásával megalapította 1859–60-ban az Erdélyi Múzeum-Egyesületet. Ezért nevezték már a kortársak „Erdély Széchenyijének”.

Már 1838-ban, nagyon fiatalon a Nagyenyedi Bethlen Kollégium főgondnokává választják, 1840-ben az Erdélyi Református Egyházkerület egyik státus kurátora lesz, majd 1859-ben a Sepsiszentgyörgyi Kollégium főgondnokává választják. Kötelezettségeit nem üres csengésű szónoklatokkal, hanem tettekkel juttatja kifejezésre.

– Az 1848–49-es pusztítás után azon fáradozik, hogy visszaállítsa az enyedi kollégiumot a maga régi hírében és fényében. Fia halála után mintegy 1000 kötetes könyvtárat és egy 1750 darabból álló éremgyűjteményt ajándékoz a kollégiumnak. Fáradozására az egykori alma mater már 1863-ban ismét megkapja a főiskolai rangot.

– 1859-ben megnyitja kapuit a Sepsiszentgyörgyi Kollégium. Kétezer pengőt adományoz az induláskor, majd végrendeletében 3 évi miniszteri hivatalának és képviselőségének minden anyagi hasznát, összesen 120 000 koronát hagyományoz a szegénységgel küzdő kollégiumnak. A közösség még Mikó Imre életében úgy határoz, hogy mély hálájának jeléül az iskolát a nagy alapítók nevére, a székely nemzetéről és Mikó Imréről Székely-Mikó Kollégiumnak nevezik.

– A forradalom után, amikor a pusztítás okozta károk szinte felmérhetetlenek, s az egyház jogait az ellenséges hatalommal és a katolikus egyház támadásaival szemben meg kellett védeni, a Főkonzisztórium és azon belül Mikó Imre emberfeletti erővel küzd az egyház jogai és érdekei védelmében. A fentiek mellett több iskola patrónusa és a Marosvásárhelyi és a Szászvárosi Kollégium támogatója.

– Tervei között szerepel a nagyenyedi tanítóképző fenntartása és egy teológiai szeminárium megszervezése a fejlődésnek indult Kolozsváron. A felállítandó intézet részére 6000 forintot adományoz.

Egyik méltatója, Szász Gerő szerint „Gróf Mikó Imre Erdélyi Egyházkerületünknek örökre feledhetetlen főgondnoka marad, mert e tisztének teljesítésére áldozta nem csupán bölcsességének egy részét, hanem anyagi áldozataival is beírta nevét a hálát ismerők szívébe és az örök élet könyvébe”. (A szerk.)

